

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MAY 16

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: rasma@laiks.us

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVI Nr. 19 (5716)

2015. gada 16. maijs – 22. maijs

LIGITA
KOVTUNA

Tā raksturojams nule aizvadītais ALA (Amerikas latviešu apvienība) 64. kongress Indianapolisē. Kongresa delegāti konstruktīvi un lietišķi veica galvenos tā uzdevumus: izanalizēja aizvadītā gada veikumu un nosprauda turpmākā cēliena galvenos uzdevumus, kas atspoguļojas 17 pieņemtajās rezolūcijās, kā arī izraudzīja jaunu valdes sastāvu. Saskaņā ar ALA 64. kongresa balsojumu, ALAs valdē notikušas ievērojamas izmaiņas. Beidzoties Amerikas latviešu apvienības priekšsēdes Anitas Bataragas pilnvarām valdē, organizācijas vadības grožus kongresa delegāti uzticēja līdzšinējam ALAs Ārējās informācijas nozares vadītājam un PBLA valdes loceklim, advokātam **Pēterim Blumbergam** no Vašingtonas, DC.

Pēteris Blumbergs ir bijis aktīvs latviešu sabiedrībā ASV, ieņemot amatus vairākās organizācijās, ieskaitot Vašingtonas, DC latviešu ev. luterāņu draudzi un Apvienoto baltiešu komiteju (*Joint Baltic American National Committee*), kur viņš ir pildījis vadītāja pienākumus. Blumbergs ir bijis arī ALAs un PBLA Informācijas nozares vadītājs (no 1999. līdz 2003. gadam), izvērsot plašu atbalsta kampaņu Latvijas uzņemšanai NATO. Par savu aktīvo sabiedrisko darbību Pēterim Blumbergam 2014. gada novembrī tika piešķirts Latvijas valsts augstākais apbalvojums – Atzinības krusta IV šķira.

Pirmo reizi ALAs valdē „Sadarbība ar Latviju” nozares vadītāja amatā ievēlēja **Kaija Petrovska** no Milvokiem, Biedru nozares vadītāja amatā – **Vilnis Ore** no Filadelfijas, kasieres amatā – **Dace Spanier** no Ņūdžersijas, bet Revīzijas komisijā – **Mārtiņš Andersons** no Sanfrancisko.

Amerikas latviešu apvienības valdē darbu turpinās ALAs priekšsēža vietnieks un Lidzekļu vākšanas nozares vadītājs **Andris Ramāns** no Sanfrancisko, Kultūras nozares vadītāja **Līga Ejupe** no Čikāgas, Izglītības nozares vadītāja **Andra Zommere** no Kalamazū, Informācijas nozares vadītāja – **Taira Zoldnere** no Sanfrancisko, Sporta nozares vadītājs – **Toms Trautmanis** no Detroitas, kā arī Revīzijas komitejas locekļi – **Līga Jekabsone** no Detroitas un **Roberts Šverns** no

Vašingtonas, DC.

ALAs valde un biroja darbinieki pateicās līdzšinējai apvienības priekšsēdei **Anitai Bataragai** par enerģisku organizācijas darba vadīšanu pēdējo trīs gadu garumā. Organizācija pateicās arī ilggadējam „Sadarbība ar Latviju” nozares vadītājam **Ērikam Krūmiņam** un ALAs kasieri **Vairai Rozentālei** par priekšzīmīgu darbu organizācijas labā.

ALAs 64. kongresā piedalījās 67 Amerikas latviešu apvienības dalīborganizāciju un atsevišķo biedru delegāti, kā arī 30 viesi.

Tūlīt pēc ievēlēšanas atbildīgajā amatā **Pēteris Blumbergs** sniedza ekspresinterviju *Laikam*.

„Man ir pietiekami liela pieredze, darbojoties ALA, un es esmu gatavs uzņemties atbildību būt tās vadītājam, lai gan esmu nedaudz norūpējies, vai man pietiks laika un spēka paveikt visus tos lielos darbus, kas mūsu organizācijai šobrīd darāmi, jo vēl jau man ir „atbildības” mājās (Pēteris un Lauras ģimenē aug četri dēli, – L.K.) un „maizes darbā”. It īpaši to saku par pirmo „atbildību”, jo mums jāizaudzina labi latvieši, kas spēs turpināt mūsu darbus.

Mans pirmais darbs šai amatā? Esmu jau sācis domāt par ALAs redzamības paaugstināšanu, par to, kāda būtu ALAs līdzdalība divos nozīmīgākajos šīs vasaras latviešu sarīkojumos – *Garēzera 50 gadu jubilejā un Dziesmusvētkos Sanhosē. Pavisam konkrēts darbs – vismaz vienu valdes sēdi noturēt izbraukumā kādā Amerikas pilsētā, lai tās iedzīvotājus pulcētu ap mūsu organizāciju un ieinteresētu tajā līdzdarboties.*

(Turpināts 4. lpp.)

Saturīgs un lietpratīgs

Kongresa darba mirklis

Kas notiek ar Nākotnes namu?

Atcerēties, pieminēt, atgādināt – noziegumus pret Latvijas valsti, zemi un tautu. Tāds ir Okupācijas muzeja mērķis un darbības jēga. Un tieši Okupācijas

darbiniekiem, gēdiem, administrācijai. Turklāt muzejam jāatrodas Rīgas centrā, maksimāli pieejamā vietā, un tāda likuma kārtā Okupācijas muzejam ir pie-

nistrijai (ne Okupācijas muzejam!), un vēl līdz šim abām konfliktējošajām pusēm nav saņācis apsēsties ap sarunu galdu.

Laiks un *Brīvā Latvija* ir uz-

muzejs bija tas, kas uzsāka apjomīgo pētniecības un informēšanas darbu, ko līdz tam neviens nebija isti darijis.

Muzeja speciālisti un vadība ir pārliecināti – lai šo darbu efektīvi turpinātu, visām galvenajām tā funkcijām jābūt vienuviet: krājumiem, ekspozīcijām – pastāvīgajām un mainīgajām, vēsturniekiem, pētniekiem, izglīti-

šķirta. Un pats galvenais – neviens to negrasās atņemt! Domstarpības, kas izraisījušas starp muzeju un Latvijas vadošajiem arhitektiem, ir par piebūvi – Gunāra Birkerta *Nākotnes nama* projektu. Vēl precīzāk par tā risinājumu pilsētvidē un jauno platību izmantošanu. Domstarpības sākās ar vēstuli, ko minētie arhitekti nosūtīja Kultūras mi-

klausijusi abu pušu „smagsvarus” – Valteru Nollendorfu, Okupācijas muzeja dvēseli un dzinējspēku, un arhitekti Zaigu Gaili. (Lasiet 12. un 13. lpp.) Redakcija ir uzrunājusi arī pašu arhitektu Gunāru Birkertu un Rīgas pilsētas galvu Nilu Ušakovu. Sekojiet mūsu informācijai!

Red.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 144.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.**Redakcija Rīgā**, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us**Redaktore:** Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.**Administratore ASV:** Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543
e-pasts: rasma@laiks.us**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**
Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 144.00**Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!**Gada abonenti saņems bez maksas:
• sešus JAUNO LAIKS pielikumus;Laiks pa gaisa pastu Amerikā
Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā
Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā
Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs
Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00JAUNO LAIKS abonements sešas avīzes
Gadā.....ASV \$30.00
Kanadā gadā.....ASV \$35.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Par brīvību Paldies Sallijai Benfeldei par rakstu „Vai katram sava brīvība?”. Jaunības dienās padomju grāmatu veikalā Ņujorkā nopirku dažus žurnāla „Padomju Latvijas komunisti” numurus. Man par lielu pārsteigumu vienā lasīju rakstu, kur tika aprakstīta un nosodīta *Sinkiangn* (austrumu Turkestana) kolonizācija (ķīniešu kolonistu ieplūdināšana) un vietējās tautas kultūras apspiešana. Skaidra bija līdzība ar okupētās Latvijas stāvokli Padomju Savienībā. Nedomāju, ka tā bija nejaušība.Atceros arī, ka mana jauka paziņa Dagmāra Vallena, *Baltic Appeal to the United Nations*

sekretāre, man stāstīja – kad cilvēktiesību organizācijas brīvprātīgie darbinieki apmeklēja sūtņus no visām ANO valstīm, daudzi klusām atzina: „Jā, jums, baltiešiem, ir taisnība, bet mēs nevaram jūs publiski aizstāvēt, jo mūsu Ārlietu ministrijas to neatļauj.”

Mums, latviešiem, un mazām tautām vispār vienmēr jāaizstāv principi un ideālisti. Mums nav nedz lielu militāru, nedz ekonomisku varu. Visa mūsu cīņa par neatkarību un apelēšana pie brīvās pasaules sirdsapziņas bija balstīta uz apelēšanu pie taisnības principiem. Netrūka reālpolitikas aizstāvju Rietumos un citur pasaulē, kuri neatbalstīja mūsu cīņu par taisnību, daudzi pēc neatkarības at-

gūšanas gribēja mūs atstāt „pelēkā zonā”, kā, piemēram, tagad nabaga Ukrainu. Bet mums bija arī aizstāvji, kuriem bija svarīgi taisnības ideāli – mazā Islande, Dānija, Norvēģija un atsevišķi cilvēki Amerikā, Kanadā un citur. Paliksim uzticīgi principiem un mūsu ideāliem un neaizmirsīsim tos, kuri ir tādā pašā situācijā, kādā mēs ilgus gadus bijām, un kuri grib tikai to pašu, ko gribējām mēs – brīvību.

ANDREJS JANSONS
Floridā**Mūsu avīzes
Laiks
vadītājiem!**

Mana mamma saka, lai prasot Jums, jo Jūs visu zinot. Vai tajos Dziesmu svētkos – tur Sanhosē – lielajā viesnīcā arī būs četri elevatori kā tajos Dziesmu svētkos Sanfrancisko, kad mans lielais brālis Pēteris bija mazs – nu tāds kā šodien es – un varēja braukt ar to viens pats augšā un lejā un spiest visas pogas? Man ir septiņi gadi. Pēteris saka, ka tas Sanfrancisko Dziesmu svētkos esot bijis viņam vislielākais „fans”.

Man tāpat kā Pēterim būs Sanhosē jādanco tautasdejas. Pēteris un mamma dziedās lielajā korī, bet tam es esot par mazu. Man labāk patīk dziedāt, nekā dancot tautasdejas ar Elziņu vai Leonoru. Mamma saka, lai pierakstot klāt, ka Dziesmu svētki Sanhosē būšot no 2. līdz 7. septembrim, un tur visiem draugiem būšot jāsatiekas.

Jūs taču būsiēt tur? Dziesmu svētkos visiem esot daudz „fans”.

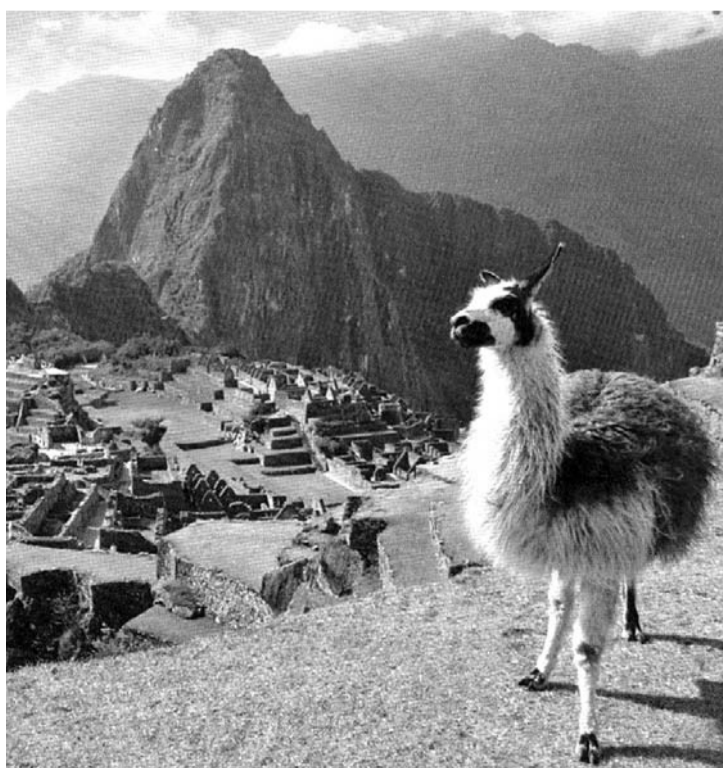
MIKĒLIS

(mamma un paps
mani sauc par Miķēliti)**Par mūsu trim-
das baznīcām**Tikai ieteikums – lai visas Amerikas un Kanadas latviešu kristīgās baznīcas iesūta *Laikam* savas draudzes informācijas kalendāru, lai tautieši, kuri dzīvo tālāk no latviešu sabiedriskajiem centriem, uzzinātu par dievkalpojumiem un citām draudzes izdarībām.Kāpēc to darīt? Šī informācija būtu noderīga cilvēkiem, kuriem informācijas avots ir tikai *Laiks*, un ne jau visi zina un prot izlasīt baznīcu mājaslapas. Paša piemērs – pirms vairākiem gadiem sakarā ar darba pienākumiem man iznāca apciemot vairākas Amerikas latviešu trimdas baznīcas. Ne jau tāpēc, ka es esmu tas pārliecinošais reliģiskais cilvēks, bet man interesē, kā dzīvo mūsu draudzes šodien un kas tajās notiek. Varbūt iebraucēji, caurbraucēji, viesi, radi un draugi vēlētos apmeklēt tuvāko latviešu baznīcu, ne tikai lai piedalītos dievkalpojumos un pārrunās pie kafijas galda. Daudziem no mums vēl arvien ir iedzimtā vēlēšanās būt starp latviešiem, dzirdēt mūsu svēto valodu, kas veicina vienotību mūsu tautu un baznīcas. Labāk ir darīt kaut ko savas draudzes labā nekā nedarīt neko.ĀRIJS VILEMSONS,
Trejupēs**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU
AIREX - AVE SOL TRAVEL
A. JANSONS**

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:
201-944-1273Runājam angļiski:
1-866-944-1273e-pasts: jansonsa@gmail.com**LATVIJA – 2015**

Zemākās cenas lidojumiem uz Rīgu

ar visām lidfirmām no visām ASV pilsētām
* Viesnīcas * Pasūtiet lidojumus internetā**VYTIS TOURS**40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363
Tel.: 718-423-6161, 1-800-778-9847, Fax: 718-423-3979
E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
Web site: www.vytistours.com**Riga Ven Travel Inc.****IEPRIECINI SAVU SIRSNĪŅU
AR INTERESANTU CEĻOJUMU!
Mēs varam palīdzēt!**Zvaniet – INESE ZAKIS
Tālr.: 727-623-46666301-D Pelican Creek Crossing
St. Petersburg, Florida 33707
e-pasts: rigaven@aol.com

VILNIS
BAUMANIS

Mūzikas un glezniecības cienītāji, Latvijas draugi, kā arī ziņkārīgi garāmgājēji šī gada 29. aprīlī bija saradušies kuplā skaitā Vašingtonas mākslu tempļi, Kenedija centrā, lai noklausītos Māra Briežkalna kvinteta sniegto stundu garo programmu *Rothko in Jazz*. Programmas veidošanā piedalījušies desmit pazīstami latviešu komponisti, katrs izvēlējis vienu no Dugavpili dzimušā, pasauleslavenā amerikāņu gleznotāja Marka Rotko gleznām un tajā saskatīto un izjusto izteikušī mūzikālā kompozīcijā. Komponistu darbus savukārt aranžējuši un savām vajadzībām piemērojuši Briežkalna kvinteta džeza mūziķi. Koncerts Kenedija centrā ietilpa Latvijas kultūras programmā par godu Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības padomē.

Par sākotnējo iedvesmas avotu – Rotko gleznām – klausītāji un skatītāji guva visai labu priekšstatu gaumīgi sagatavotajā programmas grāmatīnā, kas tika izdalīta ierobežotā skaitā. Mazāk sekmīgs bija nodoms vienlaicīgi ar mūziku likt gleznām uzplaukt skatuves fonā; aparātūra neļāva visā pilnībā parādīt Rotko mākslas galveno elementu – košās krāsas. Jāpiezīmē, ka koncertam atvēlēta vieta, Kenedija centra tā dēvētā „Millennium skatuve”, atrodas nevis slēgtā telpā, bet gan galve-

nā vestibila vienā galā, kas nav īpaši piemērots vizuāliem efektiem. Tomēr, „Millennium skatuve” ir ļoti iecienīta uzstāšanās vieta, kur parādās mākslinieki no visas pasaules. Stundu garie bezmaksas koncerti, kas sākas pulksten sešos, pirms operas un

par mākslinieku, no kā viņa māte visādi centās dēlu atrunāt. Būdams kaislīgs māksliniecis-kās patiesības meklētājs, viņš 1930. gados aizrāvās ar dažādiem glezniecības novirzieniem: smēlās iedvesmu no sengrieķu traģēdijām, no Ničes filozofijas,

un liktenis”. Vēlāk viņš noslēdzās no sabiedrības, domāja, ka neviens viņa mākslu nesaprot un 1970. gadā izdarīja pašnāvību. 2012. gadā viņa gleznu *Orange, Red, Yellow* daudzsolīšanā pārdeva par 87 miljoniem dolaru.

Rotko krāsu četrstūros tad nu iedvesmu meklēdami gremdējās desmit komponisti: Lolita Ritmane, Ēriks Ešenvalds, Arturs Maskats, Rihards Dubra, Pēteris Vasks, Jēkabs Jančevskis, Vilnis Šmīdbergs, Jēkabs Nīmanis, Georgs Pelēcis un Raimonds Pauls. Rodas jautājums, vai krāsas vispār iespējams pārvērst skaņās? Pēterim Vaskam sūnu zaļā un oranžīgā krāsa likusi aizdomāties par Rotko bērniņu un dzimto Latgales pusi. Vaska darbā ieskanas tautasdziesmām līdzīgas smeldzīgas melodijas. Toties Raimonds Pauls koši sarkanajā, baltajā un zelta krāsā saskatījis kaut ko gaišu un ar smaidu savu darbu nosaucis par „Dvinskā svīngū”.

Kā šie darbi skanētu oriģinālajā versijā, to mēs nezinām, jo tiem pavisam jaunas nokrāsas un ritmus devuši Briežkalna mūziķi. Skaistas noskaņas veidoja Ginta Pabērza saksofons un Raimonda Macata klēpī turamais miničells, kā arī viņa spēlētā mutesharmonika. Bet tempiem pieaugot un brīžam sasniedzot elektrizējošu pulsēšanu, Macats nometa ločiņu un ļāva pirkstiem skriet pa

čellu *pizzicato* tehnikā. Džezam raksturīgo, sarežģīto ritmisko pamatu deva ansambļa vadītājs, bundzinieks Māris Briežkalns un basists Edvīns Ozols, liekot saviem instrumentiem skanēt nepārspilēti un tomēr intensīvi. Pie klavierēm virtuozī darbojās Viktors Ritovs, papildinot kopējo skaņu paleti gan harmoniski, gan rimiski. Viena no džeza galvenajām iezīmēm ir improvizācija: mūziķi spēlēšanas brīdī piedalās arī komponēšanas procesā, ļaudami vaļu savām sajūtām un izdomai. Tāpēc viņiem gabalu vidū bija iedalītas solo pasāžas, kuŗās izrādīt savu improvizētāja virtuozitāti, dažreiz arī „sarunājoties” ar kādu citu solo instrumentu – allaž saņemot bagātīgus aplausus no publikas.

Par dzezu kā mūzikas paveidu var būt dažādas domas: ir kulturāli ļaudis, kas par to jūsmo, un citi, kas tajā nespēj iejusties. Kas tad ir dzezs? Dažs labs mūzikas lietpratējs atzīst, ka dzezu vispār neesot iespējams definēt. Varbūt jāpievienojas slavenajam trompetistam Luijam Armstrongam, kas teicis: „Ja tu to neizjūti, tad tu to nekad nesapratīsi.” Šķiet, ka Briežkalna mūziķi dzezu izjūt lieliski. Viņi nodemonstrēja smalki ninansētu eiropisku dzezu, nepārspilētu un tomēr dinamisku un saistošu, ansambļim mūzicējot it kā ar vienu elpu. Bija patīkami klausīties!

No kreisās: Raimonds Macats, Viktors Ritovs, Gints Pabērzs, Edvīns Ozols, Latvijas vēstnieks ASV Andris Razāns, komponiste Lolita Ritmane un Māris Briežkalns

teātru izrādēm, pievelk daudz skatītāju, un arī šoreiz sēdvietas bija aizņemtas līdz pēdējai.

Marks Rotko (*Rothko*) dzimis 1903. gadā Dugavpilī, (toreizējā Dvinskā), ebrēju ģimenē. 1913. gadā ģimene pārcēlās uz ASV, dzīvoja Oregonā un pēc tam nonāca Ņujorkā. Tur Marks sajuta spēcīgu vilinājumu kļūt

no sirreālistiem. Beigās nolēma, ka tikai abstraktā māksla var cilvēku vest pie skaidrības un pat pie dievišķā. Viņš attīstīja sev raksturīgu abstraktā ekspresionisma formu: dzīvās, dziļās krāsās trieptus, maigām robežām atdalītus četrstūrains laukumus – kuŗu mijiedarbībā slēpjas cilvēka „traģēdija, ekstāze

Pasu stacija St. Pētersburgā Floridā

DACE KUPAČA- HOHLOVA

Aprīļa beigās divas dienas St. Pētersburgas Latviešu biedrības telpās risinājās ļoti aktīva darbība, jo, pateicoties Latvijas vēstniecībai Vašingtonā, visiem Floridas latviešiem bija iespēja nokārtot pasu maiņu, nebraucot uz Vašingtonu, DC. Paldies Latvijas vēstniecībai par šādu iespēju!

Divas dienas biedrībā darbs kūsāt kūsāja. Šo iespēju kārtot pasu lietas izmantoja vairāk nekā 40 ļaužu no visas Floridas, īpaši no Floridas austrumu krasta, un arī no Atlantas (*Georgia*).

Vislielākais paldies Laurai Ašeradenai (Latvijas vēstniecībā Vašingtonā, DC) par intensīvo, pacietīgo un profesionālo darbu ar pasu gribētājiem.

Paldies Andrim Norbergam (St. Pētersburgas Latviešu biedrības nama uzraugam) par telpu sagatavošanu, lai pasu darbi noritētu veiksmīgi.

Liels paldies Dacei Nebarei ar kungu par Lauras Ašeradenas uzņemšanu savā viesmīlīgajā mājā. Paldies par pasakaini garšīgo frikadeļu zupu!

Un pēc garajām darba stundām biedrībā, mēģinājām vēl noķert saulrietu un nedaudz „atslēgties” no darba un pienākumiem.

Vēl tikai piebilde, ka man pašai bija patīss un ārkārtīgi liels prieks satikt šajās divās dienās tik daudz jaunu, jauku, patiesu, smaidīgu, veiksmīgu latviešu. Pašam mazākajam bija vēl tikai knapi gadiņš, bija daudz brīnišķīgu jauniešu un arī nedaudz „pieredzējušāku” tautiešu. Visi šie ļaudis atstājuši atmiņās smaidu, gaišumu, dzīvesprieku un pozitīvismu.

Mīlie jaunie, iepazītie latvieši, lai veiksmē jūs pavada jūsu ceļos! Lai bērni veseli! Lai jaunieši atrod savu ceļu dzīvē! Un pašiem – lai vienmēr dzīvesprieks azotē!

Te, protams, vēl varētu stāstīt un stāstīt, bet to varbūt citā reizē.

Un lai mums visiem nekad neaizmirstas, ka esam LATVIEŠI! Lai esam lepnī uz to šā vārda vislabākajā nozīmē.

Laura Ašerādena

ŅUJORKAS LATVIEŠU KOŅA PAVASAŅA KONCERTS

40 gadu jubileja

Katskiļu nometnē svētdien, 2015. gada 24. maijā
plkst. 3:30 pēcpusdienā

Programmā **Bruno Skultes „DAUGAVA”**
Tautasdziesmu izlase

Piedalās JAUKTAIS KORIS „TEIKA” no Rīgas
LATVIEŠU KORIS „ATBALSS” no Montreālas
ŅUJORKAS LATVIEŠU KORIS – „ŅLĶ”
SOLISTI un KAMERORĶESTRIS

Viesu diriģente: AGITA IKAUNIECE

Goda diriģents: ANDREJS JANSONS

MĀRIS KRISTAPSONS, ANDREJS VĪTOLS,

DAIGA GALĒJA, un LAURA PADEGA ZAMURA

Koncerta ieeja: \$25.- Studentiem \$10.- Bērniem līdz 13.g.v. brīva ieeja.
(Atspirdzinājumi pie durvīm pirms koncerta plkst. 3 os.)

Pēc koncerta vakariņas ar iepriekšēju pieteikšanos līdz 20. maijam: \$15.-
aijap@yahoo.com 516-319-9491 Pēc vakariņām sekos saviesīgs vakars.

Adrese: Latvian Church Camp 231 Green Hill Road, Elka Park, NY 12427

Facebook: NYLCC Twitter: @NYLatvianChoir

Epasts: NYLatvianConcertChoir@Yahoo.com

www.nylatvianconcertchoir.org

This concert is sponsored in part by the New York State Council on the Arts

LIGITA KOVTUNA

(Turpināts no 1. lpp.)

ALAI ļoti aktuāli ir piesaistīt jaunus biedrus! Tāpat arī varētu rīkot informatīvus pasākumus ārpus Vašingtonas, kuŗos skaidrot ALAs mērķus un aktuālos uzdevumus. Mums veicami lieli darbi – kā izglītības un kultūras laukā, tā arī ASV drošības garantiju veicināšanā Latvijā.”

Lai jaunajam priekšēdim sekmes darbi! Vēl piebilstu, ka kongress bija noorganizēts nevainojami, par ko liels paldies Indianapolises sabiedriskajam darbiniekam **Andrim Bērziņam** (interviju ar viņu lasiet kādā no nākamajiem *Laika* nr.). Kongresā gūto pozitīvo iespaidu rosināta, arī es iestājos ALAs biedros un aicinu to darīt ikvienu, kas vēl nav kļuvis par šīs organizācijas locekli.

Kongress sākās š. g. 1. maija rīt ar svētkiem, ko vadīja jaunievēlētā archibiskape **Lauma Zušēvica**. Svētvārdos viņa aicināja stiprināt vienotības saites ar tautiešiem tēvzemē un visu uzmanību veltīt tās drošības stiprināšanai. Archibiskape izlūdās Dieva palīdzību rast spēkus būt nomodā, iedrošināt citus un arī riskēt, ja tas vajadzīgs, un nepalikt vienaldzīgiem pret to, kas notiek līdzilvēku dvēselēs. Noslēgumā L. Zušēvica citēja Iman-ta Ziedoņa vārdus, ko viņš rakstījis 1996. gadā – drīz pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas:

„Mūsu Tēvs Debesīs, mana tēva un vectēva domas ir Tēvī, un tās ir te klāt mūsu ģimenē – zem Tava jumta! Lai nāk mūsu bērni pie mums, Dievs, iedali viņiem te vietu! Lai viņiem ir viss, ko te saņemam; lai tiem nav jādala, lai tiem ir viss!(..) Es piesaucu gaišmu šai brīdī no savas dzimtas un turu to Dievā. Kungs, palīdzi augt mums, es lūdzu! Vienalga, kur ir mani bērni šai brīdī un brālī, un māsa, es saucu tos šurp, mēs izaugam lieli Tavā vārdā, šai brīdī mēs nometam tumsu. Dievs, palīdzi mirdzēt mums, es lūdzu!”

Pēc ASV himnas nodziedāšanas runu teica ALAs valdes priekšsēde **Anita Bataraga**:

„(..) Amerikas latviešu apvienība šodien atzīmē 64. pastāvēšanas gadu. Mums ir gandrīz 5000 biedru, no kuŗiem ne tikai jaunākie, bet arī viņu vecāki ir dzimuši ārpus Latvijas. Lēnām, bet tomēr mums pievienojas arī jaunas ģimenes no Latvijas, vispirms caur latviešu skolām un

nometnēm, bet pamazām arī, iesaistoties organizācijas darbā un ar savu klātbūtni kuplinot šejienes sabiedrību.

Tas, ka šajā vēstures posmā liela daļa ALAs valdes un ALAs biedru organizāciju vadītāji ir gados jaunāki par Amerikas latviešu apvienību pašu, liecina par mūsu organizācijas stiprajiem pamatiem un pamatu licēju vērienīgajiem mērķiem, jo šie mērķi uzrunā arī nākamās paaudzes. Tas, ka ALAs valdē un biedru organizācijās arvien vairāk līdzsvarojas trimdas paaudžu pārstāvji ar padomju laikā Latvijā dzimušo paaudzi, liecina par kopīgiem mērķiem: uzturēt un vienot latviešu sabiedrību ASV saglabāt latviešu valodu un veicināt kultūras jaunradi, aizstāvēt Latvijas valsts un latviešu tautas intereses ASV.

Pateicamies tiem, kas likuši šos stipros pamatus, un ar cieņu pieminam kopš iepriekšējā kongresa mūžībā aizgājušos ALAs un latviešu sabiedrības vadības tautiešus – bijušo ALAs Kultūras fonda vadītāju Tāli Bērziņu, Marģeru Pinni, plašāk pazīstamu kā neatkarīgu kampaņas virzītāju Latvijas valsts uzņemšanai NATO un ANO. Pieminam arī Arnoldu Rupertu, ar kuŗa nerimstošo līdzdalību dzīvesbiedres Līgas Rupertes izveidotā 3x3 nometne ir kļuvusi par pamatu latviešu sabiedrības saliedēšanai vispirms šeit, Amerikā, tad Latvijā un tagad arī citās latviešu mītņu zemēs.

Ģimene arvien iedzīļina pamatus mūsu un mūsu bērnu latviskai apziņai un latviešu valodai, bet varam būt pateicīgi par atsaucību no nelatviešu ģimenes locekļiem, par stipro balstu un piederības izjūtu, ko dod vietējās latviešu organizācijas – skolas, draudzes, biedrības, gaidu un skautu kustība, bērnu nometnes, Dāvgavas Vanagi, ALJA, TILTS un citas. Šodienas demografiskajos apstākļos it sevišķi manām, cik svarīga ir sadarbība starp organizācijām un mērķu saliedētība. Kopējiem spēkiem veiktais darbs nostiprina iespēju noturēt stipru latviešu kopienu Amerikas Savienotajās Valstīs.

Sadarbība ar Latvijas valsts iestādēm, ar PBLA un tās biedru organizācijām nostiprinās mūsu piederības izjūtu Latvijai un plašākai latviešu sabiedrībai ārpus Amerikas robežām. Spilgts piemērs Latvijas valdības atbalstam diasporas vajadzībām atstaroja no pagājušā gada kongresa priekšvakara semināra Filadelfijā. Semināru rīkoja, atsaucoties uz Latvijas Ministru prezidentes Laimdotas Straujumas pausto interesi iepazīties ar mūsu sabiedrības organizācijām. Semināra diskusijās skolu un jauniešu programmu pārstāvji vairākkārt pieminēja grūtības atrast skolotājus un audzinātājus ar labu latviešu valodas līmeni. Atsaucība no Ārlietu ministrijas uz dzirdēto bija tieša un ātra, un jau jūnijā beigās Gaŗezera Vasaras vidusskolas, Kursas un Katskiļu nometņu programmām pievienojās vienpadsmit Latvijas valdības financētas skolotājas. Ieguvēji ir mūsu bērni, kam mācības pasniedza skolotājas labā latviešu valodā. Ieguvēja bija arī

jaunās skolotājas, kas rudenī atgriezās darbā Latvijā bagātākas ar jaunā vidē iegūto pieredzi.

Šogad kongresa norise gandrīz sakrīt ar mums visiem nozīmīgo 4. maiju – Latvijas otrās neatkarības pasludināšanas 25. gadadienu. Mēs varam lepoties, ka esam piederīgi valstij, kas vēl pirms 7 gadiem grima finānciālā mūklājā, bet, pateicoties vizījai, gribasspēkam un stingrai disciplīnai, demokrātiska, suverēna un

aizritējušā gadsimta ceturksnī ir veidots, celts un kam ticēts. Nolikumi no mums prasa pastiprinātu modrību, vēribu un apdomātu rīcību, lai mēs justu ne tikai pasīvu piederību, bet atjaunotu spēru sasaukties un strādāt, nepieļaujot, ka Latvijas panāktais tiktu gremdēts un samīdīts. Tāpēc no sirds aicinu ikkatru vēlreiz atcerēties to brīnišķo un aizraujošo, kas izjūsts 39. ALAs kongresa nogalē pirms divdesmit pieciem

vārdiem, ko teicu kongresa atklāšanā pirms pāris gadiem. Tie uzrunā mūs vēl tiešāk šodien:

„Viss panākams, kamēr vēl acis skatās.

Viss iespējams – kamēr vēl vārdu sauc.”

Atvērsim acis uz to, kas darāms, saskaņosimies ar mūsu tautiešiem šeit, ārzemēs, un Latvijā, un nepalaidīsim gaŗām šo brīdi, kad ir tik svarīgi noturēt un panākt mūsu kopējos mērķus! Lai mums

Kongresa atklāšanā mūzicē Indianapolises "Eziši"

Kongresa darba mirklis. Priekšplānā no kreisās: Kaija Petrovskā, Līga Ejupe un Andra Zommere

No kreisās Ints Rupners, Gunārs Ozols, aizmugurē Jānis Lucs

plaukstoša tā ir spējusi stāties Eiropas Savienības priekšplānā kā prezidējošā valsts.

Bet šogad īpaši jāpakavējas apziņā, ko mums nozīmē 4. maijs. Agresīvā rīcība un politika, ko Krievija izvērs pret savām kaimiņvalstīm, atkal apdraud visu, kas

gadiem.

Lai šodien primārais būtu: aizstāvēt Latvijas valsti, tās suverenitāti, tās latviskumu! Latviešu valoda un kultūra suverēna un latviskā Latvijā ir latviešu tautas kopsaucējs.

Atsaucos uz Iman-ta Ziedoņa

šajās dienās ir auglīgas sarunas, saliedēts skatiens nākotnes darbības virzienam, nenogurstošs gars un prieks būt kopā!”

Pēc A. Bataragas uzrunas kongresa delegāti un viesi nodziedāja Latvijas Valsts himnu.

(Turpmāk vēl.)

BT, AD

Sveicieni pavasarim mūzikā un dzejā

Minesotas Latviešu Koncertapvienības (MLKA) pavasarī koncerts, ko tā organizēja sadarbībā ar kultūras biedrību TILTS, sākotnēji bija izsludināts 19. aprīlī, bet tā kā tajā datumā risinājās visai latviešu sabiedrībai nozīmīgs notikums Milvokos, proti, LELBĀL jaunās archibīskapes konsekrācija, TILTS koncertu turneju pārcēla uz nākamo nedēļas nogali, 26. aprīlī. Ar to radās arī maiņas koncerta izkārtojumā: šai turnejā nevarēja piedalīties dzejniece Dace Micāne-Zālite un viņai paredzētos lasījumus izpildīt uzņēmās abas mūziķes. Flautiste Agita Arista un pianiste Kristīne Grifina (*Griffin*) koncertam „Sanošs koks” atveda latviešu komponistu darbus, kur tāpat kā Micānes-Zālītes dzejā bija saklausāmas pavasara vēsmas, domas un vēstis.

Koncertu mākslinieces iesāka ar Jāņa Mediņa „Rapsodiju” flautai un klavierēm, kas galvenokārt balstīta uz tautasdziesmas „Pūt, vējiņi!” motīviem. Laikam tāpēc, ka šī dziesma latviešiem bijusi tik nozīmīga, jau pirmie „Rapsodijas” akordi iekaroja klausītāju simpatijas. Šī ir gan laikam visbiežāk iz-

mantotā melodija mūsdienu latviešu komponistu apdarēs. Darbs izskanēja pārlicinoši; prātā īpaši patvēries impresionistiskais viļņu ritms klavieru

pavadījumā.

Pretstats Mediņa „Rapsodijai” ir Daces Aperānes kompozīcija „Sanošs koks” flautai. Koks pats taču ne dzied, ne runā, bet tajā

No labās: flautiste Agita Arista un pianiste Kristīne Griffin

ciemojas dažādi putni ar dažādām dziesmām vai skaņām, tajā rotājas vēji, sašūpo zarus, lapas un ziedus; kokā viesojas bites un citi lidoniši, un tad koks skan un san. To visu lieliskā mūzikālā sniegumā atainoja flautiste. Aprbrīnojama kompozīcija un tās izpildījums!

Nedaudz līdzīga tema Pēterā Vaska „Ainavā ar putniem” – solo flautai. Abas šīs kompozīcijas ir tehniski prasīgas; vajadzīga augsta līmeņa virtuozitāte, lai tās prasmīgi atskaņotu. Agitas Aristas interpretācija sajūsmināja.

Daces Aperānes „Daina” flautai un klavierēm izskanēja melodiski un ļoti sirsnīgi. Par Jāzepa Mediņa „Dainu” klavierēm #6 Fa mažorā jāsaka – tā pieskaitāma īpaši populārājam kompozīcijām latviešu mūzikas literatūrā. Tā ir ļoti skanīga, melodiska un sirdij tuva, bet būtu vēlams dzirdēt atskaņojam arī citas Mediņa dainas (to viņam ir pāri divdesmit).

Aivara Kalēja „Vēja dziesma” flautai un klavierēm ir stipri sarežģīts darbs, kas prasa lielu tehnisku gatavību, lai to veiksmīgi atskaņotu. Aristas un Grifinas sniegums izpelnījās publi-

kas atsaucību.

Sekojošā Pēterā Vaska „Ārija” flautai un klavierēm, rakstīta minorā, romantiskā manierē, radīja skumju noskaņu. Tajā vietām saklausāms minimālisms, ko Latvijā mūzikas kritiķi šad tad piedēvē Vaska darbiem.

Programmu noslēdza Mārites Dombrovskas „Trīs vecmodīgi skaņdarbi” flautai un klavierēm. Nosaukums mulsināja. Kompozīcijā nekā vecmodīga nebija; likās it kā dažādu impresiju atveidojums. Vidus daļā it kā ieskanējās dažādu pulksteņu tikšķēšana/laika ritums. Kā jau iepriekš minēts, koncerta norisē bija arī divi Daces Micānes-Zālītes dzejas iestarpinājumi, ko pārmaiņus lasīja abas mākslinieces. Klausījāties arī Micānes-Zālītes dzejoļus „Sanošs koks”, „Domas par pavasari”, „Pavasara etidē trenējot vieglumu” un „Pie suitiem”; mūziķes skandēja arī dzejoļus „Burve”, „Dzīres”, „Zvaigžņu makšķernieki. Noktirne” un „Katram virietim ir citādas acis”, kas sasaistījās ar piedāvāto mūziku un kopā radīja vienu noapaļotu veselumu. Skaists priekšnesums!

Trīs Latvijas tenori sesto reizi Amerikā

Trīs Latvijas Nacionālās operas solisti – Guntars Ruņģis, Nauris Puntulis un Miervaldis Jenčs 80. gados bija studiju biedri Latvijas Valsts Konservatorijas Vokālajā nodaļā, kopš 90. gadiem viņi ir kolēģas Latvijas Nacionālajā operā. Pēc studijām visi trīs vairākkārt papildinājuši savu vokālo prasmī kādā no Eiropas valstīm, un pats galvenais – visiem trim ir laimējies – bijusi iespēja savu dziedāšanas mākslu slīpēt arī dziedājošā mekā Itālijā. Šobrīd, pārlūkojot nodziedāto lomu skaitu, tas tuvojas ceturrtajam desmitam. Katrs individuāli viesojies arī kaimiņvalstu operateātros, bet Latvijas Nacionālās operas trupās sastāvā tenori dziedājuši daudzās Eiropas valstīs un Āzijā.

Blakus tradicionālajam operas repertuāram, vai tas būtu Guntara Ruņģa dziedātais grāfs Almagro Dž. Rossini „Seviljas bārdzīni” vai Naura Puntuļa Alfredo Dž. Verdi „Traviatā” vai Miervalža Jenča Hozē Ž. Bizē „Karmenā”, mākslinieki radījuši spilgtus tēlus mūsdienu latviešu komponistu operās. Tomēr visplašāko klausītāju sajūsmu izraisa 90. gadu nogalē izveidotais tenoru trio, kam tiek piesaistīts Latvijas rok mūzikas zvaigzne Juris Kulakovs, kurš ir guvis akadēmisku komponista izglītību un spēj ne tikai kļūt par koncertmeistaru, bet arī augsta līmeņa mūzikas aranžētāju. Jura Kulakova aranžējumi allaž pārsteidz ar enerģētisko

piesātinājumu un asprātību, lieliski papildinot un īpaši izceļot katra dziedāja atšķirīgo individuālitāti. Visas šīs it kā

certos gan prominencēm, gan Latvijas lauku ļaudīm. Trīs tenori viesojušies Lietuvā, Igaunijā, Zviedrijā, Skotijā, Kiprā,

No kreisās stāv Nauris Puntulis, Miervaldis Jenčs, Guntars Ruņģis, un priekšā pianists Gints Bērziņš

nejaušās sakritības, ko papildina draudzīgas savstarpējās attiecības un rūpīgs darbs, nodrošina publikas mīlestību kon-

Krievijā (Maskavā) un, protams, pie tautiešiem Amerikas Savienotajās Valstīs, Kanadā, Anglijā un Austrālijā.

Tenoru mūzikas krātuvē ir vairākas mūzikālās programmas. Allaž klausītājiem gaidīti ir tenoru veidotie „Visu mīlētāju dienas” koncerti gan Latvijas Nacionālās operas Jaunajā zālē, gan daudzās Latvijas pilsētās. Savulaik ierastie tenoru koncerti Mātes dienā Latviešu biedrības namā nu ir atraduši jaunu mājvietu Igates pilī, katru gadu maija otrajā svētdienā pulcējot aizvien vairāk ģimeņu. Savos koncertos tenori iesaistījuši gan akadēmiskās mūzikas kolēģas, gan populārās mūzikas zvaigznes, gan drāmatiskā teātra aktrises.

Trīs tenori piedalījušies vairākos CD ierakstos. Ziemsvētku dziesmu albums, kas Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra pavadījumā tika iedziedāts kopā ar latviešu vokālās mākslas leģendām – tenoriem Jāni Sproģi un Kārli Zariņu – dažu dienu laikā ieguva zelta diska statusu. Piecu tenoru sastāvā ierakstīti albumi „O sole mio” un „Pieci tenori Rīgas Domā”. Trijātā ierakstītais pirmais albums „Piacere d'amore”, kurš skan Neapoliešu dziesmas Juža Kulakova aranžējumā, tika izdots atkārtoti. Pēc tā vēl radīti albumi „Mīlas lidojums” un latviešu tautasdziesmas J. Kulakova apdarē „Trīs jaunas māsas”.

Šķiet tas bija vēl nupat, kad cilvēki stāvēja rindās, lai iekļūtu trīs Latvijas tenoru koncertos Rīgas Domā un Latvijas Nacionālās operas Jaunajā zālē, kur tenori ar vērienu vairākos

koncertos svinēja savus kopējos 120 gadus. Laiks rit, un tenori jau varējuši svinēt ne vien savus 150 gadus, bet arī savas radošās kopas 15 gadu jubileju.

Nav daudz tādu operas mākslinieku, kuri būtu dziedājuši teju vai visās Latvijas lielajās un mazākajās pilsētās. Latvijā nav daudz tādu mākslinieku, kuri būtu koncertējuši pie tautiešiem ārzemēs tik daudz reizu, kā to darījuši Trīs tenori, un jāatzīst, ka tieši pie tautiešiem ārzemēs tenoru koncerti allaž uzņemti īpaši mīļi. Cerot kādreiz dziedāt latviešiem gan Dienvidamerikā, gan Sibīrijā, Trīs tenori uzsākuši turneju: **Trīs Latvijas tenori – Latvijai un pasaulei.** Tā sākās pirms diviem gadiem, atkārtoti viesojoties Austrālijā. Pirmais koncerts simboliski tika sākts tālajā Pērtā. Tā ir pilsēta, kur tenori vēl līdz tam nekad nebija viesojušies.

Pēc Pērtas notika koncerti Adelaidē, Melburnā, Brisbanē un Sidnejā. Šobrīd Trīs Latvijas tenori pošas ceļā, lai šī gada oktobrī jau sesto reizi priecētu savus klausītājus Amerikā. Paredzēti pieci koncerti Latvijas Nacionālās Operas Ģildes izkārtojumā; Klīvlāndē – 14. oktobrī; Ņujorkā, Igaunijā – 16. oktobrī; Ņūdžersijā, Priedainē – 17. oktobrī; Ņujorkā, Salā – 18. oktobrī; un saulainajā Floridā – 20. oktobrī. Nolūkojiet datumu un ierakstiet savos kalendāros to jau tagad!

MĀRA CELTE

Katru dienu, katru mēnesi, katru gadu notiek kaut kas vēl nebijis. Šogad jaunā teritorijā iebrauca un 45 gadus iegājušos tradīciju lauza žurnālists un dzejnieka Ērika Raistera (1905-1967) Piemiņas fonds. Pirmo reizi fonda vēsturē tā ikgadējo balvu pasniedza laureātam, kas visu mūžu dzīvojis Latvijā, nevis kādreizējā trimdā. Tikpat kā visu iepriekšējo gadu balvas ieguvēju mājvietas (J. Roziša radīts apzīmējums) bijušas ASV vai Kanada. Šī gada laureāte ir 1968. gadā Latvijā dzimusi, tur izglītojusies un stādājošā literātūrzinātniece Ingūna Daukste-Silasproģe.

Fonda balvas pasniegšanas ceremonija notika š.g. 12. aprīlī latviešu sabiedriskā centrā Priedaine Nūdžersijā. Pēc bargās ASV Austrumkrasta ziemas, šī bija pirmā patiesi saulainā, nopietni pavasari vēstošā diena. Arī nelielam Ē. Raisteram pavasaris bijis vismīļākais gadalaiks, ko apliecināja Fonda priekšsēde Eleonora Šturma, nolasot Raistera dzejoli "Pavasaris". Sanākušajiem ap 30 literatūras cienītājiem un šīs balvas atbalstītājiem E. Šturma īsos vārdos pastāstīja par Fonda vēsturi, kā to 1970. gadā, trīs gadus pēc Ē. Raistera aiziešanas Aizsaulē, dibinājuši viņa draugi, laikabiedri un cienītāji. Gadu gaitā šo balvu (naužu, ziedus un atzinību) saņēmuši jau 44 trimdā pazīstami rakstnieki, dzejnieki, literāti un žurnālisti, no kuriem liela daļa jau ir Aizsaulē. Bet Fonds atrod arvien jaunus (un vēl arvien dzīvus) nopelnus izpelnījušos literātus, tas turpina dzīvot un plaukt, lielā mērā pateicoties tā enerģijai un uzņēmībai nepārspējamai priekšsēdei, mākslas zinātniecei un pētniecei ņujorkietei Eleonorai Šturmai. Viņa minēja vārdā visus balvas saņēmējus, sākot ar Uldi Ģermani, līdz pēdējo gadu laureātiem Frankam Gordonam (no Izraēlas), Ingridai Viksnai, Vilnim Baumanim, Lalitai Muižniecei un visiem citiem.

E. Šturma ar Fonda valdi šai pēcpusdienai bija izplānojusi bagātīgu programmu. Pirmo rozi pasniedza ilggadējai Fonda darbiniecei dzejniecei Ritai Gālei, bet kuplo un brīnišķīgi krāšņo ziedu pušķi saņēma Ingūna Daukste-Silasproģe, kam sekoja ilgus sirsniņi publikas aplausi. Par Ingūnas darbu, pētot un dokumentējot trimdas rakstniecību, plašāk aprakstīts jau iepriekšējos *Laika* numuros. Pati Ingūna regulāri ar rakstiem piedalījies šai avīzē jau kopš 2002. gada. Šeit minēšu tikai galvenos datus par Ingūnas darbu un dzīvi, lai uzskaitītu visus viņas sasniegumus vajadzētu visas 20 avīzes lappuses, ja ne vairāk.

Ingūna beigusi Rīgas bērnu mūzikas skolu, tur apgūstot čella un klavierpēli. Divdesmit divus gadus dziedājusi Latvijas Universitātes sieviešu korī "Minjona", ar ko kopā apceļojusi daudzas valstis, ieskaitot ASV Austrumkrasta un Vidienes pilsētas. Beigusi LU Filoloģijas fa-

kultūti 1992. gadā, bet 1997. gadā ieguvusi doktores gradu, sarakstot tēzi "Latviešu literārā dzīve bēgļu nometņu gados Vācijā (1944-1950)". Tātad Ingūna jau turpat 20 gadus ir pievērsusies tieši mūsu, trimdnieku, literatūras un kultūras pētniecībai un ir šai laukā tikpat kā vienīgā gan Latvijā, gan ārpus tās. Apbrīnojams un ievērojams cienīgs, kaut mazliet skumjš, ir

aizrāvis ar trimdā radušos latviešu kultūru, it sevišķi teātra laukā, un Ingūna studiju gados bijusi viņa asistente. 2002. un 2003. gadā Ingūnai radās iespēja apceļot daudzus ASV latviešu centrus un iepazīties ar šeit dzīvojošiem rakstniekiem. Pa Austrumkrastu viņu izvizināja mana māsa Lalita Muižniece, bez kuņas palīdzības šī ceļošana un autoru iepazīšana diez vai būtu

literatūru. Ne tikai svarīgi, bet tas ir nepieciešams, un tas nedrīkst aiziet zudumā, jo šie raksti ir liecinieki ne tikai par mūsu tautas likteņiem, bet tā ir mūsu vēsture. Lēns un reizēm aizdomu pilns ir bijis process, kad trimda un Latvijā palikušie kultūras darbinieki sāka sniegt viens otram pretī roku. Ne vienmēr iznākums bijis tāds, kādu to gribējās sagaidīt. Tomēr literatūra – gan

rušo dzejnieci Astrīdi Ivasku, viņas aiziešana likusi piedomāt, cik katra tikšanās var būt nozīmīga, jo mēs nekad nezinām, vai būs vēl nākamā.

Šī ciemošanās reize ASV Ingūnai neiznākusi pārāk gaļa, jo mājās viņu gaida piecgaidīgā meitiņa Dārta.

Laureāte saņēma vēl otru iespaidīgi krāšņu puķu pušķi, ko ar sirsniņiem sveicieniem viņai sūtīja *Laika* izdevēja Dace Rudzīte.

Pēc starpbrīža, programmas otra daļa bija ne mazāk saistoša, iespējams, pat emocionālāka nekā pirmā. To vadīja un ar savu mūziku un izteiksmīgo dziedāšanu papildināja Gunara un Jautrites Saliņu spriganā meita Laila. "Draugi, kādēļ sērot?" dziedāja, dūca un publiku izaicināja Laila ar J. Ziemeļnieka vārdiem. Sekoja piecu Ņujorkas apkārtnē (arī Bostonas) mītošu dzejnieku pašu lasīti darbi. Humora piesātināti bija Voldemāra Avena dzejoļi gan par savu portretu (kas nenoveco tā, kā viņš pats), gan nevēlamo kaimiņu – taču Krieviju. Arī viņš pasniedza ziedu Ingūnai, un izteica domu, ka šī balva latviešiem ir tikpat kā Nobela prēmija. Baiba Bičole, pieminot Astrīdi Ivasku, nolasīja vienu viņas dzejoļi („Libiešu krasts”), kam sekoja vairāki Baibas pašas – par dabu, par vēju, par 11. septembri. Rita Gāle mūs aizveda pie Baltijas jūras, pie "enām zem zāles", pie mirušiem kareivjiem, kas dus zem priedēm, viršos, par ielu Jelgavā, kuņas vairs nav. Par ceriņiem, kurmjiem un drūpošiem akmeņiem. S. Abens nodeva sveicienus no J. Krēšļa, sen., un nolasīja dažus dzejnieka darbus, kas stāstīja par pavasari, par meža zosim un vēju, kas šūpo mākoņu krūkas. "Mums visiem ceļš reiz tumsā beigsies," brīdināja Krēšlīš, bet atgriezās pie citas filozofiskas domas: "Kur paliek Jānis, kad nav Jāņi?" Sarma Muižniece-Liepiņa, viena no sarikojuma jaunākām dalībniecēm, priedējās, ka Ingūna ir vēl jaunāka par viņu. Sarma risināja asprātīgas pārdomas par saldējumu un kāpēc gan tas nekad nav melns. Viņa priedējās par savu "milīgo mašīnīti", kantaino Honda Elementu, kādu vispār vairs netaisa, bet kuņa viņa jūtas "kā savā elementā", tajā varot pārvadāt pat klavieres. Gaidot Latvijas simtgadi, Sarma atcerējās, kā viņa sagaidījusi Latvijas deviņdesmitgadi. Kad Latvijā jau bija pienācis vakars un iestājies tumsa un turienes ļaudis iedēda sveces uz Daugavas tiltiem, Sarma metusies ezerā peldēties kopā ar lielu bruņurupuci un svinējusi to, ka "nav vēl tumšs". Pēdējais dzīvais dzejnieks bija filadelfietis Modris Mednis, kas savā spēcīgā balsī apcerēja mīlestību un pasaku par pasaku. Viņa priekšnesumu papildināja, iespējami, visjaunākā sarikojuma dalībniece (dzimusi 1977. gadā) Guna Pantele.

(Turpināts 16. lpp.)

Ē. Raistera piemiņas fonda sarikojuma dalībnieki, no kreisās: Guna Pantele, Modris Mednis, Sandors Abens, Aina Berķe, Eleonora Šturma, Baiba Bičole, Rita Gāle, Ingūna Daukste-Silasproģe, Voldemārs Avens, Laila Saliņa, Sarma Muižniece-Liepiņa // FOTO: Jānis Students

Dzied un mūzicē Laila Saliņa // FOTO: Jānis Students

Nanija Pētersone laimējusi viena gada *Laika* abonementu // FOTO: Jānis Students

fakts, ka šo darbu nebija spējīgs uzņemties neviens no trimdas aprindām. Visai latviešu tautai par svētību un prieku šo uzdevumu uzņēmusies vidējās paaudzes zinātniece no Latvijas. Daudzo zinātnisko publikāciju autore, konference dalībniece, arhīvu pētniece, grāmatu autore un līdzautore Ingūna pašreiz strādā LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtā un ir Literatūras nodaļas vadošā pētniece.

Interesants ir Ingūnas stāsts, kā tas viss sākās. Liktenīga ir bijusi viņas pazišanās ar teātra zinātnieku, tagad arī regulāru *Laika* autoru, profesoru Viktoru Hausmani. Arī viņš jau sen ir

bijusi tik sekmīga. Atceros, ka viņas abas iegriezās pat Putnu ciemā (Nūdžersijas vidienē), kur toreiz vēl dzīvoja mūsu ievērojamais rakstnieks un dzejnieks Nikolajs Kalniņš, un atvēlēja dažas stundas arī man.

12. aprīļa sarikojumā Ingūna saistošā valodā un izteikti sirsniņā un personīgā veidā uzrunāja publiku. Bija aizkustinoši dzirdēt, kā viņa pamazām iedzīvojusies mūsu, trimdā mūžu pavadījušo ļaužu gaitās, likteņos, bēdās un priekos, līdz sākusi justies, ka pati arī tikpat kā to visu ir piedzīvojusi. Viņā radusies pārliecība, ka ir svarīgi pētīt un dokumentēt trimdā radušos

proza un autobiografijas, gan dzeja – ir tilts, kas mūs vienmēr vienos. Tie, kas daudz lasa un raksta, izdzīvo daudzas dzīves, sprieda Ingūna. Tagadējā darba vietā viņai ir pieejami daudzi un dažādi avoti par trimdas kultūras darbiniekiem – ne tikai publicētās grāmatas, bet arī dienasgrāmatas un korespondence. Tur var atrast arī personīgus materiālus, ar kuriem ir jāmāc saudzīgi apieties, jāapzinās, ka ne viss ir domāts visai pasaulei. Šos materiālus lasīt ir liela privilēģija, bet arī liela atbildība – spriež Ingūna.

Viņa ar pateicību un dziļu sirsniņu atceras literātus, kuņas iepazīna savā pirmā ceļojumā pa ASV. Kaut daļa no tiem aizgājuši Aizsaulē, Ingūna tos visus piemin ar mīlestību, viņa turpina izjust viņu tuvumu. Viņas sirdī un atmiņā palikuši daudzi gaiši, neaizmirstami brīži. Viņai ir prieks arī šai ciemošanās reizē satikt vēl un vēl jaunus domubiedrus. Viņa uzskata, ka katra cilvēka dzīves iepazīšana ir liela bagātība. Viņa ir sacerējusi un publicējusi *Laikā* izsmelošas apceres gan par agrāk iepazītiem, gan jau sen šo Sauli atstājušiem trimdas rakstniekiem. Rakstīt vienā no mūsu trimdas vēl atlikušajām avīzēm neesot viņai jādara obligāti – viņa to darot ar prieku un no sirds un turpinās darīt. Viņa pateicās visiem, kas novērtējuši viņas darbu.

Ingūna pieminēja nesen mi-

Bez ceļa kartes jaunajā pasaulē (1950-1956)

Atmiņu stāsts

ILGA (BUTELIS) WINICOV HARRINGTON

(1. turpinājums)

Drīz ieradās saimnieks, drusku mazāks augumā par savu sievu, bet diezgan plecīgs. Apstājies pie durvīm, lai noslaucītu lielāko daļu dubļu no zābakiem, viņš sarokojās ar manu patēvu: „Labi, labi, ka beidzot ieradāties. Daudz darbu pavasarī.” Man un mammai viņš tikai pamāja ar galvu. Atkal kaut kas jauns – Amerikā vīrieši savā starpā satiekoties sarokojas, bet ne ar sievietēm. Taču mani vairāk interesēja trīs lielie suņi, kas pavadīja saimnieku un tagad nogulās krāsns tuvumā pēc saimnieka pavēles. Lielie vilka suņi laikam nebija nikni, jo pēc īsas apostišanas virtuves ciemiņi viņus vairs neinteresēja. Jau nākamajās dienās jaunākais suns Rusti kļuva man par labu draugu.

Pēc iepazīstināšanas ar savu vīru saimniece mūs uzveda bēniņos, lai ierādītu mūsu dzīvojamo telpu. Plašie bēniņi bija iekārtoti kā liela guļamtelpa ar gultām, kumodi ar spoguļi, pāris krēsliem un lielu kaudzi ar segām. Mana gulta bija pie gala loga blakus mazam galdiņam, kas laikam domāts skolas darbiem. Vakaros būs jāiztiek ar pāris kailām spuldzēm, kas karājās no jumta balķa. Nekādas sildīšanas ierīces te nebija redzamas. Labi, ka vismaz tuvojās pavasaris.

„Mēs ar brāli Russeli šorīt visu šeit salikām,” rādīja saimniece. „Segas noderēs naktī, un vannas istaba ir otrā stāvā,” viņa turpināja.

„Un, Zenta, kad būsi nolikusi mantiņas, nāc lejā uz virtuvi man palīgā,” viņa pamāja mammai. Klarka kundze bija šiverīga saimniece. Palikuši vieni, mēs tagad aplaidām skatu mūsu jaunajam „dzīvoklim”.

„Vienkārši, bet gan iztiksim nākošos mēnešus,” mamma noteica filozofiski, pakarot mēteli uz sienā iesistās naglas un noliekot savu somu uz vienas no gultām bēniņu dziļumā.

Tā mēs sākām savu dzīvi fermā. Ar pavasara iestāšanos dienas ieslīdēja dabiskā ritmā. Katru rītu es gaidīju skolas autobusu pakalnē pie lielā ceļa uz akmens tilta un atgriezot turpat pēcpusdienā ar pilnu galvu domām par notikumiem skolā. Mamma pavadīja dienas kopā ar Florenci virtuvē un citos mājas darbos. Šķiet, viņas labi sastrādājās, saprototies ar vārdiem, pantomīmu un izteiksmīgiem žestiem. Taču ar laiku mamma angļu valodas krājums sāka pieaugt, un saprasties kļuva vieglāk.

Visgrūtāk klājās patēvam Arturam. Latvijā viņš bija eksporta nodaļas vadītājs mana krusttēva fabrikā „Furnieris”, un viņam nebija nekādas mentālas vai fiziskas pieredzes lauku darbos. Šeit viņš strādāja kopā ar saimnieces brāli Russeli un vēl pāris lauku strādniekiem. Bet tā kā viņam trūka pieredzes ar jeb-

kādām lauku mašīnējām, tad viņam darbu iedalīja galvenokārt sētas mietu rakšanā vai citos smagos fiziskos darbos. Saimnieks atrada viņam pāris vecas darba bikses, bet zābaki bija jāpērk pašam no niecīgās algas. Vakaros mamma taisīja siltas kompreses viņa mugurai, un abi klusi sarunājās par labākām nākotnes cerībām.

Pēc vakariņām pie lielā virtuves galda, kamēr mamma mazgāja traukus, man iznāca angļu valodas mācības. Saimnieces brālis Russelis ēda visas maltītes kopā ar mums un saimniekiem mājas virtuvē, bet katru vakaru pēc vakariņām viņš ieslēdza mazo radio uz sienas plauktiņa, lai klausītos iecienītās vakara programmas: „Savrupais reindžers” (*Lone Ranger*), „Vecais retu priekšmetu veikals” (*Old Curiosity Shop*), „Policijas aplenkums” (*Dragnet*) un vēl daudzas citas. Jau pirmo vakaru viņš mani aicināja – vai es arī gribot klausīties? Protams, ar manu ziņkārību par visu jauno es tūlīt pieņēmu uzaicinājumu. Tā mums ar Russeli sākās paradums katru vakaru pēc vakariņām sēdēt pie radio virtuves siltumā ar abiem vilka suņiem pie kājām. Jaunākais suns Rusti ielika priekškājas man klēpī un ar purnu šad tad pabakstīja roku, glāstu lūgdams. Pagāja nedēļas, pirms sāku saprast notikumus un intrigas šajās vakara programmās, jo Russels, protams, nevarēja man neko pārtulkot. Tie bija klusi un draudzīgi vakari.

Svētdienās Klarki mūs veda vai nu uz *Emma-nuel* luterāņu baznīcu, kur *McCune* sprediķoja vai uz savu Brāļu draudzes (*Brethren*) evaņģēlisko baznīcu, bet mums pašiem tur nebija neviena pazīstamā. Sestdienās saimnieki brauca iepirkties uz Šamokinu un reizēm paņēma mani līdz, iedodot drusku naudas pēcpusdienas kino izrādei. Diemžēl lielākā daļa filmu bija par kovbojiem un indiāņiem, nevis Eiropā ierastās romantiskās komēdijas. Taču izklaide paliek izklaide.

Saimniece laikam bija ievērojusi, ka garlaikojos. Fermā nebija grāmatu, nezināju, kā tikt uz bibliotēku, un līdzpaņemtās latviešu grāmatas bija jau vairākkārt izlasītas. Tā vienu dienu uz skolas gada beigām Klarka kundze man prasīja: „Kā tev patīk šovasar rūpēties par pilēm?”

„Par pilēm?”

„Jā. Es nopirkto pilēnus tagad maijā, tu tos barotu visu vasaru,

un rudenī mēs varētu pīles pārdot,” viņa izskaidroja. „Skola beigsies pēc pāris nedēļām, un tev nebūs ko darīt,” piebilda praktiskā saimniece. Un viņai bija taisnība.

„Bet es to neprotu...” es stostījos. „Kas mani pamācīs?”

„Nekas. Es tev dabūšu kādas brošūras.”

Ilga iesvētībās ar mācītāju Zariņu

Un tā es dabūju savu pirmo darbu Amerikā. Sāku lasīt, kā audzēt pīlites, kā viņas barot un kā turēt pa nakti siltumā, kamēr mazas. Aši sapratu, ka šie mazie, dzeltenie pūkainie kamoliņi ar sērkočiņa lieluma kājelēm nenāk pasaulē apveltīti ar sevis saglabāšanas prasmi. Man tie būs jāsarģā no suņiem un jāraugās, lai tie cits citu nesamīda, kad ir uztraukti. Pēc pāris nedēļām biju šim darbam pilnībā sagatavojusies. Šķūņa stūrī biju ierīkojusi mazu aizgaldiņu, kas sildāms ar spuldzi vēsās naktīs, un sagādājusi barību pēc brošūras ieteikumiem.

Pilēni ieradās maija vidū sestdienā, pirms skolas gada beigām. Divi simti dzeltenu pūkainu pilēnu! Faktiski mēs ar Klarka kundzi nekad nebijām runājušas par pilēnu skaitu, un es biju domājusi tikai par desmit vai divdesmit. Bet saim-

niece bija praktiska, projektam rudenī vajadzēja atmaksāties, un, šķiet, viņa ticēja manām spējām, arī es negribēju viņai likt vilties. Tā sākās mana piļu uzrauga vasara. Manā atbildībā nodotās mazās pīlītes bija mīlīgas un dumjas. Kad vien parādījās šķūnī un vēlāk pagalmā, mani vienmēr sagaidīja skaļš

gas, ka uzaicināja mani launaga stundā iet kopā ar viņām uz tā laika Amerikas vietējo pilsētas 5&10 centu veikalu. Atkal kaut kas jauns! Diemžēl tas man lika saprast, cik nabadzīga ir mūsu ģimene. Launagam mamma man katru dienu deva līdzī Boloņas desas maizi, reizēm to papildināja ar ābolu vai kādu kūciņu. Mana kabatas nauda bija 25 centi nedēļā, tie bija domāti ūdenim launaga padzēriem, un nebija ko domāt par kādu jaunu matu lenti veikalā, kad citas meitenes sev ko nopirka.

Vērojot skolas biedrus, atskārtu, ka manas divas ziemas kleitas, kas bija pietiekami labas bēgļu gaitām, tagad nepatīkami izcēlās starp citām meitenēm, kuŗas katru dienu valkāja ko citu. Netikās tik ļoti atšķirties no pārējiem jauniešiem, bet tajā pašā laikā neatļāvos kurnēt. Mamma un Artūrs tagad katru dienu strādāja tik grūtos darbos, lai kaut nedaudz uzlabotu mūsu dzīvi.

Kādreiz laikam kurnēšanas netikums pielīp katram. Kādudien atcerējos, ka mamma brālis Edvīns 1930. gados aizbrauca uz Argentīnu. Saņēmām no viņa tikai Ziemsvētku apsvēkumus, viņš nekad nerakstīja neko par savu dzīvi. Un es iedomājos viņu bagātu. Un tā, sakrājot savus 25 centus vairākas nedēļas no vietas, es nopirku gaisa aploksnī un pastmarku un, mammai nezinot, uzrakstīju Edvīnam par manu „nožēlojamo” dzīvi Amerikā. Nesaņēmu nekādu atbildi, bet vasaras beigās no Argentīnas pienāca paciņa ar skaistām, gaiši brūnām kurpēm. Kurpes derēja. Un mamma

tikai grozīja galvu, kā Edžuks iedomājies man sūtīt kurpes. Es neko neteicu, bet man bija kauns.

Kādus 45 gadus vēlāk dabūju otrreiz nokaunēties. Pēc onkuļa Edvīna nāves saņēmu vēstuli no viņa meitas. Acīmredzot, viņš bija precējies, un man tagad bija māsiņa, taču pārējais stāsts bija bēdīgs, un onkulis savas dzīves laikā nebija atļāvis mums rakstīt. Noslēpies uz kuģa, viņš aizbrauca uz Argentīnu „par zaķi”, bet negadījumā ceļā viņam tika salauztas abas kājas, un, nonācis Argentīnā, viņš nekad pavisam neatlaba. Latvijā viņš bija studējis medicīnu un drāmu pie Eduarda Smilģa. Pēc negadījuma Edvīns negribēja, lai mamma, viņa mīlākā māsa, uzzinātu, kā dzīve samalusi viņa nākotnes sapņus. Tā kā neprotu spāņu valodu, reti sazinos ar māsiņu un viņas ģimeni. Cik viegli izklistam pasaulē!

(Turpinājums sekos)

JURIS ZOMMERS, JBPF valdes priekšsēdis

Tūkstoš dolaru balva Andrai Zommerei

Katru gadu pienāk tas brīdis, kad Jāņa Bieriņa fonda valdei jāizlemj, kuram balvas kandidātam šogad balvu jāpiešķir. Jānis Bieriņš dzīvoja Hamiltonā un bija žurnāla *Jaunā Gaita* galvenā redaktora Laimoņa Zandberga vietnieks. No J. B. testamenta līdzekļiem, kurus tagad apsaimnieko Latviešu fonds, varam piešķirt ikgadīgu balvu kādam izcilam kultūras darbiniekam vai projektam. Tas nekad nav viegls lēmums.

Pirmā balvas saņēmēja bija Vizma Makšiņa 1997. gadā. Pēc viņas balva pasniegta tādiem izcilām kultūras darbiniekiem kā Valteram Nollendorfam, Jurim Dreifeldam, Sarmītei Muižniecei-Liepiņai, Jānim Valdmanim un Nikam Ozoliņam, Baibai Bredovskai, un Jurim Žagariņam. Pagājušajā gadā balvu piešķīra Mārai Simsoni. Kas būs šogad deviņpadsmitais balvas saņēmējs?

Andra Zommere – ALA izglītības nozares vadītāja, Kalamazū latviešu bērnudārza organizētāja, bijusī Gaņezera vasaras nometnes darbiniece. Andrai piešķirām \$1000.00 (US) JBPF balvu. Apšveicam! Jāpiezīmē, ka Andra Zommere pieder pazīstamai Portlandes Zommeru ģimenei (viņas vecāki ir Jānis un Biruta Zommeri), mēs diemžēl neesam rados.

Lai labāk iepazītos ar Andru un viņas darbību, uzdevām viņai vairākus jautājumus.

Pašreiz tu esi uzņēmies

ALA izglītības nozares vadītājas pienākumus. Pastāsti par savu darbību šai nozarē!

Izglītības nozari vadu trīs gadus

Latvijas Republikas izglītības un zinātnes ministre Māriete Seile kopā ar Jāņa Bieriņa fonda balvas laureāti Andru Zommeri

– kopš ALA kongresa Anarborā. Trīs gadus šis darbs ir sagādājis man lielu gandarījumu. Esmu iepazīsies ar daudziem brīnišķīgiem cilvēkiem, kas visi ir ieinteresēti mūsu bērnu latviskajā izglītībā. Amerikas latviešu apvienība šai ziņā dara daudz. Tā arī esmu pa šiem gadiem sapratusi. Un priecājos par sadarbību, kas

arvien vairāk attīstās ar Latvijas izglītības iestādēm. Mūsu latviešu skolām paveras daudz jaunu iespēju. Ceru turpināt darbu, atbalstot mūsu latviešu skolas.

Vai tādā sakarībā pievienotā fotografijā tu esi redzama kopā ar Latvijas Izglītības ministri Mārieti Seili. Pastāsti par to!

Latvijas Izglītības un zinātnes ministre Māriete Seile tikās ar ASV latviešu skolu vadītājiem un skolotājiem šā gada 8. martā Ņujorkā. Viņa bija ieradusies, lai piedalītos ANO Sieviešu statusa komisijas sanāksmē, pārstāvēt ne tikai Latviju, bet Eiropas Savienības prezidentūras uzdevumā arī visu Eiropas Savienību. Tomēr ministre atvēlēja laiku, lai tuvāk iepazītos ar ASV latviešu skolu darbību un mūsu līdzšinējo sadarbību ar Latviju. Uz tikšanos bija ieradusies ALA izglītības nozares vadītāja Andra Zommere, ALA priekšniece Anita Bataraga, Gaņezera Vasaras vidusskolas direktore Sandra Kronite-Sipola, PBLA Izglītības padomes locekle Dace Mažeika, kā arī abu Ņujorkas latviešu ev. lut. draudžu skolu pārstāves. Ministri Seili pavadīja Evija Papule, ilggadīga IZM ierēdne, kas arī labi pārzina dažādo Latvijas izglītības iestāžu darba virzienus un iespējas.

Tu esi uzaugusi kā trimdas latviete ļoti darbīgajā Portlandes Zommeru ģimenē. Kā tas tevi ietekmēja?

Mani vecāki vienmēr bijuši aktīvi latviešu sabiedrības darbinieki. Raugos viņu piemērā jau no agras bērnības. Un vecāki vēl šodien ir lieli Portlandes latviešu sabiedrības atbalstītāji un darba darītāji. Esmu atsitusies mātē. Man patīk aktīvi iesaistīties labos projektos, esmu ar mieru uzņemties veidot un vadīt. Abas esam vadījušas ALA Izglītības nozari. Prieks sekot viņu pēdās.

Pastāsti par savu darbību, strādājot par skolotāju latviešu un amerikāņu skolās!

Man jau no pusaudžu gadiem patīk darboties ar bērniem. Mācīju Portlandes latviešu skolā, gāju par vadītāju un audzinātāju bērnu nometnēs, strādāju amerikāņu bērnudarzā. Kad pārcēlos uz Kalamazū, radās iespēja veidot un vadīt latviešu bērnudarzu. Tie bija skaisti desmit gadi, kad dienā dziedāju, lasīju, runāju un spēlējos ar Kalamazū latviešu jauno audzi. Pēc tam pārcēlos uz Latviju, kur strādāju Latvijas starptautiskajā skolā. Atgrieziesies Kalamazū, sāku strādāt Katoļu skolās, kur tagad strādāju jau 16 gadu par skolotāju un pārzini. Man interesē viss sakarā ar izglītību, tāpēc ļoti priecājos tagad strādāt latviešu izglītības laukā.

Kopš Otrā pasaules kara mēs, latvieši, te, Rietumos, teicām,

ka dzīvojam “trimdā”, bet tagad esam spiesti sevi apzīmēt par “kļaida” latviešiem. Kā tu saproti šīs pretrunīgās realitātes?

Uzaugu ar terminu “trimdnieki”. Nekad īpaši neaizdomājos par to, kā mūs sauc, jo situācija noteica to, ka vecāki negribot nonāca ārpus Latvijas. Kopš Latvijas neatkarības esam iepazīsies ar dažādiem terminiem – kļaida latvieši, jauniebraucēji, jaunā emigrācija, diaspora. Esam latvieši, dzīvojam ārpus Latvijas. Esam tas, kas mēs esam.

Kas tevi pašu visvairāk saista un iepriecina? Grāmatas, mūzika, teātris, sports...?

Mani ļoti iepriecina darbs. Vadu jauku skolu, ar brīnišķīgiem bērniem, jaukām ģimenēm, talantīgiem skolotājiem. Esmu aktīva savā baznīcā, mācu bērnus svētdienas skolā, darbojos ar entuziastiskiem cilvēkiem, kas brīvprātīgi velta laiku, lai palīdzētu vecākiem audzināt savus bērnus katoļu ticībā. Man ir deviņi skaisti krustbērni, par kuriem esmu ļoti lepna, viņi man sagādā lielu prieku. Vasaras laikā ļoti patīk ravēt dobes un braukt uz Gaņezeru, pieliekot roku izglītības programmai. Kopš sākām veidot latviešu valodas līmeņu pārbaužu dājumus, esmu aizrāvusies, lasot grāmatas latviešu valodā. Ir daudz, kas iepriecina. Ir daudz, par ko priecāties.

Vēlreiz apsveicu tevi kā 2015. g. Bieriņa fonda balvas saņēmēju!

REGĪNA RŪSIŅA

Lieldienu svinēšana Priedainē

Dienu pirms Lieldienām, 4. aprīlī, Priedainē, skaistā vietā un saulainā dienā, tika sarīkoti Lieldienu sagaidīšanas svētki bērniem.

Bet kur mazie, tur arī lielie, – tie bija sabraukuši baudīt šo sarīkojumu.

Sarīkojumu vadīja Valda Rainey, kuņa uzrunājot ciemiņus,

Viņš – liels, balts, pūkains ar aplausiem tika sagaidīts, un tad tik sākās izpriecās! Zaķis ar savu vareno spēku un aso prātu tika galā ar Priedaines burkānu, kuņš bija izaudzis tik liels kā nevienu citu gadu! Ko tik visu tas Lieldienu zaķis (Anita Cirīte) nedarīja! Ar maziem un lieliem gāja

dātāja) fantastiski skanīgā, spēcīgā, skaistā balss, piepildot Priedaines zāli bez mikroфона, pēc viņas dziedājuma aplausi nenorima.

Mums, latviešiem, ir jābūt lepniem, ka mums ir tāda pērle te, Amerikā. Novērtēsim to!

Kur svētki, tur tirdziņš. Lietu-

kreklu tauriņus, aproču pogas, kaklasaišu klipšus un matu sapspraudes dāmām. Tas tiešām ir avangards!

Protams, pats svarīgākais, Lieldienas gaidot, ir olu krāsošana! Tur savu prasmu un izdomu demonstrēja Sarmīte Grigaloviča. Šajā nodarbībā, protams, varēja

Protams, piedaloties atrakcijā, svētku jampadraci, dalībniekiem jau sāka izzust spēki, un izsalikums bija klāt, tad Lieldienu Zaķis līdzēja zālē iestumt ratus, kuņš gardi smaržoja Sarmītes gatavotā frikadeļu zupa.

Un svētku kulminācijā – loterija! Bez dāvanām nepalika neviens!

Lugas „Pasaciņa par Priedaines burkānu” autores un režisores Valda Rainey un Anita Cirīte. Burkāna lomā Jānis Grigalovičs-Leja, vectētiņš – Jānis Students, zaķis – Anita Cirīte, Sarkangalvīte – Meggie Vilciņa, Spridītis – Kristers Grigalovičs-Leja, Austrumu princese – Elizabete Grigaloviča-Leja, Batman – Markus Melo, Ironman – Aleksanders Gonzales

apsveica ar gaidāmajiem svētkiem, un viss varēja sākties.

Lielākais dienas notikums bija izrāde – “Pasaka par Priedaines burkānu”. Režiju un scenāriju veidoja Valda Rainey un Anita Cirīte. Izrādē piedalījās gan mazie, gan lielie aktieri.

Kur burkāns, tur zaķis! Kur Lieldienas, tur zaķis! Nepacietībā mazi un lieli sauca zaķi no meža ārā, sauca, sauca un sasauca!

Priedaines mežā zaķa sadētās olas meklēt, tad bērnus šūpoja, lai vasarā odi nekož, tad mūžam jaunā Jāņa Studenta akordeona pavadījumā dziedāja labās latviešu dziesmas, tad ar bērniem dejoja un tā vēl un vēl...

Tad acis un ausis priecēja “jauno talantu šovs”, kuņģi gan dziedāja, gan dejoja.

Pēc šova pārsteigumu visiem sniedza Solvitas Moss (operdzie-

viņu piedāvājumā bija gan gardumi, gan rotas no dzintara un dabīgiem akmeņiem.

Gardi smaržoja latviešu pīrāgi un klinģeri. Pie kafijas galda ikviens varēja mieloties ar konditorejas gardumiem, kafiju, torti, augļiem un boli.

Modes piekritējiem pavisam ko jaunu piedāvāja Roberts Strautnieks no Latvijas. Roku darba darinājumus no koka – kungiem

Inga Bykowski krāso bērniem sejiņas. Blakus (ar zaķa ausīm) Valda Rainey

izpausties katrs, un bija ieraugams kas neredzēts.

Bērniem lielu prieku dāvāja Inga Bykowski, apgleznojot viņu sejiņas dažnedažādās krāsās. Bērni bija sajūsmā!

Tad savu mākslinieka, mūzikanta prasmu kopā ar bērniem rādīja Džimijš Clarks, spēlējot savdabīgas bungas.

Daudzi negribīgi sāka posties mājup, jo sarīkojums bija tik lielisks, ka bija vēl vēlme padarboties, pabūt kopā.

Milzīgs paldies organizētājiem, dalībniekiem, visiem tiem, kuņģi piedalījās, tuviem un tāliem braucējiem!

Uz tikšanos atkal Priedainē!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Igaunu-latviešu vārdnīcas atvēršana

11. maijā Melngalvju namā Valsts prezidents Andris Bērziņš un Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess piedalījās Igaunu-latviešu vārdnīcas svinīgajā atvēršanā (attēlā).

Ar Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas atbalstu Latviešu valodas aģentūrā tapusi Igaunu-latviešu vārdnīca – Latviešu-igauņu vārdnīca, katrā vārdnīcā ir vairāk nekā 40 000 šķirklju.

Papildus šiem izdevumiem Igaunu valodas institūts ir sagatavojis abu izdevumu elektroniskās versijas. Latviešu valodas aģentūrā tapušās Igaunu-latviešu vārdnīcas sastādītāji ir Valts Ernštreits, Marika Muzikante un Maima Grinberga, un recenzenti – Guntars Godiņš un Lembits Vaba.

***

Latvijā svin UNESCO Pasaules preses brīvības dienu

Kopš 1993. gada UNESCO ik gadu organizē Pasaules preses brīvības dienas sarīkojumus, kuru galvenais nolūks ir sekmēt un aizstāvēt brīvu, plurālistisku un neatkarīgu preses darbu visā pasaulē. Rīgā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, notika starptautiska konference par preses un vārda brīvības aktualitātēm "Lai žurnālistika plaukst! Ceļā uz labākām reportāžām, dzimumu līdzietību un plašsaziņas līdzekļu drošību digitālajā laikmetā". Konferenci atklāja UNESCO ģenerāldirektore Irina Bokova, Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs un kultūras ministre Dace Melbārde.

Pēteris Greste ar ģimeni viesojās pie slavenā pavāra Mārtiņa Ritiņa

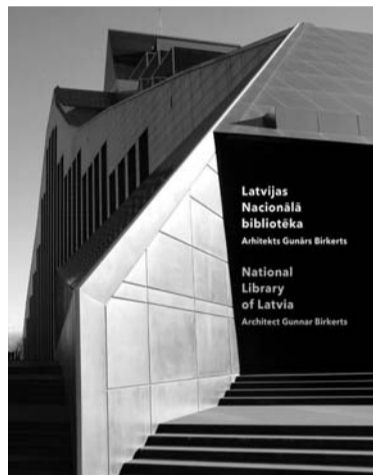
Uz konferenci bija ieradušies vairāk nekā 400 dalībnieku. Notika plašsaziņas līdzekļu ekspertu diskusija par izaicinājumiem žurnālistiem pasaules "karstajos punktos", kurā ar savu pieredzi dalījās arī Latvijas izcelsmes žurnālists Pēteris Greste. Pasaules preses brīvības dienas konference šogad notika Latvijai simbo-

liskā laikā – Latvijas Neatkarības atjaunošanas deklarācijas 25. gadadienā un Latvijas pirmās prezidentūras Eiropas Savienības Padomē laikā. 2015. gada 11. februārī publicētajā organizācijas "Reportieri bez robežām" Pasaules preses brīvības indeksā Latvija ierindota 28. vietā no kopumā 180 valstīm. Šobrīd Latvija ir ANO Cilvēktiesību padomes un Koalicijas par tīmekļa brīvību dalībvalsts.

***

Izdota grāmata par Latvijas Nacionālās bibliotēkas tapšanu

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība izdevusi grāmatu par Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) ēku "Latvijas Nacionālā bibliotēka. Arhitekts Gunārs Birkerts" (attēlā).

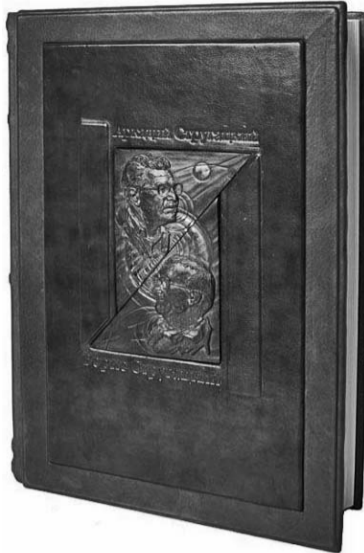
Grāmatu veido līdz šim nesakopots vizuālais un vēstures faktū materiāls, kas aptver 96 gadus. Tas ir stāsts par LNB, kas sākas ar bibliotēkas dibināšanu 1919. gadā un atspoguļo *Gaismas pils* tapšanas ceļu no idejas līdz pilnīgi gatavai, iekārtotai un apdzīvotai ēkai. Izdevumu veidojuši arhitekts Jānis Dripe un fotografs Indriķis Stūrmanis. LNB direktors Andris Vilks ir devis ieskatu par bibliotēkas krājumu, funkcijām un iespējām. Grāmatas mākslinieks ir Juris Petraškevičs. Grāmata veltīta Nacionālās bibliotēkas ēkas arhitektūrai un tās autoram Gunāram Birkertam. Akcentēta partnerība ar Modri Ģelzi un minēts citu autoru devums. Lasītājiem būs iespēja iepazīties ar LNB projekta vēsturi, būvprocesu un ēkas inaugurāciju. Grāmatā atrodams bagātīgs attēlu klāsts, sākot ar pirmajām bibliotēkas skicēm un beidzot ar izcilām LNB interjera, ēkas arjoma un pilsētvides fotografijām.

LNB veltītais izdevums īpaši arī tādēļ, ka saņēmis prestižo UNESCO patronāžu. Tas apliecina, ka pasaulē augstu novērtē LNB kā nozīmīgu zināšanu sabiedrības simbolu, tāpēc svarīgi ar grāmatas starpniecību par to stāstīt sabiedrībai gan Latvijā, gan pasaulē. Latvijā līdz šim neviens projekts nav guvis starptautisko UNESCO patronāžu.

***

Dāvinājums LNB

5. maijā par godu Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas 25. gadadienai viena no vecākajām privātajām izdevniecībām Krievijā – *Terra Fantastica* (Sanktpēterburga) – Latvijas Na-

cionālajai bibliotēkai dāvināja unikālu grāmatu – rakstnieku Arkadija un Borisa Strugacku kopotos rakstus vienā sējumā.

Izdevumā iekļauts paaudžu pasaules skatījums. Dāvinājums uzsvē Latvijas un Krievijas pašreizējo un arī turpmāko sadarbību kultūras jomā. Izdevums iespiests īpaši augstas kvalitātes papīra *Palatina*. Grāmatas iesējums ir roku darbs, kas darināts no diviem ādas veidiem ar īpašu iespiešanas tehniku.

***

Svinot Latvijas neatkarības atjaunošanas 25. gadskārtu, valsts augstākās amatpersonas 4. maijā nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa (attēlā).

Ministru prezidente Laimdota Straujuma (no labās), Valsts prezidents Andris Bērziņš un Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece //Foto: LETA

Ziedus nolika Valsts prezidents Andris Bērziņš, Ministru prezidente Laimdota Straujuma, 12. Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece, deputāti, valdības ministri, kā arī Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs, diplomāti, bijušās valsts amatpersonas u. c. Pie Brīvības pieminekļa bija sapulcējies liels skaits cilvēku, valdība pacīlāts noskaņojums, skatītāji bija aicināti piedalīties kompozīcijas "Ziedu Latvija" veidošanā. Vairākiem cilvēkiem rokās bija ziedi ar Ukrainas karoga lentēm.

***

Briselē svin Latvijas Neatkarības atjaunošanas 25. gadadienu

Eiropas Parlamentā Briselē notika sarīkojumi par godu Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 25. gadadienai.

Tika atklāta fotografiju izstāde "25 mirkli..." kurā atainoti spilgtākie notikumi Latvijā no neatkarības atjaunošanas līdz prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē. Saeima Eiropas Parlamen-

SPILGTS CITĀTS

Vita Matīsa par prezidenta amata kandidātiem un valsti

Starptautisko tiesību un politikas eksperte **Vita Matīsa** plašsaziņas līdzekļos bieži pauž savu viedokli par aktuāliem šībrīža jautājumiem politikā, kultūrā un citās dzīves jomās. *Sestdiena* lūdza Matīsu izteikt savas domas par pašlaik aktuālāko, kas nodarbina Latvijas iedzīvotāju prātus: kas tiks ievēlēts par Valsts prezidentu?

Eksperte vispirms salīdzina Latvijas un Igaunijas pirms prezidentus pēc valstu neatkarības atjaunošanas.

Igaunijai ļoti veicās arī ar pirmo atjaunotās valsts prezidentu. Lennarts Meri nebija cilvēks no vecās sistēmas. 90. gadu sākumā viņš vadīja un principus uzstādīja skaidrāk nekā mūsu pirmais prezidents, kurš šodien neredz arī problēmu iet kopā medībās ar krievu gāzes biznesa šefiem. 1921. gadā Satversmes sapulcē Rainis runāja par to, kādām īpašībām jābūt Latvijas prezidentam. Viņš teica: Latvija nevar kā Šveice atļauties ierēdņi par prezidentu, jo Šveice ir nobriedusi demokrātiska valsts, bet Latvija ne. Tāpēc mums vajag prezidentu, kurš var iedvesmot savus pilsoņus būt labākiem, nekā viņi ir, tiekties uz virsotnēm. 90. gadu sākumā Igaunijā Meri veica šo iedvesmotāja un virzītāja lomu. Ja mums par prezidentu tad būtu kļuvis, piemēram, humānists, medicīnas profesors Ilmārs Lazovskis, viņš būtu varējis spēlēt šādu iedvesmotāja lomu.

Latvijas Zaļo un Zemnieku savienība 11. maijā par savu prezidenta amata kandidātu izvirzīja aizsardzības ministru Raimonu Vējoni. Vitas Matīsas ieskatā Vējonis diez vai būtu iedvesmotājs.

Bet kas derētu?

Tā kā mums 90. gados nebija sava Lennarta Meri, kas varētu lauzt veco sistēmu pamatīgāk, nekā Latvijā lauza, mēs daudzās sekas jūtam vēl šodien. Ievērojot arī to, kas notiek austrumos no mums, principiāla stāja joprojām ir svarīga.

Vai kāds politiķis ir aicinājis Vitu Matīsu par prezidentu? Viņa atbild noliedzosi.

Vienkāršie cilvēki man ir nākuši klāt, sevišķi pēc kāda raidījuma, teikusi paldies par drosmi. Tas mani traucē, jo neuzskatu to par drosmi. Bet, protams, neviens politiķis mani nekad nav uzrunājis.

Bet ja jums piedāvātu kļūt par valsts prezidentu?

Neatbildēšu ar te ierasto "ja būs piedāvājums, tad apspriedīšu". Atbildēšu tā: tā kā nebūs piedāvājuma, nebūs, ko apspriest. Visas pašreizējās publiskās diskusijas par prezidentu ir bandinieku bīdīšana uz šacha galda, un tas nenotiek ar mērķi izveidot Latvijas valstij labākās kombinācijas, bet tikai ar mērķi novākt no spēles galda visus konkurentus.

Latvijai prezidents tiks noteikti ievēlēts. Bet vai pēc nākamajiem 25 gadiem Latvija vēl būs? Vitas Matīsas atbilde iepriecina.

Protams, būs, ja būs tādi jaunieši, kas spēj nosaukt lietas īstajos vārdos un kam vairāk rūp Latvijas valsts, nevis tikai savs labums tajā. Jo no 90. gadiem Latvija ir bijusi kā rūpnīca personīgās labklājības ražošanai daudziem politbiznesmeņiem. Rietumos saprot – ja valstij būs labi, tad arī visiem būs labi, nevis kā te: "Kas man par to būs?" Domāju, arī Latvijas valsts dibinātāji to saprata, vai to saprata visi no tiem, kas uzbūvēja 4. maija republiku.

ta modernās mākslas kolekcijai dāvināja Purviša balvas nominanta Kaspāra Teodora Bramberga gleznu "Trīs formas 01". Eiropas Parlamenta *Yehudi Menuhin* zālē notika koklētājas Laimas Jansones koncerts.

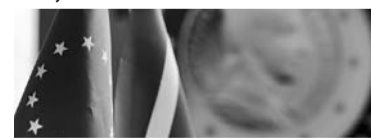
***

Otrā pasaules kara atcere un Eiropas diena Latvijā

1945. gada 8. maijā Eiropā beidzās karš un iestājās miers. Atšķirībā no Rietumeiropas, kur tautas atguva neatkarību, Latvijā un Baltijā tā nenotika. Latvija neatkarību atjaunoja tikai 1990. gada 4. maijā, ko ar Konstitucionālo likumu nostiprināja 1991. gada 21. augustā.

1985. gadā tika pieņemts lēmums 9. maiju svinēt kā Eiropas dienu. Tā simbolizē vienotību dažādu valstu vidū, arī to valstu vidū, kas kādreiz ir kaņķojušas cita ar citu. Jau vienpadsmito gadu

kopš Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā 9. maijā svin Eiropas dienu, un šogad Latvijā par godu šiem svētkiem iedibināta arī jauna tradīcija – Atvērto durvju diena ar Eiropu saistītajās institūcijās.

9. maijā Latvijas Republikas Ārlietu ministrija, Eiropas Komisijas pārstāvība (EKP), Eiropas Parlamenta Informācijas birojs (EPIB), Eiropas Savienības valstu vēstniecības aicināja iedzīvotājus svinēt kopā Eiropas dienu, un rīkot Atvērto durvju dienu savās telpās.

8. maijā notika Otrā pasaules kara upuru piemiņas sarīkojums Brāļu kapos.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Gājiena dalībnieku vidū bija gan valsts pirmās amatpersonas – Valsts prezidents Andris Bērziņš, Ministru prezidente Laimdota Straujuma (*Vienotība*), Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece (*VL/TB/LNNK*) –, gan ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs (*Vienotība*), aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis (*ZZS*), Saeimas deputāti, Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs (*SC*), Latvijas Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji, diplomāti, dažādu organizāciju un biedrību pārstāvji, kā arī pulciņš kara veterānu. Kara veterāni pie apģērba bija piesprauduši medaļas un ordeņus, Gregora lentītes, bet citi – Latvijas karodziņus, tādējādi parādot, ka piemiņas sarīkojumā vienojušies dažādu uzskatu cilvēki.

***

Gdaņskā piemin

Otrā pasaules kara upurus

Eiropas valstu līderi bija 7. maijā Gdaņskā, Polijā, piedalījās Otrā pasaules kara nobeiguma 70. gadadienas sarīkojumos (*attēlā*). Pusnakts ceremonija notika Vesterplatē, kur 1939. gada septembrī tika raidīti pirmie kara šāviņi. Sarīkojumus Gdaņskā apmeklēja vairāku valstu, arī Bulgārijas, Čehijas, Igaunijas, Lietuvas, Rumānijas un Ukrainas prezidenti. Latviju sarīkojumos Gdaņskā pārstāvēja Saeimas

priekšsēde Ināra Mūrniece. Diskusijā par Otrā pasaules kara sniegtajām mācībām Mūrniece sacīja: “Šodien, pieminot 70. gadadienu kopš Otrā pasaules kara beigām, esam apņēmības pilni neļaut šādai brutālai vēsturei atkārtoties. Šobrīd Eiropa piedzīvo Krievijas istenu kara Ukrainā, kas prasīs jau vairāk nekā sešus tūkstošus dzīvību. Tāpēc patlaban mums jāpatur prātā vēstures sniegtā mācība – nedrīkstam atstāt Ukrainu cīnīties vienatnē, jo, vilcinoties pārāk ilgi, riskējam iegūt vēl lielāku konfliktu.”

***

ZZS kandidāts prezidenta amatam – Raimonds Vējonis

Zaļo un Zemnieku savienība (*ZZS*) 11. maijā frakcijas un valdes sēdē par Valsts prezidenta amata kandidātu izvirzīja aizsardzības ministru Raimonu Vējoni (*attēlā*).

Koalīcijas vadošā partija *Vienotība* valdes un Saeimas frakcijas kopsēdē vienojās atbalstīt *ZZS* izvirzīto kandidāturu – aizsardzības ministru Raimonu Vējoni. Daži *Vienotības* deputāti bija izteikuši vēlmi atbalstīt Eiropas Savienības tiesas tiesneša Egila Levita kandidāturu.

***

ASV karavīri veic sertifikācijas vingrinājumus

No 30. aprīļa līdz 7. maijam Ādažu poligonā norisinājās sertifikācijas vingrinājums, kurā piedalījās vairāk nekā 70 karavīru no *ASV 3. kājnieku divīzijas* ar tankiem *Abrams* un bruņumašīnām *Bradley*. Vingrinājuma uzdevums ir izvērtēt apkalpes spēju sašaut stacionārus un kustīgus mērķus gan no aizsardzības, gan uzbrukuma pozīcijām, izmantojot tankā vai bruņumašīnā esošās ieroču sistēmas.

ASV karavīru treniņi Ādažos

ASV karavīru rotācija – vairāk nekā 140 karavīru no 3. kājnieku divīzijas *Raider*, 1. bruņotās brigādes kaujas grupas, 7. kājnieku pulka *Cottonbalers* 2. bataljona – ieradās Ādažu bazē marta beigās, lai turpmākos trīs mēnešus trenētos kopā ar Nacionālo bruņoto spēku karavīriem.

***

Ērenpreiss velosipēdi Londonas velo izstādē

Latvijas velosipēdu ražotājs *Ērenpreiss* no 8. līdz 10. maijam piedalījās Londonas pilsētvides velosipēdu izstādē *Spin London*. (*Vairāk par izstādi lasiet pielikumā*)

***

Latvijas zelta rezerves

Latvija pēc zelta rezervju apmēra ieņem 79. vietu pasaulē, liecina Pasaules Zelta padomes (*World Gold Council, WGC*) jaunākais pārskats, kurā pamatā ir Starptautiskā Valūtas fonda (*SVF*) statistikas dati.

Saskaņā ar tiem Latvijas zelta rezervju apmērs pašlaik ir 6,6 tonnas, un tas ir lielākais Baltijas valstu vidū. Lietuva ar saviem zelta krājumiem (5,8 tonnas) ir 81. vietā, Igaunija nav pasaulē simts lielāko zelta rezervju turētāju skaitā.

***

Latviete pārdos savus mākslas darbus, lai palīdzētu Nepālai

Nepālā jau piecus gadus mācās latviešu meitene Flēra Birmāne,

kuŗa zemestrīces brīdī bija ieradusies Latvijā.

Flēra Birmāne

Flēra ir māksliniece, beigusi Mākslas akadēmiju – būdama ciešā sasaistē ar budismu un austrumu filozofiju, nolēma apgūt Tibetā raksturīgo glezniecību kādā Nepālas galvaspilsētas Katmandu klosterī. Klosters tika sagrauts tāpat kā daudzas citas vēsturiskās ēkas. Postījumi bija milzīgi. Flēra nolēmusi organizēt labdarības kampaņu un pārdot savus darbus – iegūtie līdzekļi tiks novirzīti klostera atjaunošanas darbiem. “Gribētu atbalstīt savu skolu un tos māksliniekus, kuŗi ir bez iespējām tālāk studēt, un mūkus, kuŗi vairs nevar atgriezties savā klosterī,” sacīja māksliniece. Izsolē plānots izlikt 30 gleznas, un, tās pārdodot, paredzēts iegūt vairākus tūkstošus eiro.

***

Latvija piedalās Nantes pilsētas festivālā “Izzināt Baltijas jūru”

No 22. aprīļa līdz 3. maijam Francijas pilsētā Nantē notika Baltijas jūras valstu festivāls “Izzināt Baltijas jūru” (*La Baltique, une mer à creuser*), kuŗā Latvija šogad bija plaši pārstāvēta.

Festivāla sākumā tika atklātas vairākas izstādes, tostarp divas izstādes par Latviju – Juŗa Kalniņa un Īndriķa Stūrmaņa fotoizstāde “Latvijas mirkli. Daba un arhitektūra” (*Clin d'œil de Lettonie. Nature et Architecture*) un Terēzes Tamovicas izstāde “Jūgendstila arhitektūras dārgumi”.

***

Atvērts eksports uz Ķīnu

Kopš 30. aprīļa Latvijas pārtikas ražotājiem ir iespēja tirgot piena produktus Ķīnas veikalos.

Ķīnas Tautas Republikas Sertifikācijas un akreditācijas administrācija (*CNCA*) savā mājaslapā publicējusi 10 Latvijas pārtikas ražotāju sarakstu, kuŗiem ļauts eksportēt uz Ķīnu piena produktus – visu veidu sierus, piena pulveri, krējumu un saldējumu.

***

Saņemti četri pieteikumi konkursam

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (*NEPLP*) saņēmusi četrus pieteikumus dalībai konkursā par televīzijas sižetu un raidījumu veidošanu par diasporas tematiku 2015. gadā. Konkurso *NEPLP* sadarbībā ar Ārlietu ministriju izsludināja šā gada 17. aprīlī. Iesniegto pieteikumu vērtēšana notiks līdz 22. maijam.

***

Latviešu bērni tiksies vasaras nometnēs

Desmit nevalsts organizācijas programmas “Ārpuskolas pasā-

kumu programma. Vasaras nometnes Latvijas un diasporas bērniem” ietvaros sniegs iespēju bērniem no diasporas un Latvijas vienas nedēļas garumā tikties nometnēs.

Nometnes norisināsies visu vasaru, sākot jau no jūnija, un tās tiks organizētas vairākos Latvijas novados un pilsētās. Mazsalacā, kur apskatāms viens no Latvijas gleznainākajiem upes posmiem ar klintīm un alām, Amatas novadā, kuŗā ir vairāk nekā 10 lielākās dabīgās ūdenstilpnes, un citās skaistās ar Latvijas vēsturi un kultūru bagātās vietās.

***

Raiņa un Aspazijas 150. dzimšanas dienas vēltālais vakars Maskavā

29. aprīlī Maskavā, Ārzemju literatūras bibliotēkā, notika Raiņa un Aspazijas 150. dzimšanas dienas vēltālais vakars. Sarīkojumā piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks, Latvijas Nacionālā teātra direktors Ojārs Rubenis, rakstnieks Roalds Dobrovenskis.

Nacionālā teātra izrādes “Raiņa sapņi...” fragmenti izskanēja aktieŗu Maijas Doveikas un Gundara Grasberga lasījumā, tos kuplīnāja libreta autore Ieva Strukas, mūzikas autora Jēkaba Nimaņa un izrādes režisora Kirila Serebreņikova dalība. Pārpildītajā bibliotēkas Ovalajā zālē skatītāju vidū bija vēstniecības diplomāti, pazīstami Maskavas inteliģences un Maskavas Latviešu kultūras biedrības pārstāvji, latviešu valodas kursu dalībnieki.

***

Luksemburgā atklāj Latvijas dienas

7. maijā kultūras ministre Dace Melbārde un vēstniece Beļģijā un Luksemburgā Lelde Līce-Līcite atklāja trīs Latvijas izstādes Neimisteres abatijā (*Abbaye de Neumünster*), kas iezīmē Latvijas kultūras dienas Luksemburgā.

Mūsdienīgu skatu uz dzintaru un jaunākajiem sasniegumiem tā izmantošanā var iepazīt tekstilmākslinieces Ivetas Vecenānes izstādē “Kas dzintaram vēl padomā?” un fotografa Andra Zēģnera izstādē “Saules akmens”. Luksemburdiešiem tiek piedāvāta latviešu tautastērpiem un Dziesmu un deju svētku tradīcijai veltītā izstāde “Latviskās dvēseles raksti”.

***

Latviešu skolas Hamiltonā ģimnazijas kursa absolventi

Hamiltonas Kristus draudzes baznīcas lejas zālē notika Latviešu skolas Hamiltonā (*LSH*) ģimnazijas kursa izlaidums.

Šis bija pirmais *LSH* ģimnazijas izlaidums vairāk nekā 20 gados, jo daudzus gadus Hamiltonas un apkārtnes skolēni, kas varētu apmeklēt ģimnaziju, bija braukuši piektdienas vakaros uz *TLTA* ģimnaziju. Vēlāk *LSH* pamatskolas 2011. gada izlaiduma klase nolēma Hamiltonā mācīties ģimnazijas kursu.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

Karikatūra: Zemgus Zaharāns (*Vairāk lasiet 11. lpp.*)

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Kā zināms, Otrais pasaules karš sākās 1939. gada 1. septembrī pulksten 5 no rīta, kad vācu karakuģis *Schleswig-Holstein* sāka apšaudīt Dancigas (Gdaņskas) poļu transita kontrolpunkta garnizonu. Un Vācijas faktiskā sabiedrotā – Padomju Savienība 17. septembrī uzbruka Polijai no aizmugures. Gdaņskā karš bija sācies, un šajā ostas pilsētā 6. maijā notika starptautisks pasākums, veltīts šim drausmīgajam kaņam, kas Eiropā beidzās 1945. gada 8. maijā. Gdaņskā, Eiropas solidaritātes centrā, atklāta izstāde, kuņas eksponātu vidū bija redzams palielināts poļu pretestības kustības (AK) līdera, ģenerāļa Leopolda Okulicka attēls, kas 1945. gadā uzņemts padom-

ju cietumā. Piemiņas akts Gdaņskā bija saviļņojošs. Kaņa upuņus godināja Eiropas Padomes priekšsēdis, bijušais Polijas premjēministrs Donalds Tusks, kā arī Ukrainas, Lietuvas un Igaunijas prezidenti. Latvijas prezidents Andris Bērziņš “nez kāpēc” nebija ieradies... *The New York Times* korespondents īpaši citē to, ko viņam teica Lietuvas prezidente Daļa Gribauskaitē: “Briestošā Krievijas agresija un pēcpadomju imperiālisms ir vislielākais drauds mūsdienu Eiropai.”

Šie vārdi attiecināmi uz supergigantisko Uzvaras parādi Maskavā, kuņas mērķis bija parādīt, ka Krievijas Federācija atkal ir dižvalsts (*velikaja deržava*), kas var mēroties ar ASV. Grandiozo

parādi pieņēma Krievijas aizsardzības ministrs, ģenerālis Sergejs Šoigu. Pirms sveikt ierindā nostājušās kolonnas, viņš meta krustu (*perekrestilsja*). Zīmīga detaļa mūsdienu Krievijā. Piemināsim, ka Šoigu ir no Tuvas, un tie, tāpat kā mongoļi, ir budisti.

Sai kontekstā vērts pieminēt Maskavas laikraksta *Zavtra* galveno redaktoru Aleksandru Prochanovu, kuņš savam apcerējumam devis virsrakstu “Uzvaras reliģija”. Viņa rakstu grezno glezna “Dievmātes dižvalstiskā (*deržavnaja*) svētbilde”: centra stāv Staļins baltā mundierī, viņam apkārt sastājušies maršali, un augšā – uz mākoņa – Dievmāte ar Jēzus bērniņu.

16 000 kaņavīru, 200 tanku,

Pēc parādes – paģiras?

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

150 lidmašīnu – neapprakstāma riboņa, dārdoņa un žvazdināšana. Prezidents Putins savā uzrunā teica: “Pirmskaņa Eiropa ne uzreiz ieraudzīja draudu, ko nes nacisma ideoloģija. Un tagad, pēc 70 gadiem, vēsture atkal māca mūs būt modriem.” Kā to saprast? Ka “nezvēra midzenis” tagad nav Berlīne, bet Kijeva?

Viens no Uzvaras parādes viesiem, kas visvairāk grozījās ap Putinu, bija Kazachstānas prezidents Nursultans Nazarbajevs. Viņam ir par ko bažīties: kā ziņo Londonas *Guardian*, Kazachstānas ziemeļos, kur krievu īpatvars ir liels, aug separātisms, kas Putinam var derēt par iegastu sarīkot “jaunu Donbasu”.

Kas nu būs pēc parādes – vai

paģiras? Ļoti dīvaini iznāca ar tiem diviem helikopteru bāzes kuģiem “*Mistral*”, kuņus Krievija bija pasūtīnājusi, bet nesaņēms. Mēls, ka tos nāksies nogremdēt vai pārvērst lūžņos, jo šo kuģu pārbūve Francijas vajadzībām būtu pārāk dārga, tā kā tie konstruēti atbilstoši Krievijas specifiskajām prasībām. Un ko par radušos situāciju teicis prezidents Putins? “Savulaik šie kuģi tika pasūtīnāti, lai palīdzētu Francijai un noslogotu tās kuģu būvētavas. Šie kuģi nav nepieciešami mūsu valsts aizsardzības spēju nodrošināšanai.” Vārdus sakot – sagādāt darbavietas franču proletāriešiem...

Nācās vien norīt krupi. Pēc parādes – paģiras?

KĀRLIS STREIPS

9. maijs ir atkal atnācis un pagājis. Lasītāji zinās, ka tā ir tā diena, kad mūsdienu Krievija (un ne tikai) piemin PSRS uzvaru Otrajā pasaules karā. Šogad svinēja 70. gadadienu, kopš karš beidzās Eiropā (bet ne Āzijā). Līdz ar to, protams, Maskava vēlējas noorganizēt vērienīgu pasākumu ar daudzu pasaules grandu klātbūtni. Nesanāca. Maskavā ieradās tikai to valstu vadītāji, kuņas valda diktātūra vai kaut kas tuvu tai – Ķīna, Kuba, Uzbekistāna, Turkmenistāna u.tml. Rietumu valstu vadītāji jau pirms laba laika paziņoja, ka pašreizējās apstākļos viņi nepiedalīsies procesā, kuņa nepārprotams mērķis ir demonstrēt Krievijas un tās bruņoto spēku varenību. Pat Baltkrievijas diktators Aleksandrs Lukašenko paziņoja, ka viņš uz Maskavu nedosies. Tāpat arī visu trīs Baltijas valstu prezidenti, lai gan mūsu pašu Andris Bērziņš šo ziņu publiskoja krietni pēc Lietuvas prezidentes Daļas Gribauskaites un Igaunijas prezidenta Tomasa Ilvesa paziņojuma. Savukārt Lielbritānija savu attieksmi pret notiekošo nodemonstrēja, uz Maskavu deleģējot vienkāršu parlamenta deputātu, kuņa vectēvs bija Lielbritānijas kaņa laika premjēministrs Vinstons Čērčils.

Parāde Sarkanajā laukumā bija gana imponanta. 16 tūkstoši kaņavīru, visāda veida militāra tehnika, tajā skaitā arī pati jaunākā. Nelabvēli vienmēr ir melsuši, ka šajās parādēs patiesībā militārā tehnika ir butaforiska un neīsta, taču šoreiz, visticamāk, tas tā nebija. Kremļa mērķis nepārprotami ir brīdināt pasauli par to, ka ar pliku roku Krievija nav un nebūs ņemama. Lai arī

visa pasaule zina, ka kaņam Ukrainā Krievija bijusi spiesta vākt specvienību kareivjus no visas plašās Krievzemes. Kāds ievainots zaldāts kādam laikrakstam stāstījis, ka viņš nākot no Burjatijas, kas no Ukrainas ir 4500 kilometru attālumā. Pat Vladimirs Putins šajā kaņā neuzdrīkstas izmantot parastā iesaukuma kaņavīrus, jo tas nu reiz varētu novest pie plašiem nemiēriem, puišiem Ukrainā ejot bojā. Specvienību kareivju nāvi it kā ir vieglāk noslēpt no plašāku aprindu acīm.

Putins savā “uzvaras dienas” uzrunā teica, ka Krievija atzīst un ir gandarīta par to, ka Otrā pasaules kaņa laikā Padomju Savienībai palīgos nāca amerikāņi, briti un franči. Tas ir kaut kas jauns, jo parasti Kremļa diktators mēdz uzvesties tā, it kā krievi kaņā būtu uzvarējuši vieni paši. Taču Putins arī atrada par vajadzīgu iemest akmeni kādreizējo sabiedroto dārziņā: “Esam redzējuši mēģinājumus veidot vienpusēju pasauli, un mēs redzam, kā piespiesta pakta domāšana kļūst arvien plašāka.” Tas, savukārt, nav nekas jauns. Jau sen Putins un viņa runasvīri ir centušies krievu tautai iestāstīt, ka pie visa pēc kārtas ir vainīgi visi pēc kārtas, izņemot pašu Krieviju. Lielākoties tie esot amerikāņi, kuņi esot izraisījuši nemiērus Ukrainā, kuņu dēļ kādreizējais valsts prezidents Janukovičs bija spiests pamest savu valsti kā žurka, kas pamet grimstošu kuģi. Amerikāņi arī tagad visādā veidā atbalstot “fašistu” valdību Kijevā, un tāpēc Krievijai nekas cits neatliek, kā mesties palīgos “tautiešiem”. Briesmīgs marasms, taču savas tautas savaldīšanai diktatoram

nekas cits neatliek, kā vien pa spundi viņus barot ar neiedomājami melīgu propagandu.

Savukārt **Rīgā** pie Uzvaras pieminekļa sestdien, 9. maijā, pulcējās krietni liels skaits cilvēku, protams, bez militāras tehnikas defilēšanas. Par godu kaņa beigu 70. gadadienai Krievijas vēstniecība Latvijā uzsauca salūtu, notika koncerts, kārtējo reizi policijai nācās savākt kādu bariņu svinētāju, kuņi bija pārāk aizrāvušies (Latvijā, tajā skaitā arī Uzvaras parkā, ir aizliegts atrasties ar atvērtu alkohola pudeli, bet kas tad to svētkos ievēros...). Viens cilvēks tika aizturēts par neatļauta karoga vicināšanu. Kopā vismaz uz brīdi aiz restēm nonāca 25 cilvēki.

Neiztrūkstošs viesis šai 9. maija sarīkojumā ir Rīgas pilsētas galva Nīls Ušakovs. Viņš jau pirms kāda laika paziņoja, ka uz Maskavu nedosies, lai “svētkus” svinētu kopā ar savējiem. Lūk, kas viņam sakāms: “Tiem simtiem tūkstošu rīdzinieku, kuņi svin uzvaras dienu 9. maijā, tie ir īsti tautas svētki. Tāpēc, ka mēs paši tos organizējam, paši vācam ziedojumus gan savu veterānu apsveikšanai, gan koncertam. Bet mūsu bērni visu dienu šeit strādā kā brīvprātīgie. Mūsu svētki 9. maijā – tās ir skumju un prieka asaras, tā ir mīlestība un cieņa pret veterāniem, tas ir prieks, ka vislielākais pasaules ļaunums tika uzvarēts.”

Pielāuj, ka vairāki lasītāji, šo lasot, mazliet aizrijās. Pirmkārt, nekādi “simti tūkstošu” rīdzinieku nepiedalījās. Otrkārt, ja arī Rietumu pasaule jau kopš kaņa beigām ir vienojusies, ka “vislielākais pasaules ļaunums” bija nacisms un Hitleri, latvieši zina,

ka vēl briesmīgāks par Vācijas fireru bija Krievijas diktators Staļins. Vēl jo vairāk Ušakova apgalvojums kožas rīklē tagad, kad Krievija atkal ir kļuvusi par agresīvu imperiālistisku valsti, kuņa apdraud visas kaimiņvalstis un ne tikai.

Vēl viens neiztrūkstošs simbols 9. maija pasākumos kā Krievijā, tā arī pie mums Latvijā, ir tā dēvētā **svētā Georga lentīte**. Melni oranžā lentīte pirmoreiz lietota cariskajā Krievijā 18. gadsimta vidū, kad to piestiprināja pie valsts nozīmīgākā militārā ordeņa. Interesantā kārtā lentīti saglabāja arī padomju iekārta. Interesanti tādā nozīmē, ka bolševiki, protams, centās izdarīt visu iespējamo, lai darbaļaudis aizmirstu carisko iekārtu, kādā tie bija dzīvojuši pirms tam. Pēc Otrā pasaules kaņa Georga lentīti piešķīra “Lielā Tēvijas kaņa” dalībniekiem. Izzūd PSRS, izzuda arī lentīte, līdz 1988. gadā to “rehabilitēja” toreizējais Krievijas prezidents Boriss Jeļcins. Mūsdienās ir pamats lentīti uzskatīt par Krievijas imperiālistisko ambīciju simbolu. Nelabvēli ir paraduši to saukt par “Kolorado lentīti,” jo lentītes krāsas ir tādas pašas kā Kolorado kartupeļu vabolei. Savukārt Baltkrievijā šogad “uzvaras diena” cilvēki nēsāja nevis melnas un oranžas, bet gan sarkanas, zaļas un baltas lentītes, tā atspoguļojot Baltkrievijas karoga krāsas.

Dažas dienas pirms “uzvaras dienas” Saeimas neatkarīgais deputāts Veiko Spolītis (neatkarīgs tāpēc, ka pēc notiesāšanas par braukšanu dzērumā viņš izstājās no *Vienotības* frakcijas, un mūsu parlamentā deputāts, kas aiziet no vienas frakcijas, nedrīkst pie-

vienoties citai) nāca klajā ar domu, ka Georga lentīte būtu jāaizliedz tāpat kā Latvijā ir aizliegta nacistu un komunistu simbolikas publiska demonstrēšana. Pirmkārt, nākt klajā ar šādu domu burtiski pēdējā mirklī pirms notikuma, kuņa Georga lentīte, tā teikt, sit visaugstāko vilni, šķiet visnotaļ nelōģiski. Likuma grozīšana prasa visas Saeimas akceptu. Zogāli Latvijā ironizē, ka V. Spolītis varbūt izdarīja tā, lai vismaz puslīdz būtu cerības, ka likumprojektu varētu apstiprināt līdz nākamā gada 9. maijam. Otrkārt, te tomēr ir arī saistība ar runas brīvības jautājumu. Lasītāji varbūt atcerēsies brīdi pirms pāris gadiem, kad Saeimas “gudrās galvas” sprieda par cita veida PSRS simbolikas aizliegšanu, un nācās konstatēt, ka, piemēram, sirpis un āmurs ir atrodams Austrijas karogā, PSRS zvaigznes ir tādas pašas, ko sev virs galvas tur mūsu Brīvības pieminekļa statuļa, svastika ir tas pats kaškrusts u.tml. Tas varbūt nav tik būtiski, taču brīvā valstī cilvēkiem tomēr ir tiesības ģērbties tā, kā vien viņi vēlas, arī kreklīnā ar Staļina ģimetni (tāds diemžēl ir redzēts). Attiecībā uz Georga lentīti ir tieši tāpat. Varu saderēt, – ja lentīti aizliegta, tad jau drīz vien daudziem cilvēkiem mugurā būs džemperis vai ap kaklu šalle melni oranžās krāsās.

Patlaban Latvijā aug otrā paudze, kuņi padomju laikus nepiedzīvoja, savukārt to, kuņi piedzīvoja Otrā pasaules kaņa un tam sekojošās šausmas, kļūst mazāk. Jādomā, pēc 20 gadiem vairs nebūs īpaši daudz cilvēku, kuņi Rīgā vēlēšies svinēt PSRS “uzvaras dienu”. Lai nu tā būtu.

Par 9. maiju un simboliem

LASĪTĀJA BALSS

Par Latvijas Valsts prezidenta kandidātiem

VIDVUDS MEDENIS, M.D.

Kad šai saulē nodzīvots gandrīz vai gadsimts, piedzīvojot vecos Ulmaņa laikus, visas okupācijas, trimdas bēgļa un emigranta gaitas, sekojot pēdējo gadu un nesenajiem Latvijas politiskiem notikumiem, tagad, kad Latvijas liktenis ir briesmās, gribu dalīties ar savām pārdomām par to, kurš tad nu varētu būt labākais Latvijas Valsts prezidents. Tautas masa ir inerta, tai nav teikšanas, viss tagad ir sadrumstalotas Saeimas rokās.

Sekojo diskusijām Latvijas presē un televīzijas pārraidēs, liekas, ka Saeimā nav vienprātības, ka katra partija domā tikai par savējiem, nevis par tautu un valsti kopumā. Diemžēl mums nav personību kā igauņu Ilvess. Nu nav, izņemot Egilu Levitu un Saeimas priekšsēdi Ināru Mūrnieci, bet viņa nav kandidātu skaitā. Kādreiz likās, ka Raivis Dzintars varētu izveidoties par varenu idejisko vadoni, bet viņam vēl nav tautas vadoņa spēka un charismas. No azotes varētu izvilkt bij. SAB šefu Jāni Kažociņu, bet bijušo partorgu tikls to apturēs... Ir jāpabrīnās, ka veco Ulmaņa latvisko partiju ZS vēl joprojām vada bijušais Saldus partorgs, kurš tagad grib izlemt tautas likteni. Ja viņš gribēs sadarboties ar Ušakovu, Sudrabu un vēl kādiem ļodzīgiem deputātiem, iegūstot 51 balss majoritāti, valsts vadība būs neprognozējama. Tad vienīgā cerība ir, ka ministrs Vējonis nelielsies kādas šaubīgas kliķes priekšā. Lūgšim Dievu par Saeimas vienotu kandidātu Egilu Levitu, vai Ināru Mūrnieci, vai Arti Pabriku.

Kādā 1936. gada Latvijas dzejnieku antoloģijā publicēta Edvarta Virzas satīriskā poēma "Deputāts", kas tikpat labi raksturo pašreizējo Saeimas sastāvu, nacionālās vienotības trūkumu un nespēju prātīgi un patriotiski lemt par tautas un Latvijas valsts laimīgāku, drošāku nākotni.

*"Vairs zvēra baigāka par šito zvēru nava -
Simts galvas dažādas tas nes uz rumpja sava.
Ir galvas naktsmelns – pa labi raugās tās,
Pa kreisi dusmīgi glūn galvas sarkanās,
Bet galvas vidējās, ko kronē ausis gaņas –
Tās klausās vērīgi, ko runā abas varas.
Pie kādas galvas reiz es griezios: "Kas tu tāds?"
Un tā man atteica: "Es esmu deputāts.
No tiesām bargajām es slēpos mežā zaļā,
Nu - tautas izredzēts, no tām es esmu vaļā.
Nesen vēl staigāju es lopus uzpirkdam.
Bet mana patversme ir tagad augstais nams,
Kur, būdams ministrs, pie ministriem sēdu.
Kad Švarcā pusdienas un vakariņas ēdu
Es, avīzizdevējs un banku direktors,
Tad manu klientu un pielūdžēju kors
Un klusie sulaiņi un citi gari mazi
Pat nosarkt neuzdrīkst, kad mutē bāzu nazi.
Ar obligācijām man netik ļaudis krāpt
Un klaji nemīlu es Dievam acīs grābt,
Jo visas mantas man mēdz nākt no citurienes
Un garam nadzīgam it likums kaut ko ienes.
To, no kā atkarīgs valsts uzplaukums vai gals –
Arvienu izšķirt prot tik mana paša balss.
Ikviens, kam dzīvīte jau taisās noiet peklē,
Pa durvīm dažādām uz mani ceļu meklē,
Ir kontrabandā ķerts viens otrīs blēdis siks.
Ir lielais tirgonis, kam kredīts vajadzīgs.
Un tā ik katru dien', pat neizejot no mājām,
Kā bitei čaklajai man medus līp pie kājām.
Tie derīgi ir man, es derīgs esmu tiem".
Te iejautājos tam: "No jūsu kolēģiem
Pret jums tak virzīti tiek iebildumi kādi?"
Bet viņš man atteica: "Mēs visi gandrīz tādi,
Šis laikmets līdzīgus mūs vienu otram dar,
Šais dienās rāpties mēdz uz augšu katrs kā var.
Šīs sēdes atklātās ir maskerāde tīra,
Bet naktī dažreiz zūd tas, kas mūs dienā šķīra,
Kad dzīrēs slepenās vairs nenojauš pat velns,
Kas no mums sarkans, kas vidus vīrs, kas melns.
Ir sirds līdz dziļumam tad atklātībai ļauta...
Lai valda mūžīgi šī suverēnā tauta!"*

"Esam gatavi lietiskai sarunai"

Valters Nollendorfs intervijā Laikam un Brīvai Latvijai

"Nākotnes ekspozīcija jāveido tā, lai tā pēc iespējas kalpotu gan skolēnu, gan pieaugušo izglītībai. Ekspozīcijai jābūt skaidrai un pieejamai ne tikai latviešiem, bet arī cittautiešiem. Kad 2008. gada rudenī sākās krīze un tika piebremzēti plāni *Nākotnes nama* celtniecībai, arī mums bija jāpiebremzē. Atsākām 2011. gadā, atkal tā, lai varētu ekspozīciju ievietot gatavajā ēkā 2014. gadā. Un atkal bija mazliet jāpiebremzē. Savā ziņā kavēšanās mums palīdzējusi turēties līdz jaunākajām atbilstībām mūzeoloģijā. Ekspozīcija būs mūsdienīgāka, uzskatāmāka, emocionāli spēcīgāka, bagātīgāka, nekā tā būtu bijusi 2008. gadā. Taču aizkavējumu dēļ tā nav kļuvusi lētāka". (No intervijas 2013. gada sākumā)

Šobrīd, kad diskusijas par Okupācijas muzeja *Nākotnes namu* ir pašā karstumā, netiek runāts par muzeja pārcelšanu uz Stūra māju, bet gan par tā izvietojumu esošā – Strēlnieku laukuma nama apjomā, bet bez piebūves. Par iemeslu minot to, ka tiek izjaukts Strēlnieku laukuma ansamblis un ka piebūves apjomā galvenokārt tiksot izvietota administrācija.

V. Nollendorfs. Pilnīgas aplamības! Šis pārmetums ir apvainojums kā arhitektam, tā muzejam. Administrācija ir viena neliela daļa no muzeja, piemēram, grāmatvedība nestrādā muzeja telpās, tas ir tā sauktais ārpalpojums. Ir jāsaprot, ka muzejam kā vienotam organismam ir jāstrādā vienuviet – kopā jābūt visām krātuvēm un cilvēkiem, kas ar tām strādā. Tam visam savukārt jābūt saistītam ar citām muzeja funkcijām: pastāvīgajām un mainīgajām ekspozīcijām, ar muzeja izglītojošo darbu, audiovizuālo materiālu, pētniecību, publisko informāciju, starptautiskajām attiecībām. Okupācijas muzejs ir iekļauts valsts protokolā, kas nozīmē, ka uz to tiek vesti augsti ārzemju viesi. Un ne tikai – te ierodas diplomāti, žurnālisti, skolēni, studenti, visi interesenti. Okupācijas muzejs ir strādājošs muzejs, nevis kāda statiska ekspozīcija.

Tad kā jūs skaidrojat, ka tieši šobrīd tiek diskutēta *Nākotnes nama* būvniecības lietderība?

Man nav atbildes – ir tikai jautājums: kas ir slēptais motīvs vai nolūks un kāpēc tas parādījies tieši tagad? Un tieši tādā veidā – uzrakstot vēstuli Kultūras ministrijai un nepajautājot mums, cik un kādas telpas, un kāpēc ir vajadzīgas.

Vai tad neesat ar arhitektiem runājuši aci pret aci?

Nē. Vēstule adresēta Kultūras ministrijai, Nacionālajai Kultūras padomei, Nacionālajai Arhitektūras padomei, Latvijas Mūzeju padomei, Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un Rīgas domei, un mums to pārsūtīja. Mūsu izpratnē pastāv un darbojos tiesiskās palāvības princips, proti, 2007. gadā tika pieņemts lēmums, ko izstrādāja arhitekta Jāņa Dripes vadītā padome un par ko nobalsoja vairākums, iebilstot vien arhitektiem Jānim Krastiņam un Andim Silim. Krastiņam bija iebildumi pret Gunāru Birkertu kā personību, tā arhitektu, Silis uzskatīja, ka muzeja ēkai jāpaliek tādai, kāda tā ir.

Andis Silis, Zaiga Gaile u.c. Latvijas arhitekti tā uzskata joprojām.

Savukārt Pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs Juris Dambis ir pateicis skaidri – muzeja ēka Strēlnieku laukumā nav pieminekļu aizsardzības objekts, un, pat ja tāds būtu, tas nenozīmē, ka to nevarētu pārmainīt. Protams, saņemot attiecīgas atļaujas.

(Redakcijas piebilde. Redakcijas rīcībā ir informācija, ka savu parakstu pārbūves atļaujai nav devusi pašvaldības iestāde Rīgas ūdens un joprojām kavēties to dot. Par Rīgas domes attieksmi pret Okupācijas muzeja projekta risinājumu interviju redaktorei ir apsolijs Nils Ušakovs, kurš nule devies atvaļinājumā un ar *Laiku un Brīvo Latviju* runāšot pēc 25. maija.)

Arhitektu galvenie iebildumi ir kā pret piebūves telpu izmantojumu, tā arī pret fasādes risinājumu. Vai jūs paši esat apmierināti ar Inta Pujāta ar-

chitektu biroja piedāvājumu?

Ar Pujāta biroju "5. iela" strādājam divus gadus, kad mums to piedāvāja Valsts nekustamo īpašumu aģentūra, pēc tam, kad iepriekšējais būvprojekta apakšuzņēmējs nebija izpildījis savu darbu noteiktajā termiņā – līdz 2014. gada 1. janvārim. Visu šo laiku kopā bijām strādājuši, lai centimetru pa centimetram iekļautu projektā ekspozīcijas elementus, tostarp vagona maketu u. c. Projektētājam ir jāpārziņa telpu izvietojums un stāvoklis, ņemot vērā, piemēram, mikroklīmatu, kāds vajadzīgs tekstiliju, gleznu, papīra dokumentu glabāšanai. Mēs esam apmierināti ar arhitektu biroja darbu. Gunārs Birkerts šo projektu mums ir dāvinājis, viņš ir arhitekts ar pasaules vārdu. Un viņš strādāja ar lielu pietāti pret pagātni. Birkerta ieskatā veco fasādi vajag saglabāt tādu, kāda tā ir. Bet piebūvei esam izraudzījuši balto Somijas marmoru. Lai nesaka, ka viņš nav bijis mūsu nama pagrabos – te diskutējās esam vadījuši daudzas stundas. Esam arī daudz apsprieduši apmeklētāju plūsmu, pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Esmu pārliecināts, ka apmeklētāju skaits Okupācijas muzejā varētu pieaugt līdz pat 200 tūkstošiem. Un tas ir iespējams tikai tad, ja muzejs atrodas centrālā vietā.

Vai uzskatāt, ka iespējamās sarunas visām ieinteresētajām pusēm pie kopīga sarunu galda?

Saprotiet – mēs nevaram pēkšņi lūgties – nāciet pie sarunu galda, ja, mūs neuzrunājot, tikušas nosūtītas vēstules minētajām Latvijas organizācijām un UNESCO. Bet esmu gatavs runāt, iedziļināties pārbūves plānos, lietiski apspriežot detaļas.

“Lai Okupācijas muzejs būtu īsta melnā pērle”

Tā mūsu sarunā saka arhitekte **Zaiga Gaile**. “Vēlos, lai mums visiem būtu lepnums par to un lai atjaunotā memoriāla atklāšana būtu Eiropas, pat pasaules notikums. Un tāpēc tam jābūt veidotam kā simbolam, kā mākslas darbam, kas ir ārpus sadzīviskā.” Zaiga Gaile ir viena no arhitektiem, kas uzrakstīja protesta vēstuli ar mērķi pārskatīt esošo *Nākotnes nama* projekta risinājumu, vēl vairāk – ir tapusi vēstule UNESCO ģenerāldirektorei Irinai Bokovai, turklāt pēc Bokovas kundzes ierosinājuma pēc tam, kad viņa bija apmeklējusi kā Žaņa Lipkes memoriālu, tā arī Okupācijas muzeju Vecrīgā.

Laiks un Brīvā Latvija lūdza cienījamo arhitekti plašāk komentēt šo iniciatīvu.

Z. Gaile. Mūzeja ēka ir celta aizvadītā gadsimta 70. gados. Tolaik es studēju Rīgas Politehniskajā institūtā (tagad RTU, Rīgas Tehniskā universitāte) un pa logu redzēju, kā to būvē. Starp citu, mani skolotāji – Dzintars Driba, Gunārs Lūsis-Grīnbergs. Tai vietā tolaik bija zaļš skvērs, kurā uzbūvēja apbrīnājami lakonisku objektu – šo melno sarkofagu Rīgas centrā, tik neierastu, tik neiedrīgu un tik pilnīgu savā citādībā... Tādi “modernisma pieminekļi” vēl ir palikuši trīs – muzejs, Dailes teātris (ko izdevās izglābt no piebūvēm) un Salaspils memoriāls. Kā profesionāla arhitekta ar 25 gadu pieredzi ēku rekonstruēšanā skaidri redzu, ka mēs visi būsīm nelaimīgi, ja laikus nenovērsīsim lielas kļūdas, ko vēl varam novērst. Būdam arhitekta, zinu, kamēr nebūvē, vēl nav par vēlu, vēl var mainīt, izdarīt labāk, un savos objektos to arī darām.

Mēs, kas, protestējot pret projekta nepārdomātību, uzrakstījām šo vēstuli, esam aktīvi paaudze, veiksmīgi, pieredzējuši arhitekti, kuŗu darbi ir godalgoti, augstu novērtēti. Paaudze, kas aktīvi strādā un domā. Un mums sāp tas, ka Latvijā šobrīd ir daudz, pārlietu daudz nepārdomātu projektu. Pat varu teikt – šobrīd ir tāds naudas *izķernāšanas* laiks – tiek dabūtas lielas Eiropas naudas, un nu tik notiek “uzvārišanās” un tērēšana! Piemēri? Klīdzošs piemērs ir J. Čakstes laukums Liepājā – piemīņas vieta mūsu valsts pirmajam prezidentam, brīnišķīgam politikim. Šis laukums ir īsts naudas *ķernāšanas* paraugs – nesamērīgi daudz arhitektūras paņēmieni, iekļājumu, krāmu, bezjēdzīgi uzraksti, dārgi “beņķi”, bet “kronis” visam – strūklaka laukuma vidū, kam apkārt sarkanbaltsarkans iesegums, kas laikam domāts Latvijas karogs, pa kuŗu jāstaigā... Pamanīju, ka ieseguma ieklāti nu ļoti, ļoti balti oļi. Vai cāju – nu kur tad Liepājā tik balti oļi? Man saka – tie no Ķīnas!!! Nabaga Čakste... Cits piemērs – manas mātes dzimtajā pilsētā Jelgavā, Lielupes attekā, bija tāda Pasta saliņa, maza, zaļa purvainā saliņa. Kāds izdomāja tur ierīkot atpūtas vietu pilsetniekiem. Dabūja Eiropas naudu, nomeliorēja saliņu, sveda grunti, nobruģēja. Nu ir kā viena Disnejlanda ar amfiteātri, plūdmali un tingeltangēļiem, bet bez

nevienu koka. Pilnīgi iznīcināta dabiski skaistā ainava. Es ticu, ka pašvaldības vadītājs gribēja to labāko, bet kur bija profesionāls un lietpratīgs arhitekts? Varbūt derēja vien aprīkot šo saliņu ar koka laipām. Cik bieži mēs nenovērtējam savas brīnišķīgās Latvijas ainavas!

Starp citu, sagaidāms, ka Liepājā tūlīt uzplaiksnijs kārtējais skandāls – sakarā ar jauno koncertzāli. Sākotnēji tā tika iecerēta dzintara krāsās, nu salikti oranži stikli, un baidos, ka rezultātā sanāks viens šķībs bundulis, kuŗā, no iekšpuses raugoties, ārpusē rādīsies kā caur oranžām brillēm. Arhitekts ir slavenība no Austrijas, lai gan pašu Andrim Kronbergam bija ļoti labs projekts. Liepājnieki vēlējas kaut ko īpašu, pasaules mēroga.

Rēzeknes “Zeimuļš” arī ir šķībs, bet atzīts par veiksmīgu projektu.

Jā, lai gan sākumā es arī nodomāju – *crazy*. Taču tagad man tas patīk – labi iederas dabiskajā ainavā, pilskalns blakus, stils atbilstīgs Latgalei raksturīgajam. Un vēl Rēzeknē ir kāds projekts, kas ir viens no Latvijas arhitektūras kārtējās gada balvas līderiem – Rēzeknes augstskola. Projekts, kas var būt par paraugu, kā precīzi izmantot Eiropas naudu. Estētiskas, funkcionālas telpas, vizuāli pievilcīgs, īsta Rēzeknes pērle. Paraugš arī tam, kā arhitekts var veiksmīgi sadarboties ar pašvaldību.

Bet kāpēc tieši tagad protestējat pret *Nākotnes nama* projektu, kad jau piešķirts finansējums, tēlaini izsakoties, “kad akmens sācis ripot”?

Pirmām kārtām – nedrīkst kļūstēt, palikt vienaldzīgs, ja skaidri redzi, ka lietas iet greizi. Kāpēc tieši tagad? Ir brīži, kad kaut kas tevi uzrunā gluži personiski. Aizvadītā gada nogalē mani uzrunāja kollega mākslinieks Kristaps Ģelzis, sakot – ir aizritējis laiks, un es skaidri redzu – tur neko nevar darīt! Redziet, kopš Gunārs Birkerts uzzīmēja *Nākotnes nama* projekta skices, ir pagājis vairāk nekā 10 gadu. Pēc desmit gadiem mēs visi domājam citādi.

Un vēl – attiecībā uz memoriāla pārbūvi dziļāk aizdomājos tad, kad sākās runas par RTU ēkas pārbūvi Laikmetīgās mākslas muzeja vajadzībām. Sāku pētīt, analizēt. Redziet, esmu ļoti aizņemta savos projektos. Turklāt Okupācijas muzeja piebūves projekts jau sāka aktualizēties tikai aizvadītajā vasarā, un publiskots tas nav vēl līdz šim, pat Okupācijas muzeja mājaslapā to neatradīsiet. Ir tikai Birkerta skices – asķētiskas un grafiskas. Kad kopā ar Rīgas būvvaldes vadītāju projektu izpētījām, bijām šokā, cik tas neprofesionāls. Droši vien arī šī projekta īstenošanas konkursā uzvarēja tas arhitekta birojs, šai gadījumā Inta Pujāta birojs, kas piedāvāja zemākās cenas un isākos realizācijas termiņus. Rezultātā ir radīts projekts, kas vairāk izskatās pēc bankas, nevis memoriāla.

Bet Okupācijas muzeja darbinieki pamatoti iebildis, ka beidzot taču ir pelnījuši gaisas un ērtas telpas.

Zaiga Gaile: “Vēlos, lai atjaunotā memoriāla atklāšana būtu Eiropas, pat pasaules notikums.”

Protams, ka darbinieki ir pelnījuši gaisas un ērtas telpas, un šo lietu var atrisināt esošajā memoriāla ēkas apjomā. Mani visvairāk pārsteidz tas, ka baltajā piebūvē paredzētas galvenokārt biroju telpas. Jā, ir arī konferenču zāle un meditācijas istaba, par kuŗu brīnos visvairāk. Proti, tā novietota biroju zonā, un, lai šai istabā nokļūtu, jāiet no ekspozīciju zāles gaŗām tualetēm un darbinieku telpām pa gaiteni. Kāpēc šī meditācijas telpa nav ekspozīcijas zonā, kas būtu loģiski – pēc to šausmu aplūkošanas, par ko vēsti ekspozīcija, tiešām der pasēdēt un padomāt.

Paskatīsimies vēl plānojumā – gaiteni, kāpnes un lifti aizņem 483,6 m², bet fotonegatīvu krātu-

ve – 266 m². Apkopējai paredzēta 14 m² liela telpa! 40 darbiniekiem astoņi kabinetī. Salīdzinājumam – Rīgas Jaunajā teātrī, ko pārprojektēju, ir 100 darbinieku, bet viņiem nepieciešami tikai četri pastāvīgi kabinetī. Vai, piemēram, Okupācijas muzeja administrācijas kabinetī nevarētu atrasties kādā tuvējā namā Vecrīgā, ko Valsts nekustamo īpašumu aģentūra var piedāvāt? Administratīvi kabinetī dārgākajā Rīgas vietā tomēr ir liela izšķērdība. Tiešām nedomāju, ka šī baltā piebūve, kas simbolizē gaišo nākotni iepretim tumšajai pagātnē (pamatmājā), ir pārlicieņošs risinājums, ievērojot, ka tajā galvenokārt mitināsies administrācija. Tas vairs nav mākslas

objekts, bet kaut kas gluži utilitārs. Un uz tā vēl virsgaismu lodziņi. Esmu pārliecināta, ka, izmantojot pagrabu apjomu, kas pārsniedz nama kontūras, var telpas līdzsvaroti izkārtot, proti, izstādēm un krātuvēm nevajag dienasgaismu, par to esam pārliecinājušies minētajā Ž. Lipkes muzejā.

Kādam, jūsuprāt, jāizskatās muzeja fasādei?

Jāsakopj esošā.

Ko jūs teiktu sarunā pie viena galdā ar Gunāru Birkertu?

Pajautātu, vai tiešām viņš izstrādāto projektu uzskata par labu projektu. Varbūt tomēr derētu kopā izstaigāt visas esošās platības, īpaši pagrabus, un pie sarunu galdā citam citu uz klausīt.

Par Okupācijas muzeja ēkas un Strēlnieku laukuma ansambļa aizsardzību un saglabāšanu

Mēs iestājamies par Latvijas modernisma arhitektūras un atjaunošanu! Lūdzam vēlreiz pārskatīt pirms daudziem gadiem pieņemtos plānus par jaunu piebūvi pie esošā muzeja apjoma (autors Gunārs Birkerts) un memoriāla izveidi muzeja priekšā (autori arhitekta Ilze Miķelsone, mākslinieki Kristaps Ģelzis, Voldemārs Johansons).

Kopš dažādos laika posmos pieņemtajiem plāniem ir pagājuši gadi, un situācija ir mainījusies.

1. Pēdējā gada laikā ir aktualizēta Stūra mājas apguve, kur tika izvietota izcila ekspozīcija pagrabos un pirmajā stāvā. Šo ekspozīciju Eiropas kultūras galvaspilsētas ietvaros ir apmeklējuši tūkstošiem cilvēku. Gada beigās aizsākās diskusija par Stūra mājas turpmāko apguvi un uzturēšanu, kam pagaidām nav atrasts finansējums.

2. Kopš Okupācijas muzeja paplašināšanas vīzijas ir pagājuši

astoņi gadi. 2007. gada jūnijā Pilsetas arhitekta birojs Jāņa Dripes vadībā pieņēma lēmumu atbalstīt Gunāra Birkerta skici muzeja baltajai piebūvei. Projekts ir ticis atlikts, un sakarā ar Latvijas valsts jubilejas gaidīšanu tas ir par jaunu aktualizēts, neiedziļinoties projektā būtībā un lietderībā.

3. Kopš Okupācijas upuŗu piemīņas memoriāla izveides konkursa Strēlnieku laukumā pēc toreizējās kultūras ministres Helēnas Demakovas iniciatīvas ir pagājuši astoņi gadi, projekts ir ticis atlikts. Sakarā ar gatavošanos Latvijas valsts jubilejai, projekts ir atkal aktualizēts, neiedziļinoties projekta jēgas būtībā. Pa šo laiku projekta autors Kristaps Ģelzis ir novērtējis, ka Strēlnieku laukumā neko nevajag būvēt, tā ir mākslinieka pārliecība, kuŗā derētu ieklausīties.

4. Kopš Venēcijas arhitektūras biennāles 2014. gadā, kuŗu vadīja pasaules vadošais arhitektūras prāts Rems Kolhāss, situācija

globālajā arhitektūras laukā mainās. Attieksme pret pēckara modernisma mantojumu tiek nopietni pārskatīta. Šai kontekstā ir jānovērtē izcils Rīgas modernisma arhitektūras pieminekļis no 1971. gada – Strēlnieku laukuma ansamblis ar Strēlnieku muzeja lakonisko apjomu un pieminekli (autori – arhitekti Dzintars Driba, Gunārs Lūsis-Grīnbergs, tēlnieks Valdis Albergs).

Mūsu ierosinājums – atstāt mierā Strēlnieku laukuma ansambli! To nepieciešams sakopt un atbrīvot no degradējošām funkcijām, kā tūristu autobusu stāvvietu, alus būdas un apšaubāmas kvalitātes reklāmas plakātiem.

Represēto pilsoņu savāktos līdzekļus ierosinām novirzīt vienam objektam – Stūra mājas atjaunošanai.

Zaiga Gaile, prof. Jānis Krastiņš, Pēteris Blūms, Andis Silis u.c., pavisam 20 arhitekti.

ROMĀNS TURPINĀJUMOS

PĒTERIS
AIGARS

(Turpināts no Nr. 18)

No gājēju pūļa iznira sarkanmataina meitene tādu pašu nosmulētu seju kā puikām, stiepa pretī Česlavam un Imantam roķeles un dziedošā sīkā balstiņā lūdza:

“Peniju, tikai peniju Gajam!” Česlavs iebēra meitenei sauļā dažus penijus, Imants apdāvināja abus zeņķus. Tie ar dīvainu reveransu pateicās:

“Paldies, ser, paldies!”

Un pazuda drūzmā, meklējot citus “upurus”. Bērnu ratiņi ar sarkansejaino lelli palika pie kafējnīcas durvīm. Ielai pāri pie liela, spoži apgaismota sieviešu veļas veikala loga stāvēja lejerkastnieks melnu gardibeni galvā ar pelēku pērtiķi uz pleca. Instrumentu sēriji gaudoja, lejerkastniekam pašam pa starpām lecot uz vienas kājas un imitējot suņa riešanu:

“How much is the dog in the window,

The dog with the waggely tail.

How much is the dog in the window,

I do hope the dog is for sale...”

Studenti lēni soļoja Slona laukuma virzienā. Laukuma austrumu pusē atradās apakšzemes vilciena piestātne, laukuma rietumu pusē zem Kanādas kļāvām burbuļoja strūklaka. Bronzas jaunava no augstu paceltas krūzes nepārtraukti lēja ūdeni.

“How much is the dog in the

window...” Vienkāršā melodija ar suņa rējienu imitāciju vēl labu gabalu skanēja abiem gājējiem ausīs. Pilsētas nemierīgā dunoņa nespēja to apslāpēt.

“Piektā novembra vakarā šie jautrie zēni un meitenes kurinās lielus ugunskurus un laidīs gaisā raķetes par godu Gaja Foka krišanai un britu parlamenta uzspridzināšanai. Būtībā tā ir tikai leģenda. Gajs Foks nekad īsti nav gribējis parlamentu uzspridzināt. Tā bijusi tikai provokācija, lai ievadītu jaunas vajāšanas pret reformāciju,” ierunājās Česlavs.

“Varbūt arī pēc simt gadiem par Ungārijas revolūcijas dalībniekiem stāstīs leģendas. Cilvēkiem patik izdoma labāk par īstenību. Varbūt arī mēs tiksim šo leģendu apausti. Es saku – varbūt, jo neviens nezina, ko vēsture aizmirst un kuru paceļ slavas spožumā. Lielie nerri dzīvo tikpat ilgi kā lielie karaļi, bet visilgāk piemin lielos slepkavas un kurtizānes. Tad tikai nāk domājāji, izgudrotāji, rakstnieki, mākslinieki, tēlnieki. Bet, lai būtu kā būdams, mēs šovakar atzīmējam jaunas ēras sākšanos, ja ne visas pasaules, tad vismaz Eiropas apjomā. Mēs iesākam jaunu jaunatnes ciņu periodu...” Imants atņēma elpu, tad turpināja: “Mēs esam pazīstami tikai dažus mēnešus, bet man ir tāda sajūta, ka savās domās un sapņos esam jau sen pazīstami. Mūsu domu izstarpējumi ir satikušies, mums

pašiem nezinot ... Tā nav metafizika, bet īstenība. Mūsu satikšanās taču ir notikums, ko neviens vairs nevar atsaukt. Es pazīstu tevi, taču mūsu draudzības labā saki – vai tu spētu nokaut pretinieku?” Imants pavērsās cieši Česlavā.

Česlavs šādu jautājumu nebija gaidījis. Viņš līdz šim bija tikai bruņojies teorētiskai brīvības principa aizstāvēšanai, kaut arī kā mantojumu glabāja sava tēva karavīra tradīcijas.

“Mans tēvs, pulkvedis, ir apbedīts Katiņas mežā. Domāju, vairāk man nav jāskaidro. Vai tu šaubies par manu nostāju?”

Imants sarauca pieri. Atbilde nebija izvairīga, bet nebija arī tieša.

“Es tā savu jautājumu nebiju domājis. Pats īstenībā ilgi nevarēju izšķirties, ko darīt ar pretinieku, bet tad beidzot atzinu, ka cīnīties nevar ar nevienādiem ieročiem. Teroru var apkarot tikai ar teroru un ideoloģiju ar pretideoloģiju. Tā ir vecās derības mācība – aci pret aci. Mans tēvs nav vēl apbedīts masu kapos, bet viņš jau ilgu gadu atrodas Sibīrijā, tālos ziemeļos. Viņš ir nosirmojis, bet nav salauzts. Visas cerības tas liek uz mums, uz jauno paaudzi. Ļoti reti man izdodas saņemt viņa vēstules, bet mani bieži pārņem tāda izjūta, ka vajadzētu satriekt dzelzs aizkaru, atbrīvot tēvu un miljonus, kuri vēl arvien, par spīti amnestijai, nevar at-

griezties tajās zemēs, kurās dzimuši. Tēvs pēc Otrā pasaules kara palika Kurzemē, cīnījās partizānos. Visi arī nedrīkstēja atstāt dzimteni. Kad citi atvadījušies, lai kāptu pēdējās bēgļu laivās, viņš spītīgi teicis: karš nav beidzies, es turpināšu... Mums ar māti nav zināms, kur viņš beigās sagūstīts un cik ilgi spīdzināts. Vienīgi pirms diviem gadiem pienāca pirmā vēstule...”

Imants brīdi klusēja, tad turpināja:

“Ar māti mazā laivā pārbēgām uz Zviedriju kara beidzamajā dienā. Tēvs vēlējies, lai braucam, jo baidījies, ka nevarēs rīkoties pietiekami drošsirdīgi ar pretinieku, ja zinās, ka māte un es esam padoti ienaidnieka varai. No Zviedrijas pārcēlāmies uz Angliju. Mātei palīdzēja tēva paziņas. Te esmu uzaudzis, studējis, bet mana sirds pieder zemei, kur esmu dzimis. Es esmu fiziķis un tai pašā laikā fatalists. Es mēģinu rakstīt arī dzejoļus, jo – ko nevar zinātne, to izskaidro dzejas vārds. Mums, jaunajai paaudzei, jāuzņem atbildība par to, lai civilizācijas gaisotni, kas gadu simtiem turējusi kopā tautas, pēkšņi neiznīcinātu dažī varaskāri maniaki. Mūsu paaudzei nav citas izejas, – vai nu labot agrākās paaudzes kļūdas, vai iet bojā.”

“Draugs, arī es brīžam esmu sev jautājis, kāda jēga mums studēt un mācīties, ja viss, ko darām, ir nolemts bojāejai, ir nolemts

sarmātiem par kara laupījumu. Ilgi šaubījos, nezinot, vai padoties vispārējai straumei, vispārējam noskaņojumam, baudīt šīs dienas augļus un gatavoties iznīcībai, jo uzvarētāji mūs nesaudzēs. Es pat sastrīdējos ar savu līgavu. Bet tad mani pārņēma apskaidrība, saklausīju aicinājumu pretoties, pacelt balsi pret tirāniju, pret nedievu, kas cenšas pacelt cilvēka vājības un vēdera iekāres uz dievīga pjedestāla. Vai nav liktenīgi, ka materiālisma laikmeta matērija izrādījusies par nenosakāmu lielumu, kuram vairs nav ne sākuma, ne gala? Pasaciņa par paradīzi zemes virsū, protams, ir visriebligākā demogoģija, kas ar medu mērcētiem vārdiem uzvar patiesību. Taču arī tas vēl nav briesmīgāks. Meli nedzīvo mūžīgi. Visbriesmīgākais ir, ja cenšas padarīt cilvēku par dievu un teroru par svēto rituālu. Ja kristīgo civilizāciju nesargās no jaunā pagānisma, verdzības nakts pār mūsu planētu ilgs gadu simteņiem. Ne kad vēl jaunajam pagānismam nav bijis tik viegli uzvarēt kā tagad. Nemsim manus kolēģus Oksfordā. Cik no viņiem ir ieinteresēti pasaules notikumu pareizā apgaismošanā? Retais, pavisam nedaudzī. Un tie ir cilvēki, kas nāk no izglītotas vides, no aristokrātijas, kas sakās glabājam rietumu civilizācijas atslēgas. Nekas viņiem nav svēts.

(Turpinājums sekos)

Fotoizstāde par bēgļu laivām

MĀRA STRAUTMANE UN PĒTERIS ININBERGS

Pirms 70 gadiem notika masveidīga bēgšana no Latvijas, bēgot no atkārtotās Padomju varas okupācijas. Kurzemes cietoksnī atradās tūkstošiem bēgļu, cerot uz iespēju tikt drošībā netālajā Zviedrijas krastā. Drīz apritēs 70 gadu, kopš tūkstošiem kareivju, kuŗi Kurzemes frontēs vēl cīnījās par Latvijas neatkarību, saņēma vēsti par kapitulāciju – karš ir beidzies, varat iet un darīt, ko vēlaties!

Andreja Eglīša Latviešu Nacionālais fonds uz Latviju martā aizveda fotografa Dāvida Holmerta unikālo fotodokumentu par baltiešu bēgļu uzņemšanu Zviedrijā un to aprūpi, lai godinātu visus drosmīgos cilvēkus, kuŗi cīnījās frontēs, kas uzņēma bēgļus savās mājās un dalījās ar to mazumu, kas tiem bija, tos bezbailīgos jauniešus, kuŗi atkārtotas reizes devās pāri jūrai, lai nogādātu bēgļus drošībā un visus tos, kuŗi, arī ar maziem bērniem, nakts tumsā devās laivās pāri jūrai. Laikā no 1943.-1945. gadam ir reģistrētas 3602 personas, kas sasniedza Gotlandes krastus.

Dāvida Holmerta dēls jau 90. gados bija izstādījis savas fotografijas Baltijas valstīs. Kopš tā laika ir izaugušas jaunas paaudzes un ir arī atrastas agrāk nerādītas fotografijas.

1945. g. bēgļu gaitās Gotlandes sala

Fotoizstādi varēja apskatīt Andreja Eglīša Ļaudonas vidusskolā, Līvānu 1. vidusskolā, Valmieras muzejā, Liepājas Okupācijas muzejā un Jūrkalnes bibliotēkā. Izstāžu serija iesākas Ļaudonā, jo Andrejs Eglītis, novadnieks un viens no LNF Zviedrijā dibinātājiem un tā “sirds un dvēsele”, laivā 1945. gada 8. maijā devās uz Gotlandi. Ļaudonā un Līvānos jaunieši zināja ļoti maz par bēgļu laivām. Ar interesi viņi klausījās stāstus, pētīja

bēgļu laivu fotografijas un jautāja par attālumu līdz Gotlandei un par viņu augstumu Baltijas jūrā. Desmitgadīgi skolēni toties zināja stāstīt par deportācijām Baigajā gadā un 1949. gadā: “Mana vectēva brālis nomira Sibīrijā. Mana vecmāmiņas draudzene nomira vilcienā uz Sibīriju”. Ar lielu interesi skolēni klausījās arī par “bezbailīgajiem” bēgļu vedējiem pāri jūrai. Valmierā izstāde notika 25. martā represēto piemiņas sarīkojumā. Ēriks Tomsons, viens no “bezbailīgajiem”, dalījās savās atmiņās

par braukšanu 8 reizes pāri jūrai; stāstīja, kā viņu apcietināja, notiesāja uz daudziem gadiem Sibīrijas vergu nometnēs. Ērikam ir nesen operētas abas gūžas – vienai operācijai naudu bija ziedojuši Zviedrijas latvieši – un viņš savos 97 gados jūtas labi un tagad ir iegādājies sev kvadraciklu!

Pēteris Jansons veda bēgļus pāri jūrai veselas 28 reizes! Stāstu par viņa varoņdarbu varēja lasīt 19. aprīlī www.delfi.lv.

Liepājā publika izrādīja lielu interesi par legionāriem un viņu izdošanu PSRS. Šai sakarībā jāpiemin policijas priekšnieks Bertils Bonde, Slītē, Gotlandē, kurš arī pieder pie “bezbailīgajiem”. Viņš daudzus jaunos kareivjus paglāba no izdošanas, sagādājot tiem civilās drēbes un sadedzinot to militārās uniformas savas mājas krāsni!

Prieks bija par Liepājas ģimnazistu interesi par izstādi un vispār par vēsturi. Jūrkalnē izstādi ievadīja Suitu sievas ar dziesmām un laba vēlējumiem “viesiem no tālienes”. Jūrkalniešiem bēgļu gadi ir labā atmiņā. Katrā mājā tika izmitināti bēgļi, to vidū Kārlis Skalbe ar kundzi, gaidot laivas uz Gotlandi. Šeit 2000. gadā atklāja pieminekli “Cerību bura”. Pēdējai laivai no

Jūrkalnes ar 17 cilvēkiem izdevās izmukt 1945. gada 31. oktobrī, pateicoties labi nospēlētām gājienam – braucēji bija ietērpušies krievu uniformās un krievu valodā robežsargam paziņoja, ka tie dodas jūrā meklēt bēgļus! Divdesmit stundas vēlāk tie ar laivu “Irbīti” piestāja Gotlandes krastā. Ar lielu interesi publika klausījās stāstus par to, kas notika ar bēgļiem otrajā krastā, kā bēgļi dzīvoja un ko darīja savā jaunajā mītnes zemē.

AELNF saime izsaka vislielāko pateicību par sirsniģo uzņemšanu, par atsaucīgo sadarbību, par izstādes labo iekārtošanu un par preses iesaistīšanu! Paldies visiem apmeklētājiem par vēlmi atnākt, lai atzīmētu notikumus Latvijā, kas lika tik daudziem doties bēgļu gaitās.

Pateicoties fonda atbalstītajiem Zviedrijā un Norvēģijā, AELNF 2014. gadā ir sniedzis atbalstu 100 000 zviedru kronu apmērā. Šogad atbalstu programma turpinās galvenokārt maznodrošinātām ģimenēm un ar stipendijām studentiem no lauku pagastiem. Tiksi arī turpināts darbs Andreja Eglīša kapa vietas iekārtošanā un Ziedu Ceļa izveidē!

2x2 pirmo reizi Latvijā

Pasaules latviešu jaunatnes nometne „2x2” notiks 2015. gadā no 9. līdz 17. jūlijam LU konferenču un atpūtas centrā “Ratnieki”

LIENE DINDONE

Pirmo reizi Latvijā rīkojot pasaules latviešu jaunatnes nometni “2x2”, izvēlēts sauklis „Baudi savu latvietību”. Plašā programma piedāvā jauniešiem no diasporas zemēm un Latvijas kopīgi diskutēt, iedvesmoties citam no cita, dalīties iespaidos par savu latvisko pasauli un iegūto nest tālāk citiem latviešiem.

LU konferenču un atpūtas centrā “Ratnieki” nometnes dalībniekiem tiks piedāvāta augstvērtīga programma, kurā iekļautas mūsdienās aktuālas temas – Latvija jaunajā ģeopolitiskajā situācijā. Vai Latvijas plašsaziņas līdzekļi sasniedz diasporu? Kā kļūt par uzņēmēju?

Nometnes dalībnieki vecumā no 18 līdz 30 gadiem varēs darboties vairākās ievirzēs – “Plašsaziņas līdzekļi un kultūra Latvijā”, “Vadi sevi, vadi citus”, “Uzņēmīgie latvieši”, „Kādi mēs esam?” u.c. Pēcpusdienu projektos iekļautas daudzas un dažādas radošas nodarbības – dabas mākslas darbnīca, aušana, tautas dejas, “Mūsienu latviešu virtuve”, rotkalšana u.c.

Ievirzes un projektus vadīs LTV žurnāliste Eva Ikstena-Strapcāne, projektu vadītājs uzņēmumā *Draugiem Group* Dāvis Siksnāns, Rīgas Ekonomikas augstskolas docētāja Vanda Dauksta, jauniešu apmācību trenere Madara Mazjāne, žurnālists Ansis Bogustovs, šefpavārs Māris Jansons, rotkalis Vitauts Straupe, Elīna Kersele u.c.

Nometnē uzstāsies pazīstami lektori no Latvijas un ārzemēs, neiztrūks vakara nodarbības, danči, dziesmas un izbraukumi pa nozīmīgām Vidzemes vietām.

Nometnes rīcības komitejā darbojas iepriekšējo 2x2 nometņu dalībnieki, latviešu jaunieši no Latvijas, kā arī tie, kas dzimuši ASV, Kanādā un Vācijā un tagad mācās, strādā un dzīvo Latvijā.

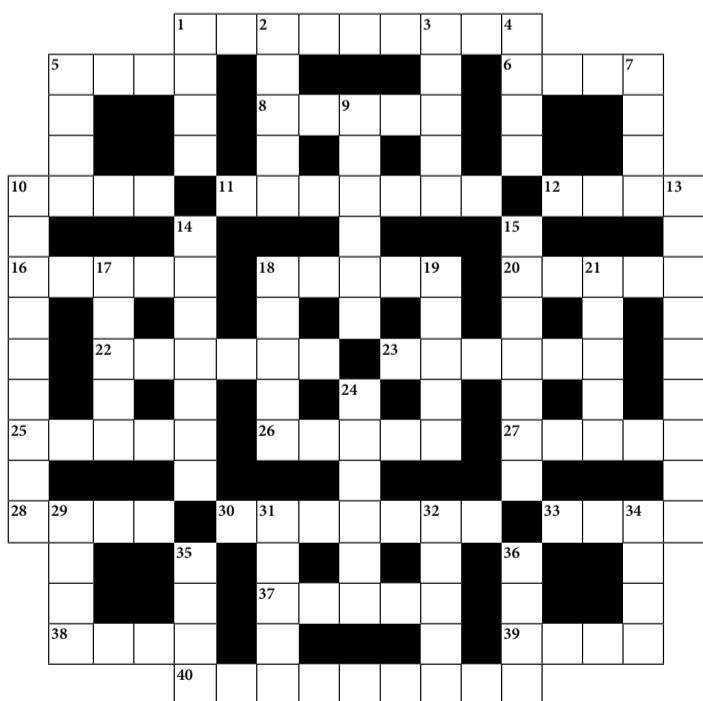
„2x2” ideja dzima 1964. gadā ASV, kopā pulcinot ārzemēs dzīvojošos latviešu jauniešus, lai nedēļas garumā profesionālu lektoru vadībā padziļināti apgūtu Latvijas vēsturi, politiku, folk-

loru, etnografiju, žurnālistiku, kā arī lai diskutētu par aktuāliem sabiedriski politiskiem jautājumiem. Laika gaitā kā lektori „2x2” nometnēs darbojušās sabiedrībā pazīstamas personas – Vaira Viķe-Freiberga, Bruno Rubesis, Valters Nollendorfs, Līga Ruperte, Uldis Grava, Jānis Domburs, Lolita Rītmane un daudzi citi.

Tuvāka informācija par pieteikšanos un stipendijām:
e-pasts: 2x2pasaule@gmail.com,
mājaslapa: www.2x2pasaule.com
Tālr. 00371 20035886

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 1. Administratīvu, medicīnisku un sanitāru darbību komplekss lipīgu slimību izplatīšanas novēršanai. 5. Dievs brahmanismā un hinduismā. 6. Diplomātisks akts. 8. Baltu cilts. 10. Latviešu aktieris (1895-1973). 11. Slazds. 12. Dzeltzeme. 16. Mūžzaļš arāliju dzimtas krūms. 18. Sporta veids. 20. Katoļu garīdznieki Francijā. 22. Zoba ārējās kārtas audi. 23. Agrāk naudas

vienība Spānijā. 25. Grieķu alfabēta burts. 26. Tārtiņveidīgo kārtas putns. 27. Līnija, kas projektā iezīmē komunikāciju novietojumu apvidū. 28. Tenisa spēles daļa. 30. Trāģēdijas “Antigone” autors. 33. Peru naudas vienība. 37. Sesku dzimtas dzīvnieks. 38. Ķīmiskais elements. 39. Debess ziemeļu puslodes zvaigznājs. 40. Senāk nelieli restorāni, kafējnīcas.

Stateniski. 1. Volgas pieteka. 2. Populārs satiksmes līdzeklis austrumu zemēs. 3. Valsts Eiropā. 4. Kalni Dienvidamerikā. 5. Iestādes vadītājs. 7. Stīgu mūzikas instruments. 9. Valsts Afrikas austrumos. 10. Speciālists, kas vada vai apkalpo kādu ierīci. 13. Nama īpašnieks. 14. Siļķveidīgo kārtas zivis. 15. Apslēpts, neredzams. 17. Apdzīvota vieta Saldus novadā. 18. Skrimšļzivju klases zivis. 19. Mūzikāli drāmatisks sacerējums. 21. Gaujas pieteka. 24. Ūdensrožu dzimtas augs. 29. Vēju valdnieks sengrieķu mitoloģijā. 31. Valsts Arabijas pussalā. 32. Blanka, anketa (*sar. val.*). 34. Optisks instruments. 35. Gulēt (*sar. val.*). 36. Nepatiesība.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 18) atrisinājums

Līmeniski. 5. Mancelis. 6. Bumbiere. 8. Inventārs. 11. Žagars. 14. Sprāgt. 15. Sokrats. 16. Kanada. 17. Parāds. 21. Sņikere. 22. Viraks. 23. Mielot. 26. Netanjahu. 27. Akustika. 28. Habanera.

Stateniski. 1. Sadragāt. 2. Plāns. 3. Emīrs. 4. Brūtgans. 7. Ankara. 9. Gramatika. 10. Sprīdītis. 12. Gordons. 13. Otiatrs. 18. Jūrnieks. 19. Šķirne. 20. Valmiera. 24. Velis. 25. Ahābs.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Rēzeknē norisinājās Nacionālo bruņoto spēku un Valsts robežsardzes kopīgās taktiskās mācības. To laikā tika pārbaudīta Nacionālo bruņoto spēku (NBS), Zemessardzes un Valsts robežsardzes spēja veikt kopīgus uzdevumus ne tikai poligonā, bet arī pilsētvidē – Rēzeknes novada domes ēkas aizsardzībā un citviet.

Rēzeknes pilsētas dome atbalstījusi biedrības “Latgalieši” lūgumu sniegt finansiālu palīdzību karalienes Martas bronzas pieminekļa izveidei, piešķirot 2000 eiro līdzfinansējumu. Pieminekļa plānots kā kompozīcija: karalis Mindaugs, karaliene Marta un puisēns Princis, kas simbolizētu baltu tautu vienotību. Projekta metu konkursā pirmo godalgu ieguva Viļņas tēlnieks Vidmants Gilikis. Tā atklāšana plānota 6. jūlijā Mindauga un Martas kronēšanas 762. gadadienā izbūvētajā Aglonas bazilikas sakrālajā laukumā. Kā vēsta leģenda, 1263. gadā ceļā uz Aglonu pie sievas radiem Mindaugu un divus viņa mazgadīgos dēlus nogalināja Lietuvas augstmaņi. Karalis turpat Aglonā arī apbedīts. Lietuvā jau ir atlietas bronzā prinča un karaļa figūras. Savukārt Latvijas vienīgās karalienes Martas figūras atliešanai ir nepieciešami papildu līdzekļi, tāpēc tiek aicinātas arī citas Latgales pašvaldības, uzņēmumi un organizācijas savu iespēju robežās atbalstīt pieminekļa tapšanu.

Viļķenes pagastā 23. maijā tiks svinēta Latvijas himnas autora Baumaņu Kārļa 180 gadu jubileja. Tā iecerēta kā “Himnas Goda diena”, kas būs viens no Latvijas valsts simtgades svētku ieskaņas pasākumiem. Limbažu novada dome sadarbibā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru īsteno vairākas sabiedrības līdzdalības aktivitātes, lai popularizētu Baumaņu Kārļa mantojumu.

Vidzemes koncertzālē “Cēsis” 3. maijā svinīgā sarīkojumā cildināja Imanta Ziedoņa fonda “Viegli” apbalvojuma „Laiks Ziedonim” ieguvējus piecās nominācijās. Nominācijā “Bērni un jaunieši, “Rabarbers”” balva tika piešķirta Saldus 2. vidusskolas 11. klases skolēnam Valteram Dakšam, kurš ir aizrautīgs grāmatu kolekcionārs. **Ar laikrakstos Laiks un Brīvā Latvija ievietotā sludinājuma starpniecību to papildinājuši arī daudzi ārzemēs dzīvojošie latvieši.** Valtera plašā grāmatu kolekcija (5000) atradusi mājvietu Oskara Kalpaka muzejā “Airītes” un ir pieejama apmeklētājiem. Skolēna Valtera Dakšas sasniegums ir arī viņa patiesais patriotisms, atšķiras no citiem jauniešiem ar padziļināto interesi par Latvijas vēsturi, literatūru un personībām.

Rīgā, Lielajā gīldē, 6. maijā, par godu Polijas Konstitūcijas dienai, Polijas vēstniece Latvijā Eva Dembska apbalvoja Daugavpils pilsētas domes priekšsēdi Jāni Lačplēsi, Krāslavas novada domes priekšsēdi Gunāru Upenieku un deputātu, kultūras darba speciālistu un Latvijas Poļu savienības Krāslavas nodaļas “Strumeņ” vadītāju Jāzepu Dobkeviču ar Polijas Nopelni ordeņa Kavaliēra krustu. Daugavpilī ir Poļu kultūras centrs un darbojas Poļu kultūras biedrība *Promeņ*. Tā bija Polijas valdības pateicība par poļu kopienai, tās izglītības iestādēm un organizācijām sniegto atbalstu.

Daugavpilī norisinājās 7. Latgales poļu folkloras festivāls, kurā piedalījās kopas no Polijas, Latvijas, Lietuvas un citām valstīm. Koncerti notika Vienības laukumā, Daugavpils novada Kultūras centrā un Poļu ģimnazijā. Polijas valdība 2. maijā ir iedibinājusi Pasaules ārpus Polijas dzīvojošo (20 miljoni) poļu dienu. Daugavpilī ir vislielākā poļu kopiena Latvijā – 15% no iedzīvotāju kopskaita. Savukārt Polijas Konstitūcijas dienā festivāla dalībnieki nolika ziedus pie pieminekļa poļu kaŗavīriem, kas krita Daugavpils atbrīvošanas kaujās no lieliniekiem 1919. – 1920. gadā.

Tukuma novada dome nolēmusi atbalstīt Tukuma muzeja projektu “Raiņa istaba Durbes pili Tukumā”, piešķirot līdzfinansējumu 3837 eiro. To daļēji atbalstījis arī Valsts kultūrkapitāla fonds (VKF) mērķprogrammā “Raiņa un Aspazijas gads”. Ar VKF finansējumu (9445 eiro) būs iespēja veikt ekspozīcijai nepieciešamo mēbeļu un skulptūru restaurāciju. Godinot dzejnieka Raiņa 150 gadu jubileju, muzejs vēlas izveidot izstādi Durbes pili, kur 1929. gadā tika izveidots pirmais Raiņa muzejs Latvijā. No 1922. gada janvāra līdz 1929. gada augustam viņš bieži ieradās Durbes pili, lai uzrunātu apriņķa skolotājus viņu sanāksmēs, piedalītos pirmajos Tukuma apriņķa Dziesmu svētkos un citos sarīkojumos.

Valsts ieņēmumu dienests (VID) informē, ka no 1. maija slēgts VID Muitas pārvaldes Latgales muitas Rēzeknes muitas kontroles punkts (MKP). Turpmāk VID muitas iestāžu klienti varēs saņemt muitas pakalpojumus Rēzeknes II MKP, kas atrodas Atbrīvošanas alejā 160c Rēzeknē un strādā diennakts režīmā. Lēmums slēgt Rēzeknes MKP tika pieņemts, izvērtējot tā noslodzi, norāda VID.

Salacgrīvas zivju konservu ražotājs AS “Brīvais vilnis” plāno līdz augustam apturēt ražošanu, liecina paziņojums biržā *Nasdaq OMX Rīga*. Tā laikā uzņēmumā tiks veikti iekārtu un telpu remontdarbi. Savukārt Latvijas Zivjrūpnieku asociācija (LZA) turpinās darbu pie nodokļu nomaksas atlikšanas saistībā ar nestabilo ekonomisko situāciju Krievijā, Ukrainā un Vidusāzijā, norāda “Brīvais vilnis”, kas ir LZA biedrs. Šogad kompānija uzsāks produkcijas eksportu uz Meksiku, tāpat noslēgtas vienošanās ar jaunu klientu Somijā. Uzņēmums paplašinās produktu sortimentu Francijā, kā arī Latvijas valdības līmenī turpinās sarunas ar partneri Ķīnā.

Madonā norisinājās simfonisko orķestru, kamerorķestru un stīgu orķestru konkurss, kas gatavojas piedalīties 11. Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos. Tajā piedalījās orķestri no Siguldas, Ādažiem, Olaines, Valmieras, Cēsim un Jēkabpils. Konkurasantus vērtēja izcili Latvijas orķestru diriģenti – Normunds Vaicis, Atvars Lakstīgala un Viesturs Gailis.

Īsziņas sagatavojusi VALIJA BERKINA

Svētīts un bagāts mūžs 103 gadu garumā

DZIDRA ARĀJA-AKŠELE

Demoinē, mīlu draugu ielokā *Valley View Village* aprūpes mājā 24. aprīlī 103. dzimšanas dienu sagaidīja Elma Zalgaucka, Demoinē latviešu sabiedrībā mīli saukta par Elmiņu. Arī jubilejas reizē, tāpat kā vienmēr, Elmiņas seju rotāja smails un prieks par atnākušajiem ciemiņiem.

Elmas dzīvesceļš aizsākās 1912. gadā Latvijā, Panemūnes pagasta "Saulītēs". Ģimene agri zaudējusi māti, tāpēc jau no 14 gadu vecuma Elma uzņēmusies atbildību par jaunāko brāli. Pēc pamatskolas beigšanas izglītību viņa turpinājusi Mežotnes lauksaimniecības skolā, kur strādājusi cukurbiešu selekcijā un citos lauksaimniecības darbos. Laimīgi pārdzīvojusi baigo gadu un, nevēlēdamās dzīvot zem krievu okupācijas, kā arī, baidoties no izsūtīšanas uz Sibīriju, Elma 1945. gadā izceļojusi uz Vāciju, nonākot Haunštētenes bēgļu nometnē, kur darbojās pie IRO produktu izdalīšanas, iesaistoties arī sabiedriskajā darbā par guntiņu un gaidu vadītāju. 1950. gadā dzīvesceļš Elmu aizvedis uz Holandi, kur viņa strādājusi dārzkopībā un bijusi aktīva latviešu sabiedrībā, sastāvēt Daugavas Vanagu

organizācijas valdē, Elma uzņēmusies rūpes par kaŗa invalīdiem. 1958. gadā, pateicoties draugu izgādātam galvojumam, atceļojusi uz Aijovas pavalsts kalvaspilsētu Demoini, kur

strādājusi par diētas māsu un pavāri kādā neredzīgo iestādē, papildus turpinot izglītību Aijovas štata universitātē Eimsas pilsētā pavāres un diētas māsu kursos. Iestādei izbeidzot dar-

bību, Elma atradusi darbu Luterāņu slimnīcā, kur nostrādājusi līdz pensionēšanās vecumam 1977. gadā. Demoinē Elma ir bijusi viena no aktīvākajām latviešu sabiedrības

locekļēm. Dzīvojot Aijovas latviešu biedrības augstāva dzīvoklī, Elmiņa ir bijusi biedrības saimniece šī vārda vistiešākajā nozīmē, rūpējusies gan par kārtību telpās, gan skaistiem apstādījumiem ārpusē, kā arī par iebraukušo ciemiņu laipnu uzņemšanu. 20 gadus līdz saviem 95 gadiem Elma pildījusi Latviešu biedrības dāmu komitejas priekšnieces pienākumus. Viņa dziedājusi Aijovas latviešu biedrības kori kopš tā dibināšanas, kā arī ansambli "Gaujmalietes". 1959. gadā nodibinājusi 29. Ogres guntiņu un gaidu pulciņu, kuŗu vadījusi 10 gadus. 17 gadus strādājusi latviešu biedrības sestdienas skolā par latviešu valodas skolotāju un tikpat daudzus gadus bijusi biedrības bibliotēkas vadītāja. Elma Zalgaucka ir Daugavas Vanadžu biedre kopš 1953. gada, Latviešu biedrības mūža biedre, ALAs Atzinības raksta laureāte. Kad atvadoties, ap mūsu mīļo Elmiņu rokās sadevušies, mācītāja Aivara Pelda vadīti, pateicāmies Dievam par jubilāres svēti un bagāto mūžu, ikkatrs no mums sajūtāties sirdī un garā īpaši pacilāti un noteikti bagātāki.

Elmas Zalgauckas 103 gadu jubileja Demoinē. Pirmā rindā no kreisās: Iriša Nariņa, Madara Brūvere, Dzidra Arāja-Akšele, jubilāre Elma Zalgaucka, Lidija Palka, Lāra Šteinblūma, Māra Aboliņa. Otrā rindā no kreisās: Juris Nariņš, mācītājs Aivars Pelds, Edmunds Pelds, Arnis Steinblūms, Ingrida Šteinblūma, Irma Pelda, latviešu biedrības priekšnieks Imants Kalniņš

Dr. J. J. DIMANTS, Jr.

Šogad, 9. aprīlī pēc dievkalpojuma Dr. Visvaldis Nagobads devās uz kapiem, kur apglabāta viņa sieva Velta, lai noliktu ziedus un kavētos atmiņās. Iegrimis domās, viņš nemanīja, ka

klusī ar divriteni ir pielavījies jauneklīs. Instinktīvi viņš pagriezās, bet bija par vēlu, jo atvēzētais sitiens ar mašīnas logu tīrāmo rīku trāpīja pa galvu. Izcēlās grūstīšanās un cikstīša-

nās, un Dr. Nagobads apķērās, ka labi nebūs, un atcerējas vecu triku – meta savu naudas maku iespējami tālāk no savas automašīnas. Kamēr uzbrucējs cēla naudas maku, Visvaldis saņēma

visus spēkus un skrēja uz mašīnu, lai drāztos projām, ārā no kapiem, cerot, ka šoreiz varbūt policija viņu apturēs un palīdzēs, jo seja bija asinīs. Lielā ātrumā viņš devās uz vietējo slimnīcu, kur ar 18 šuvēm tika „sašūtas” divas dziļas brūces galvā. Tā kā sitiens bija spēcīgs, ārsti drošības labad ieteica palikt pa nakti slimnīcā novērošanai smadzeņu satricinājuma dēļ.

Uzbrucējs uz divriteņa ātri bēga projām. Bet asiņojošo seju nejausi bija ieraudzījis garāmbraucējs uz divriteņa un secināja, kas bija noticis. Viņš dzinās pakal jauneklīm, bet viņu nepanāca, jo aprūka spēka. Naudas maku atrada un nodeva policijai.

Dr. V. Nagobads Dvīņu pilsetās ir pazīstams un iecienīts ārsts, sabiedrīks darbinieks, kā arī 34 gadus līdz 1992. gadam bija Minesotas Universitātes hokeja komandas ārsts. Tāpat viņš bija Minesotas *North Stars* un Minesotas *Fighting Saints* hokeja komandu ārsts 1980. gados un 1990. gadu sākumā.

Bet izcilākais sasniegums bija *Miracle on Ice* 1980. gadā, kad ASV Olimpiskā hokeja komanda uzvarēja Padomju Savienī-

bas komandu, iegūstot Olimpiādas zelta medaļu *Lake Placid*. Tas viss ir iemūžināts filmā „*Miracle*”, pierādot, kas viss ir iespējams arī pret pārspēku.

Pateicoties kollēgas labajai veselībai un stiprajam fiziskam spēkam, mozumam, žirgtumam un apķēribai, palaimējās nelaimi mazināt pat 93 gadu ritējuma. Dr. V. Nagobads vienmēr ir atsaucīgs un pretimnākošs un nekad nav atteicis savu padomu vai palīdzību. Viņš ir viens no pirmajiem Latviešu ārstu un zobārstu apvienības (LĀZA) biedriem kopš tās dibināšanas 1947. gadā. Ārsts sastāv latv. ev. lut. draudzē, daudzās latviešu organizācijās un profesionālās apvienībās un ir korporācijas Talavija biedrs.

Viņa mūža darbs kā ASV hokeja komandas ārstam ir ietverts viņa grāmatā „*Gold, Silver, Bronze*”. 2010. gadā kollēga tika uzņemts *US Hockey Hall of Fame* un bija pirmais amerikānis, kuŗš saņēma *Paul Loicq* apbalvojumu no *International Ice Hockey Federation* (IHF) 2003. gadā. Te jānorāda, ka Dr. Nagobads ir pirmais latvietis, kuŗš izpelnījies šādu atzinību, apbalvojumus un pagodinājumus par mūža darbu hokejā ASV.

Ingūna atnesa gaismu un pavasari

Ērika Raistera Piemiņas fonda sarīkojums Priedainē

(Turpināts no 6. lpp.)

Guna spēlēja vijoli un skandināva zvaniņu un vēl otru džinkstošu instrumentu, kuŗam latviskais nosaukums nav zināms, bet par kuŗu interesi izteica mūsu slavenā indiešu deju speciāliste Vija Vētra. “Zvani zvan, zvani skan, tev un man zvani skan” – mūs gandrīz transā ievēda Mednis.

No transa mūs pamodināja Laila Saliņa, dziedot melanholisko “Mīglā asaro logs”. Vēl priekšā stāvēja mūžībā aizsaukto Ņujorkas dzejnieču darbu lasījumi, ko veica Sandors Abens un Aina Berķe. Klausījāties jau kādreiz, sen senos laikos dzirdētos, gan varbūt jau piemirstos dzejoļus, kuŗus sacerējušas gan neatkarīgā Latvijā, gan nometņu laikos uzplaukušās, bet Ņujorkā vai tās tuvumā uz Aizsaules dārziem aizceļojušās dzejnieces

Karola Dāle, Elza Kezberē, Aina Kraujiete, Herta Krauja, Zenta Liepa, Klāra Zāle un Valda Moora. Tur kopā jaucās Ņujorkas putēni, dzimtenes gleznainās ainas un jaunības atmiņas. Pēdējais bija V. Mooras komponistam Arnoldam Šturmam veltīts dzejolis, kas it kā mūs atveda atpakaļ aplī pie viņa atraitnes un šī sarīkojuma dvēseles Eleonoras.

Bet vēl viss nebija beidzies. Laila dziedāja pašas kompozīciju ar Linarda Tauna vārdiem par “jūrnieka aizbraukšanu” un nolāsija Tauna dzejoļi “Un tādi mēs piedzimstam”. Lailas priekšnesumā bija neizsakāmi daudz emociju, kam kroni uzlika viņas tēva Gunara Saliņa nepārspējami smeldzīgais, Lailas ģitaras pavadījumā dziedātais dzejolis “Bēres”. Laila apgalvoja, ka jūtot, ka šai brīdī klāt ir arī Gunars un Jaurīte. Asaras valdīt bija grūti

gan pašai Lailai, gan daļai no publikas. Aizsmakuši, bet no sirds aizkustināti visi kopā nodziedāja Friča Bārdas “Dzīvīte, dzīvīte”. Pateicībā par spēcīgo priekšnesumu rozi dabūja arī Laila.

Eleonora vēlreiz pateicās visiem fonda atbalstītājiem, visiem, kas ieradušies. It sevišķā pateicība Ingūnai par “gaismas atnešanu” un Priedaines jau 40 gadus pastāvošai literārai kopai un tās vadītājai Valijai Skrodelei, kas bija gādājusi par uzkodām. Ar džinkstošām ausīm, aizmiglotām acīm un kurkstošiem vēderiem publika mēģināja atdzīvīnāt savas mīšanas, jo gars jau bija pārpildīts.

Sekoja izloze, kuŗas vērtīgākais laimests, Daces Rudzītes ziedotais viena gada avīzes *Laiks* abonements, nonāca pie gaidu vadītājas, Putnu ciema iemītnieces Nanijas Pētersones.

Grandrapidu Pensionāru biedrības Gada sapulce

Z. ZADVINSKIS

Kā parasti, katra mēneša pēdējā pirmdienā, Grandrapidu latviešu pensionāri 27. aprīlī plkst. 12:00 dienā pulcējās Latviešu Biedrības nama apakšējā zālē, šoreiz uz Gada sapulci. Grandrapidu Latviešu pensionāru biedrība sāka savu darbību 1974. gadā. 70-tos gados arī nodibinājās lielākā daļa Pensionāru biedrību visos lielākos latviešu centros Amerikā un Kanadā. Tās aktīvi darbojas vēl šodien, kamēr daudzas citas organizācijas, kā koņi, teātra un tautasdeju kopas, savu darbību mazākos centros diemžēl ir izbeigušas dalībnieku trūkuma dēļ.

Sanākumi ievadīja Dr. Līga Gonzalesa ar sekojošiem lūgšanas vārdiem: „Mēs domājam, tās dienas ir pagājušas, kad mūs uzskatīja par bērniem. Bet mēs vienmēr esam bērni Dieva acīs. Viņš vēlas, lai mēs ar tādu bērnišķu uzticību nākam pie Viņa. Jēzus teica Mateja evaņģēlijā (18:3,4) *Patiesi Es jums saku: ja jūs neatgriezīties un netopat kā bērni, tad jūs nenāksiet Dieva valstībā.* Jēzus tā saka, jo bērni pēc dabas ticēs un pieņems, ko vecāki viņiem saka un māca. Tā Viņš grib, lai mēs arī ar atvērtām sirdīm klausītos un darītu, ko Dievs ir mācījis un sagaida no mums. Jaunā Derībā, Mateja ev. (22:37) Jēzus atbild, kas ir lielākais bauslis: *Tev būs Dievu, savu Kungu, mīlēt no visas sirds, no*

visas dvēseles un no visa sava prāta. Šis ir augstākais un pirmais bauslis. Otrs – *Tev būs savu tuvāko mīlēt kā sevi pašu.* Šinīs divos bausļos ir saņemta kopā visa bauslība un pravieši. Tie ir vienkārši vārdi, grūti izpildāmi. Lūgšim Dieva svētību mūsu Pensionāru biedrībai un tās locekļiem.”

Gada sapulci atklāj Pensionāru biedrības priekšnieks Dr. Zigfrīds Zadvinskis, uzaicinot klātesošos ar klusuma brīdi godināt pagājušā darbības gadā mūžībā aizgājušos biedrus Aldoni Kalniņu, Dr. Arnoldu Rupertu un Jāni Ziemeli. Par sapulces vadītāju ievēl Zigfrīdu Zadvinski, sekretāri Irēni Vanušku. Iepriekšējā Gada sapulces protokolu nolasa Irēne Vanuška, ko sapulce pieņem bez grozījumiem.

Par tradīciju ir kļuvusi biedru dzimšanas un vārda dienu atzīmēšana. Šoreiz, aprīļa mēnesī, dzimšanas dienas atzīmēja Arvīds Dāvidsons, Rumbergs Jūlija (slimības dēļ nebija ieradusies), Brigita Valts un Elita Wood. Vārda dienas atzīmēja Vija Dāvidsons un Vitālijs Tarbunass. Visi klātesošie godināja jubiliārus, nodziedot *Augstu laimi, prieku no sirds vēlējam.* Jubilāri parasti arī pacienā sapulces dalībniekus, kungi ar vīnu, dāmas ar saldiņiem. Maltītes nu jau vairākus gadus ļoti labi sago

tavo Daina Grīnberga.

Nākošais dienas kārtības punkts – priekšsēža ziņojums. Z. Zadvinskis dot īsu pārskatu par pagājušā gada darbību. Notika regulārās sanāksmes mēneša pēdējā pirmdienā, izņemot jūlija, augusta un decembra mēnešus. Jūnija sarīkojumā svinējām *Jāņus* kopā ar Latviešu biedrību. Pagājušā gada rudens bazāru oktobrī kuplīnāja *Ciema Balsis* no Latvijas ciema pie Gaņezera. Savās sanāksmēs mēs noklausījāmies vairākus īsus referātus par dažādiem tematiem, tāpat informāciju par pēdējiem notikumiem Latvijā. Sams Knochs rādīja mums filmas no Dziesmu svētku un citiem koncertiem Latvijā, vairāk kā klusu *background* mūziku, jo skaļāka mūzika taču traucētu visas tās sarunas klātesošo starpā par jaunākajiem notikumiem viņu ģimenēs un draugu saimēs. Pagājušā sanāksmē klātesošie gan ar lielu interesi noskatījās īsus

filmu izvilumus par leģionāru gājienu pie Brīvības pieminekļa Rīgā 16. martā un par svinībām leģionāru kapos Lestēnē. Sanāksmju levadā lūgšanas vārdus teica Dr. Līga Gonzalesa. Aivars Stūris katreiz ieradās uz sarīkojumu ar iepriekš pasūtīto rudzu maizi. Katreiz bija problēma, cik kukuļu maizes lai pasūta. Šo problēmu atrisināja mūsu kasiere Dzintra Kornets, katrā sanāksmē laižot listi apkārt, kur cilvēki var pasūtīt maizi nākamai reizei. Sava ziņojuma beigās Pensionāru biedrības priekšnieks pateicās Dr. Līgai Gonzalesai par labi pārdomātām sarīkojumu ievada lūgšanām, Dainai Grīnbergai par garšīgām maltītēm; visiem darbiniekiem, valdei un revīzijas komisijai – par darbu un atbalstu pagājušā darbības gadā.

Pensionāru biedrības kasiere Dzintra Kornets ziņo par kases stāvokli. Caurmēra gada ienākumi sedz izdevumus, tāpēc nevajadzētu paaugstināt sarīkoju-

mu maltītes maksu, kas pašreiz ir \$8.00 Lielākais ienākuma avots ir rudens bazārs.

Elita Wood, biedrzine, informē, ka Pensionāru biedrībai pašlaik ir 41 biedrs.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedz Paulīne Zadvinskis. Pensionāru biedrības kases grāmatas atrastas labā kārtībā. Biedrības ienākumi sedza izdevumus.

Priekšsēža, Valdes un Revīzijas komisijas vēlēšanas. Ar aklamāciju par priekšnieku ievēl Zigfrīdu Zadvinski, valdē – Irēni Vanušku (sekretāre), Dzintru Kornets (kasiera), Valiju Rauceps (mantzine), Neliju Barkāns (mantzines vietniece), Elitu Wood (biedrzine) un Ilgu Kalniņš (biedrzines vietniece). Revīzijas komisijā: Induli Liepiņu, Mariju Visockis un Paulīni Zadvinskis.

Gada sapulces noslēgumā, debatējot par turpmāko darbību, tika izteikta vēlēšanās sākt rudens sezonu augustā, mēnesi agrāk kā parasti.

ASV dzīvojošs saimnieks PĀRDOD savrūpmāju Latvijā, Rīgā (Jaunciems)

4 guļamistabas, 2 labiekārtotas vannas istabas, viesistaba/ēdamistaba ar kamīnu un erkeru.

Platība 120 m²/165 m² ar nojumi automobiliem, terasi, un otrā stāva lodžiju.

Īsts oša parkets, virtuve ar iebūvētu tehniku. No abiem stāviem var vērot brīnišķīgus saulrietus virs Ķīšežera. Māju būvējām sev, 2005.gadā, lai būtu ērta un praktiska, kā arī lēta ekspluatācijā (ārkārtīgi zemi komunālie maksājumi: mazāk par \$200 mēnesī). Laba vieta uzkalniņā, ekoloģiski tīri būvmateriāli, 100 metru dziļa artēziskā aka ar perfektu ūdens kvalitāti. Kopēja zemes platība 1200 m², ir iespēja (un arhitekta projekts) vēl vienas mājas būvēšanai. No Rīgas centra ar auto 15 minūtes, līdz jūrai (Kalgales pludmale) 5 minūtes.

Īsa pastaiga līdz Ķīšežeram un jaunajam jahtklubam. Labi attīstīta infrastruktūra – sabiedriskais transports, veikali, doktorāts, aptieka un bērnu dārzs. Ielas galā priežu mežs ar taciņām pastaigām jebkurā gadalaikā. Cena \$349 000.

Markus & Kristīna Jansons

(415) 5625010 atstājiet ziņu vai sūtiet īsziņu; e-pasts: kristina.jansons@gmail.com

Sludinājumu un reklāmas
pieņemšanas punkts
internetā
www.307.lv

www.307.lv

SLUDINĀJUMI

**Lasiet
tīmeklī!**

www.brivalatvija.lv

Pasūtīniet laikrakstu
digitālā formātā tikai
par 2,73 USD
www.brivalatvija.lv

**Kolekcionārs pērk un pārdod
BALTIJAS VALSTU PASTMARKAS.**

Uldis Ozoliņš, P.O.Box 51, Rīga LV-1057, T: +371 26004055
e-pasts: countrylatvia@gmail.com

Latvijas un ASV
kopuzņēmums "Baltinami",
LV Reg Nr 40003640547,
piedāvā apsaimniekot vai
nopirkt Jūsu īpašumu
(daudzdzīvokļu namu vai
tā daļu) Latvijā. Zvaniet uz
845-462-3317 (NY).

**Izīrējam māju Gaņezera
krastā ar skaistu pludmali.**
Mājai ir 3 guļamistabas un
var izguldināt 8 personas.
Īres maksa **no 15. jūnija līdz
15. septembrim** ir \$1,500.00
par nedēļu. Ieinteresētie var
zvanīt Inārai Blumbergs,
(847)832-0933,
e-pasts gblumb@aol.com

Latviešiem piederošs uzņēmums
PĒRK MEŽUS UN ZEMI VISĀ LATVIJĀ.

Tālrunis +371 29420502
e-pasts gunita@amg-eksports.lv

**IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI**

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koŗa mēģinājums.

DETROITA (MI)

Glen Oaks golfa laukumā (13 Mile rd, 2 Blks East of Orchard LK Rd)

16. un 17. maijā **Detroitas XXVI atklātās latviešu golfa sacikstes** ar LATVIJAS KAUSA izcīņu un 26. korporāciju golfa sacensības. Katram dalībniekam ir iespēja uzaicināt piedalīties sacīkstēs vienu viesi. **Pēc sestdienas spēles – saviesīgs vakars ar mūziku.** Info: Toms Brože, tālr.: 419-882-1965, e-pasts: broze@buckeye-express.com, DLGA mājas lapa: www.LatvianGolf.org

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpās (531 North 7th St)

16. maijā 16:00 mēnešsapulce. 18:00 saviesīgs vakars ar dzeju. Palīdzēsim mūsu **Krēslīņu Larim** nosvinēt savas otrās dzejas grāmatas izdošanu! Pavadīsim pievakari dziesmās **Studentu Jāna** akordeona pavadījumā. **Dragi, dzeja un dziesmas pavasara vakarā!** Lūdzam ņemt līdzi groziņu kopējam našķu galdam!

Filadelfijas Sv. Jāna baznīcā (301 N Newtown Street Rd, Newtown Square, PA)

17. maijā 11:00 dievk. un **Skolas gada nobeiguma akts.** Skolas bērnu priekšnesumi, pusdienas. Visi laipni aicināti un gaidīti!

NUJORKA (NY)

Latvian Church Camp 231 Green Hill Rd, Elka Park, NY 12427

24. maijā 15:30 (pēc kapusvētkiem) Katskiļu nometnē **Nujorkas latviešu koris** aicina visus ierasties uz **NLK Pavasara koncertu!** Aicinām bijušos dziedātājus kuplā skaitā svinēt koŗa **40. gada jubileju!** Koncertā piedalīsies koris **Teika** no Rīgas; **Atbals** no Montreals; **Nujorkas latviešu koris**; solisti un kamerorķestris. Programmā **Bruno Skultes Daugava** un plaša tautasdziesmu apdaŗu izlase. Viesu diriģente: **Agita Ikauniece**, goda diriģents **Andrejs Jansons**. Piedalīsies arī diriģenti **Māris Kristapsons, Andrejs Vītols, Daiga Galēja** un **Laura Padega Zamura**. Ieeja \$25, studentiem \$10, bērniem līdz 13 g.v. ieeja brīva. Piedāvāsim atspirdzinājumus pie durvīm pirms koncerta plkst. 15:00. Pēc koncerta vakariņas ar iepriekšēju pieteikšanos līdz 20. maijam \$15, e-pasts: ajap@yahoo.com, tālr.: 516-319-9491. Sekos saviesīgs vakars.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle, WA 98125), www.seattletlatviancenter.com

17. maijā 14:00-16:00 Sietlas centrālā bibliotēkā "Trejdeksnītis" deŗos **The Baltic Rites of Spring** sarīkojumā.

23., 24. maijā Lielā talka

Rietumkrasta latviešu izglītības centrā Šeltonā.

31. maijā 13:00 "Trejdeksnītis" rīko pavasara koncertu. Ieeja \$12, studentiem un pensionāriem \$10, ģimenei \$30.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

23. jūnijā 17:00 Līgo vakara **Jāņu dienas ieligošana.** Līdzi jāņem groziņi, pildīti ar šim vakaram piemērotiem labumiem. Jāņu bērnu ar sieru un pīrāgiem sagaidīs biedrības saimniece **Mārīte**, bet par svētku alu gādās saimniecības vadītājs **Ivars**. Visi, kam patīk līgošana un sadziedāšanās, mīļi gaidīti! Ieejas ziedojums, sākot ar \$ 5.

St. Pēterburgas Latviešu biedrības namā (1705 9th Ave N, St. Petersburg FL 33713)

Bibliotēka vasarā – no aprīļa līdz oktobrim – būs slēgta.

VAŠINGTONA (DC)

Latvijas vēstniecības ASV izstāžu zālē (2304 Mass. Ave NW, Washington DC 20008)

Izstāde: **Laimons Eglītis** (1929-2007) "Retrospekcija." Visi laipni gaidīti! Izstāde atvērta līdz **20. jūnijam** piektdienās (12:00-19:00) un sestdienās (12:00-17:00).

Latvijas vēstniecībā ASV (2306 Mass. Ave NW, Washington DC 20008)

30. maijā 10:00 notiks **novusa turnīrs "Vēstniecības kauss 2015"**. Interesentiem lūgums apstiprināt dalību līdz 28. maijam, sūtot e-pastu: valdis.bormanis@mfa.gov.lv, tālr.: 202-468-9854.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koŗa mēģinājums.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving Str, Brookline MA 02445). Visi dievk. notiek 11:00. **24. maijā** 11:00 Iesvētes dievk., māc. Dace Zušmane.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). **Svētdienās** 9:30 dievk. Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Info: www.detdraudze.org. Visi dievk. notiek 10:00 no rīta. **17. maijā** Vasarsvētku dievk. ar dievg., māc. Ilze Larsen. **31. maijā** Trīsvienības svētku dievk., māc. Gundega Puidza.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL). Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050, e-pasts: makej@aol.com.

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (1927 Riverside Dr, Los Angeles CA 90039). **31. maijā** 11:00 Trīsvienības svētku dievk., māc. Aivars Ozoliņš.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Visi dievk. notiek 11:00. **17. maijā** dievk. Skolas izlaidums. Skolas bērnu priekšnesumi, pusdienas. **24. maijā** dievk. **nenotiks** – *Memorial Day* nogale. **31. maijā** dievk. Pārrunas ar **Vilni Baumanī** par viņa grāmatām. **7. jūnijā** angļu val. dievk. ar Sv. Vakarēdienu.

• **Kalamazū latv. apvienotā ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). **17. maijā** 10:00 dievk. Kafija. **20. maijā** 12:00 Bībeles stunda ciemā "Latvija". **24. maijā** dievk. **nenotiek**. **27. maijā** 10:30 Bībeles stunda Kalamazū bazn. Māc. A. Graham. **31. maijā** 10:00 laju vadīts dievk. Kafija.

• **Klīvlādes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. **Bībeles** stundas 10:00 notiek katrā mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. **Baptistu dr.** dievk. notiek **svētdienās** 14:30.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvīds Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Milwaukee, WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Prāv. L. Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pas-torlauma@gmail.com, Dr. pr. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Info: www.milwaukeechurch.org

• **Minneapolis-St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407). **17. maijā** 10:00 dievk. Sadraudzība. Iesvētes mācība. **21. maijā** 11:00 Bībeles stunda. **24. maijā** 10:00 Vasarsvētku dievk. ar Sv. vak. Sadraudzība. **26. maijā** 19:00 Bībeles stunda. **31. maijā** 10:00 dievk. Sadraudzība. Iesvētes mācība. **7. jūnijā** 10:00 iesvētes dievk. ar Sv. vak. Sadraudzība.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** (Trinity Latvian Church, P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7). Draudzes māc. Gundars Bērziņš, tālr.: 613-851-8281, e-pasts: rev@draudze.org. Dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. **14. maijā** 19:00 Latv. centrā valdes sēde. **16. maijā** 10:00 Tērvetē sezonas atklāšana. **11. jūnijā** 13:00 Latv. centrā pensionāru saiets. **14. jūnijā** 14:00 Latv. centrā – Aizvesto piemiņas diena. **18. jūnijā** 19:00

Latv. centrā valdes sēde. **20. jūnijā** Tērvetē Jāņu svinēšana.

• **Nubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:**

Leikvudā Igaunju bazn. (607 E 7th St, Lakewood, NJ).

Īstbransvikā draudzes bazn. (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ).

Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com. **14. maijā** 10:00 Īstbransvikā Jēzus Debesbraukšanas dienas svētrīdis. Bībeles stunda. **17. maijā** 12:30 Leikvudā dievk. ar dievg. **24. maijā** dievk. draudzē **nenotiek** – *Memorial Day* nogale. **31. maijā** 13:30 Īstbransvikā dievk. Trīsvienības svētki.

• **Nujorkas latv. ev. lut. dr.:** Īstoranža (153 Glenwood Ave, East Orange NJ)

Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY)

Manhatena *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY NY)

Morristovna *St. Mark Lutheran Church* (100 Harter Rd, Morristown, NJ)

Ņudžersija *Holy Trinity Lutheran Church* (70 River Rd, Montville, NJ)

Parsippany St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ)

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY)

Springfilda *Holy Cross Lutheran Church* (639 Mountain Ave, Springfield, NJ 07081) **16. maijā** 14:00 Manhatenā dievk., māc. Saliņš. **17. maijā** 10:00 Jonkeru bazn. dievk., māc. Saivars. 10:30 Salas bazn. dievk., māc. Saliņš.

13:30 *St. Andrew* bazn. dievk., māc. Kaņeps. **24. maijā** 12:00 Kapu svētki Katskiļu Brāļu kapos (414 Bloomer Rd, Tannersville NY). **31. maijā** 10:00 Jonkeru bazn. dievk., māc. Saivars. 10:30 Salas bazn. dievk., māc. Saliņš

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava). Māc. Roberts Franklins. Dr. sekretāre Vija Arins, e-pasts: vijaarins@yahoo.com. **17. maijā** 13:00 dievk. Kafija.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), tālr.: 925-788-1101, e-pasts: kazols@msn.com. Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Visi dievk. notiek sestdienās 12:00.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119), **katrā mēneša trešajā svētdienā** 14:00 dievk. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave NE Seattle, WA 98125). Visi dievk. notiek 10:30. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattletlatvianchurch.org. **17. maijā** 10:30 angļu val. dievk. ar dievg. Bībeles stunda. **24. maijā** 10:30 Vasarsvētku dievk. ar dievg. **31. maijā** 10:30 laju vadīts dievk. Kalpos Linda Beinīke un Jānis Šulcs. **7. jūnijā**

10:30 dievk. ar dievg. **14. jūnijā** 11:00 Aizvesto piemiņas diena. Dievk. piedalīsies koŗi no visām baltiešu kopienām Sietlā. Koncerts un pieņemšana nama zālē. Lūdzam atvest groziņus kopīgam galdam! **21. jūnijā** 11:00 Jāņu dienas dievk. Rietumkrasta latviešu izglītības centrā Šeltonā. **Sietlā** dievk. **nenotiks**. **28. jūnijā** 10:30 dievk. ar dievg.

• **Skenekedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Fuhrman St, Schenectady, NY 12308). **17. maijā** 14:00 Ģimenes dienas dievk., dziesmu grām., diakone L. Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas (FL) latv. ev. lut. dr.:** dievk. notiek 11:00 *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). Bībeles stundas notiek biedrības namā 11:00. Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **17. maijā** 14:00 dievk. **24. maijā** 11:00 Bībeles stunda. **31. maijā** 11:00 Bībeles stunda. **5. jūnijā** 11:00 biedrības namā notiks draudzes valdes sēde.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. prāv. Dr. *Fritz Traugott* Kristbergs, tālr.: 905-827-8326, e-pasts: fritz.kristbergs@sympatico.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr. vietn. Gunta Reynolds, tālr.: 416-602-7176, e-pasts: vanadze@hotmail.com. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org. Mācītāja prāv. Anita Varsberga Pāza, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Ināra Apine, tālr.: 703-790-0833, e-pasts: inarazaiga@yahoo.com. **Svētdienās:** 9:15 Latviešu skola, 10:00 Zaķiši, 11:00 dievk. Kafijas galds. Grāmatu galds. Iesvētes mācība. **16. maijā** 11:00 Veltas Kalniņas piemiņas dievk. **17. maijā** Debesbraukšanas diena. Kārtējā skolas diena un dievk. 9:30-10:45 *Latvian American Shipping Lines* pie dr. nama pieņems pakas, sūtīšanai uz Latviju. Pēc dievk. - sportistu kafijas galds! Galdu klāj vietējie DV sporta kopas **SIGULDA** sportisti. Ienākumi palīdzēs segt izdevumus 62. ALA meistarsacīkšu sporta spēlēm, kuras notiks Vašingtonā **23.-24. maijā**. Info: www.meistarsacikstes.com. **24. maijā** Vasarsvētku Sv. vak. ēdiena dievk. Latviešu skolai **brīvdiena**. **28. maijā** 19:30 literārais vakars. **31. maijā** Trīsvienības svētku Sv. vak. dievk. Pie kafijas galda maija jubilāru sveikšana. **7. jūnijā** Latviešu skolas izlaidums.

(Turpināts 19. lpp.)

IN MEMORIAM

• Vilimantikas latv. ev. lut. dr.: Ebenezer Lut. Church (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. **16. maijā** 11:00 Ģimenes dienas dievk., māc. Dr. Jānis Keggi. **13. jūnijā** 12:00 Aizvesto piemiņas dienas dievk. kopā ar Mančesteras draudzi, diak. Indriķis Kaņeps.

• Ziemeļkalifornijas latv. lut. dr.: Sanfrancisko (425 Hoffman Ave, San Francisco).

San Jose-Los Gatos (16548 Ferris Ave, Los Gatos).

Oklande Resurrection Luth. Church (397 Euclid Ave, Oakland).

Burlingema, Labā Gana baznīca (301 Burlingame Ave).

Saratoga (12635 Indio Ct, Saratoga, CA 95070).

Sakramento Lutheran Church of the Cross (4465 H Str, Sacramento).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – svētdienās. Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Marita Grunts

(09.02.1937. – 01.05.2015.)

*Viss klusi aizgājis,
Viss veikts, viss vītis!
Pie sētas atspiedies,
Raud rudenītis...*
(Aspazija)

„Man izdevās uzkāpt Brīvības pieminekli līdz pašai augšai,” tā Tu, Marita, atbildēji sarunā ar *Brīvo Latviju*, vaicāta par spilgtākajiem iespaidiem Tēvzemē. Arī šis foto, kuŗā Tu gaiši smaidi, ir no tām ciemu dienām 2013. gada vasarā. Tik nesen... Un nu dodies prom pa zvaigžņu ceļu, savu darbīgo latvietes mūžu piepildījusi „līdz pašai augšai”.

Paldies par to!

**Skumjās – Tavi kolēģas
un domubiedri
Brīvā Latvijā**

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Viesturam un visiem, kam Maritas pietrūks.

Atvadišanās 21. maija pēcpusdienā no Daugavas Vanagu nama 72 *Queensborough Terrace* uz *West London Crematorium, Harro Rd.*

*No gaišas dzīves
Tu iegāji gaismā.*
(Velta Snikere)

Aizlaikā iegājusi vārdotāja, dzejas pārcēlāja citos krastos

ASTRĪDE IVASKA

1921 – 2015

*Kamēr pasaule plāpā,
kāda tauta izlūdzas lietu
savas valodas dzīvības kokam.
Aizvien mazāk vietas tam plesties,
arvien mazāk to, kas klausās,
ko stāsta atspulgi lapās.*
(Astrīde Ivaska)

Viņu mīlā piemiņā paturēs
LATVIEŠU RAKSTNIEKU APVIENĪBA

NEKROPOLE

PERSONU, NOTIKUMU UN KAPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju

Nekropole.info arī materiāli,

veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

Skatiet – www.nekropole.info!

Nekropole.info var palīdzēt un atbalstīt, ziedojot:

Biedrība “Nekropole.info”

reģ. Nr. 40008208926

banka – AS SWEDBANK

konta Nr. – LV12HABA0551036552408

Bankas kods HABALV22

Sabiedriskai organizācijai **Nekropole.info**. ir piešķirts sabiedriskā labuma statuss.

(Vairāk publicēts 2014. gada Nr. 29)

Mūžībā aizgājis mans mīlais vīrs, mūsu gādīgais tēvs, vectēvs un vecvectēvs

ARVĪDS ŽAGARS

Dzimis 1921. gada 22. augustā Zaķusalā, Latvijā,
miris 2015. gada 9. aprīlī Northbrook, Illinois

*Tālas zemes, svešas takas
Dievs ir licis izstaigāt;
Beidzot savās miera mājās
Savu kalpu saucis Viņš.*

Par viņu sēro:
SIEVA IRAIDA
DĒLS ANDIS
MAZBĒRNI
CARA UN CHADS
ČETRI MAZMAZBĒRNI
RADI UN DRAUGI AMERIKĀ
KANADĀ UN LATVIJĀ

Dieva mierā aizgājusi

GĀRIJA ELZA OZOLA, dzimusi LŪSIS

*1922. gada 8. jūlijā Valmierā
†2015. gada 11. aprīlī Virdžīnijā

DĒLS KNUTS AR ĢIMENI

Mūžīgā mierā aizgājis bijušais Amerikas latviešu katoļu apvienības priekšsēdis

VACLAVS KANCĀNS

Dzimis 1918. gada 20. jūlijā Latvijā,
miris 2015. gada 25. martā St. Paulā, Minesotā

*Mūžīgo mieru dodī viņam, Kungs,
Un lai mūžīgā gaisma atspīd viņam.*

Viņu piemiņā paturēs
AMERIKAS LATVIEŠU KATOĻU APVIENĪBA

Dieva mierā aizgājusi
mūsu mīlā 53. coetus filistre

BAIBA GOTCHEL, dzim. VALULIS

Dzimusi 1941. gada 14. jūnijā Rīgā,
mirusi 2015. gada 27. aprīlī Bryn Mawr, PA, ASV

Sērojot piemin
KORPORĀCIJA DAUGAVIETE

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Pasaules meistarsacīkstes hokejā

Latvijas hokeja izlases liktenis izšķirās pēdējā spēlē

2015
ICE HOCKEY
WORLD
CHAMPIONSHIP
CZECH REPUBLIC
Prague - Ostrava

Čehijas galvaspilsētā Prāgā risinās 79. Pasaules meistarsacīkstes hokejā ar Latvijas valstsvienības piedalīšanos. 16 vienības sadalītas divās grupās, un pēc riņķa turnīra četras labākās turpinās cīņas ceturtdaļfinālā. Latvijas izlase piedalās 19. reizi, labākais rezultāts – septītā vieta – sasniegts 1997. gadā Somijā, 2004. gadā – Čehijā un 2009. gadā – Šveicē. Sliktākais rezultāts – 13. vieta – arī bijis trīs reizes (2001., 2007. un 2011. g.). Pie izlases stūres bijuši seši treneri.

Pirms turnīra Latvijas izlases izredzei speciālisti neprognozēja augstus rezultātus un arī uzdevums tika dots pieticīgs – neizkrist no augstākās līgas un ieņemt vietu ne zemāku par desmito. Komandā tika iesaistīti septiņi debitanti, arī izlases galvenais treneris Aleksandrs Beļavskis pirmo reizi ir šādā statusā.

Latvija – Kanada 1:6 (0:3 0:2, 1:1). Abu vienību savstarpējo 10 spēļu spēļu bilancē Latvijas vienībai ir tikai viens goda pilns neizšķirts – 3:3 1997. gadā Somijā un viens goda pilns zaudējums – 1:2 Soču Olimpiskajās spēlēs 2014. gadā (kanadieši knapi paglābās). Pārējās spēlēs bijuši zaudējumi – 2006. gadā Rīgā pat ar 0:11(!).

Šoreiz pret Kanadu mūsu hokejisti izturēja tikai pirmās deviņas minūtes, kad izveidoja trīs izdevīgus vārtu gūšanas momentus. Ja kaut viens no tiem būtu realizēts, spēle ievirzītos citā gultnē. Diemžēl pēc tam ripas neatvairāmi sāka krist Ervīna Muštukova sargātajos vārtos. Kad rezultāts kļuva 0:5, Muštukovu nomainīja pieredzējušais Edgars Masaļskis. Viņš gandrīz palika „sausā”, atvairīja 23 no 24 metieniem, taču pēdējā trešdaļā kanadieša Krosbija mestais „bullitis” nebija atvairāms. Goda vārtus mūsu

izlases labā guva Kaspars Daugaviņš. Tātad zaudējums olimpiskajiem čempioniem ar 1:6, bet mūsu hokejisti laukumā neatstāja nospīstā garastāvokli. Priecēja Lauris Dārziņš, Andris Džeriņš un Kaspars Daugaviņš, kuri kaut nedaudz atbilda kanadiešu līmenim. Bija jāanalizē pieļautās kļūdas jāņemam nākamās dienas spēlei pret laukuma saimniekiem – čehiem. Atpūtai nebija laika.

Latvija – Čehija 2:4 (1:0, 1:3 0:1). Bija gaidāms, ka laukuma saimnieki pēc zaudējuma iepriekšējā spēlē zviedriem pret Latvijas vienību būs sadusmoti un centīsies reabilitēties savu līdzjutēju priekšā. Taču sākumā pirmos vārtus guva Kaspars Daugaviņš, izvirzot mūsējos vadībā. Vienu vārtu pārsvars saglabājās visu pirmo trešdaļu. Otrā trešdaļā čehi rezultātu izlīdzināja, mūsējos no jauna vadībā izvirzīja Mikēlis Rēdlichs, čehi atkal atspēlējās – 2:2. Trešdaļas beigās mūsu hokejisti izpelnījās vairākus noraidījumus (Sotnieks pat uz piecām minūtēm, vēlāk uz visu spēli), brīžiem spēlēja trīs pret pieciem. Čehi tādu „dāvanu” izmantoja un izvirzījās vadībā – 3:2. Spēles likteni izšķīra mūsu hokejistu daudzie noraidījumi pēdējā trešdaļā. Čehi realizēja vairākus un panāca 4:2. Brīžiem nesaprotama bija krievu tiesnešu rīcība, šķita, ka viņi tiesā čehiem par labu. Spēles sākumā netika ieskaitīti Dārziņa gūtie vārti, Sotnieks nebija pelnījis noraidījumu līdz spēles beigām, jo Klepišam bija iesitis nejauši cīņas karstumā. Vispārzināms, ka Klepišam patik izlikties un tēlot.

Latvija – Zviedrija 1:8 (0:1, 1:3, 0:4). Aleksandrs Beļavskis vienības sastāvā bija ieviesis vairākas izmaiņas. Pirmo reizi laukumā devās arī Miķis Indrašis, kurš iepriekš bija guvis savainojumu Eiropas Hokeja izaicinājuma (EHC) turnīrā spēlējot ar Francijas vienību. Pirmajās desmit minūtēs Latvijas komanda izskatījās labi, un kā pēc spēles atzina paši zviedri, bijusi labāka par viņiem. Taču vēlāk zviedri pārņēma spēles kontroli. Latvijas hoke-

jisti bieži izdarīja pārkāpumus, un zviedri tos veiksmīgi izmantoja, gūstot vārtus. Otrā trešdaļā Dārziņam izdevās rezultāta starpību samazināt līdz 1:2, bet tūdaļ sekoja mūsējo pārkāpums, par ko notika diezgan reti redzētais „bullitis”. Masaļskis nespēja atvairīt Forsberga raidījumu, un jau 1:3. 14 sekundes pirms trešdaļas beigām Eriksone iemet ceturto ripu, panākot 4:1 zviedru labā. Pēdējā trešdaļā mūsu neveiksmes turpinājās, ripas krita Masaļska sargātajos vārtos. Mellers panāca 5:1, Juzefsons – 6:1, Lindholms nerealizēja „bulliti”, Lundkvists – 7:1, Rass – 8:1. Zviedru vārtus sargāja Artūra Irbes audzēknis Jūnass Enrūts šosezon Bufalo Sabres vienībā.

Kanadas, Čehijas un Zviedrijas hokeja attīstībā ir liela atšķirība, salīdzinot ar mūsējo. Varam uzvarēt vienīgi tad, ja pretinieki atbrauc ar vājāku sastāvu nekā parasti. Ja atbrauc ar pietiekami normāliem spēlētājiem, tad varianti zūd, ir grūti „aizķerties”. Pret pasaules hokeja grandiem aizvadītajās trīs spēlēs Latvijas hokejisti sāka labi, bet vēlāk neizdevās uzturēt vajadzīgo meistarības līmeni, tika nopelnīti daudzi noraidījumi. Komandas vadībai bija daudz jautājumu, kā uzlabot sniegumu pirms spēlēm ar sava līmeņa pretiniekiem. Viens no komandas zaudējumu iemesliem ir spēles disciplīnas neievērošana.

Latvija – Šveice 2:1 (0:0, 1:0, 0:1, 1:0). PM turnīra nosacīti pirmā daļa tika aizvadīta ar trim mūsu hokejistu zaudējumiem hokeja lielvalstīm, tagad, kā teica paši sportisti, „istās pasaules meistarsacīkstēs” tikai sākas. Līdzīgu viedokli pauž arī Latvijas Hokeja federācijas prezidents Kirovs Lipmans: „Mēs vēl varam tikt izslēgšanas spēlēs.” Tik optimistisku prognožu pamatotību vajadzēja pierādīt spēlējot ar Šveices vienību, kas bija guvusi divas uzvaras – pret vāciešiem – 1:0 un frančiem – 3:1. Mūsējo vienībā parādījās vecā „slimība” – noraidījumi. Pirmajā trešdaļā tādi bija divi, otrajā – trīs. Šveiciešu spiedienu izturējām bez vārtu zaudējuma, vārtos

kā atspole šaudījās Edgars Masaļskis. Pretinieku „cietoksni” vienreiz izdevās uzlauzt tikai Andrim Džeriņam 24. minūtē. Tie bija viņa pirmie gūtie vārti savā PM 34. spēlē.

Pēdējā trešdaļā sasprindzinājums sasniegta baltkvēli. Abas vienības apzinājās, ka spēles likteni izšķir viena iemesta ripa. Tā arī notika. Divas minūtes pirms pamatlaika beigām šveicieši rezultātu izlīdzināja – 1:1. No burzmas pie mūsu vārtiem ripa pārslidēja pāri vārtu līnijai. Šveicieši izpelnījās noraidījumu, ko mūsējiem neizdevās izmantot. Viss izšķirās papildlaikā. Vairākus izmantot neizdevās. Dārziņa metiens trāpīja pa vārtu stabiņu... Un tad Daugaviņa raidījums beidzot sasniegta mērķi – 2:1, liekot pirmo reizi arēnā skanēt Latvijas himnai. Tabulā ierakstīti nevis trīs, bet tikai divi punkti, jo uzvara gūta sacensības pagarinājumā. Spēles varonis noteikti bija Edgars Masaļskis, kas glāba komandu šķietami bezcerīgās situācijās.

Latvija – Vācija 1:2 (1:0, 0:0, 0:2). Vācijas hokejisti skaitās mūsu vienībai neērti pretinieki. Savulaik vācieši uzvarēti ar 8:0, 5:0, bet cieti arī sāpīgi zaudējumi – 2:3, 3:5. Pirms šīs sacensības Vācijas vienībai bija viens punkts vairāk nekā mūsējiem (uzvara pret frančiem 2:1). Latvijas vienība sāka enerģiski un pirmo trešdaļu beidza savā labā. Vairākus vārtu gūvumus izdevās realizēt Laurim Dārziņam – 1:0. Kopumā Latvijas vienība izskatījās labāka par pretiniekiem.

Otrā trešdaļa sākās ar mūsu vienības uzbrukumiem, bet vācieši sekmīgi aizsargājās. Tiesneši neieskaitīja Miķeļa Rēdlicha gūtos vārtus pirmajā minūtē, kad Miķis Indrašis atradās vārtsarga laukumā – jaunie noteikumi paredz, ka pietiek ar vienu kāju, lai vārtu gūvums netiktu atzīts. Mūsu hokejistiem vārtu gūvumā neizdevās pārvērst divus vairākus. Bija vēl dažas izdevības gūt vārtus, bet tās palika neizmantotas. Daugaviņa metiens trāpīja pa vārtu stabiņu. Tas arī bija viss.

Trešajā trešdaļā pretinieku vārtu stabiņu satricināja Krišjāņa Rēdlicha metiens. Sprukts nopelnīja 5+20 soda minūtes, kas salauza spēles gaitu. Pēc piecām minūtēm

trāpīja pa vārtu pārliktni. Izskatījās, ka ripa bija vārtos un izlēca ārā. Diemžēl... Vārtu gūvumu ieskaitīja un tā – 1:2. Atlikušajā laikā nekas neizdevās. Vēl bija izmisīgs mēģinājums kaut ko glābt, kad Masaļski nomainīja pret sesto laukuma spēlētāju, bet nekā. Sāpīgs zaudējums. Bet pirmajā trešdaļā bijām vadībā... Latvijas izlase tādējādi zaudēja cerības pacīnīties par iekļūšanu ceturtdaļfinālā, bet tā vietā nācās atlikušajās divās spēlēs cīnīties par vietas saglabāšanu elites grupā. Tas bija ļoti nepatīkami. Iekļūšana ceturtdaļfinālā garantētu līdzdalību 2018. gada Ziemas olimpiskajās spēlēs Pjenčanā.

Latvija – Austrija 2:1 (0:1, 1:0, 0:0, 1:0). Latvijas hokejistiem nebija kur atkāpties, bija vajadzīga uzvara. Spēles sākumā Jorofejevs nopelnīja noraidījumu 2+10, par laimi, austriešiem to neizdevās pārvērst vārtu gūvumā. Bet to viņi paveica pēc uzvarēta iemētiņa, ripu saņēma Lēblers, Masaļskis nespēja atvairīt viņa metienu. Austrieši bija aktīvāki, mērķtiecīgāki par mūsējiem, ilgāk prata pieturēt ripu.

Otrajā trešdaļā austrieši rādīja aktīvu spēli, bieži nonāca izdevīgās metienu pozīcijās. Mūsu vienībā bija notikušas pārmaiņas uzbrucēju virknējumā. Labā Daugaviņa un Dārziņa sadarbībā izdevās rezultātu izlīdzināt. Uzbrukumu iesāka Lauris Dārziņš, pārtverot ripu mūsu aizsardzības zonā, iespēlēja Kasparam Daugaviņam, viņš atpakaļ Dārziņam, kurš izlīdzināja rezultātu – 1:1. Tā arī beidzās trešdaļa.

Spēli varēja izšķirt viens veiksmīgs metiens. Pēdējā trešdaļā tuvu panākumam bija Rafls, taču Masaļskis glāba mūsējos no vārtu zaudējuma divās šķietami bezcerīgās pozīcijās. Kad līdz spēles beigām bija palikušas piecas minūtes, austrieši nopelnīja pirmo noraidījumu. Izdevība gūt uzvaras vārtus netika izmantota. Pēdējā minūtē Edgars vēlreiz glāba komandu pēc Rafla izrāviena. Rezultāts nemainījās – 1:1, un viens punkts katrai vienībai kabatā.

Turpinājumā piecas minūtes notika spēle četri pret četri. Daugaviņš „izrāva” mūsu hokejistiem

ANA novusa turnīrs *Best of the Best* notiks San Diego 30. maijā. Turnīra beigās reģistrētiem spēlētājiem būs iespēja laimēt loterijas balvas. Reģistrācijas maksa \$15, tajā ieskaitīti našķi, kārumi un omulīga atmosfāra. Nāc un spēlē novusu San Diego! Reģistrēšanās līdz 15. maijam pie Jāņa Legzdiņa, tālr. 619-851-2358.

Lielā uzvara Ženēvā pirms 80 gadiem

1935. gada 4. maijā Ženēvas izstāžu paviljonā *Palais d'Expositions* 4000 skatītāju klātbūtnē notika Eiropas pirmo basketbola meistarsacīkšu finālspēle, kurā Latvijas valstsvienība ar 24:18 (16:8) pārspēja Spānijas vienību.

Tā radās leģenda par „Sapņu

Latvijas valstsvienības sagaidīšana Rīgas stacijā. 2. rindā ar kausu – Rūdolfs Jurciņš, ar ziediem – Valdemārs Baumanis. // FOTO: no Latvijas Sporta mūzeja krājuma

komandu”, kas izstāstīta gan filmā, gan daudzās publikācijās presē.

Florbols

Pasaules meistarsacīkstēs U-19 vecuma grupā A līgā Zviedrijā piedalījās astoņas izlases. Latvijas vienības rezultāti: pret Šveici – 5:11, Slovākiju – 6:6, Somiju – 1:10 un Norvēģiju – 5:3. Kopvērtējumā septītā vieta un saglabāta vieta līgā.

Sporta ziņas sakopojis P. KARLSONS

Edgars Masaļskis glābj... // FOTO: LETA

mazākumā nopelnījām vēl divas, un spēka rezerves bija izsīkušas. Vācieši rezultātu izlīdzināja – 1:1. Nepareizi nomainoties, mūsu hokejisti nopelnīja vēl divu minūšu sodu. Tiesneši ilgi skatījās video atkārtojumu epizodei, kad Plachta

uzvaru ar neatvairāmi metienu – 2:1. Otrreiz šajās meistarsacīkstēs skanēja Latvijas himna.

Izšķirīgā Latvijas – Francijas spēle 12. maijā beidzās pēc redakcijas slēgšanas. Latvijas hokejistiem bija četri, Francijas – trīs punkti.